

2024

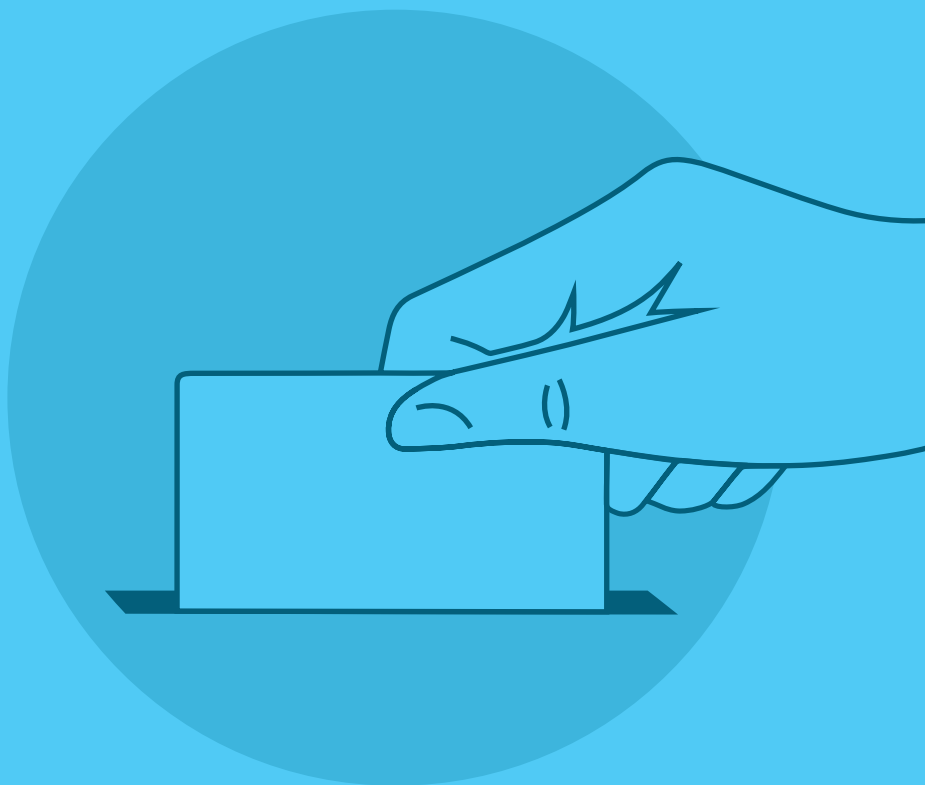
PRESIDENTINVAALI JA
EUROPARLAMENTTIVAALIT

4d

VAT- OHJEET

Vaalitietojärjestelmän käyttöohjeet
vaalilautakunnalle

OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

VAALIT
VAL

VAALITIE TOJÄRJESTELMÄN KÄYTTÖOHJEET VUONNA 2024 TOIMITETTAVIA VAALEJA VARTEN

Oikeusministeriö antaa vaalilain (714/1998) 10 §:n nojalla asianomaisille vaaliviranomaisille seuraavat vaalitietojärjestelmän käyttöohjeet (VAT-ohjeet) 28.1.2024 toimitettavaa presidentinvaalia ja 9.6.2024 toimitettavia europarlamenttivaaleja varten.

Vaalitietojärjestelmän käyttöohjeet

- Nro 1: Vaalitietojärjestelmän tekninen ohje
- Nro 2a: Pohjatietojärjestelmän käyttöohjeet vaalipiirilautakunnalle
- Nro 2b: Pohjatietojärjestelmän käyttöohjeet kunnan keskusvaalilautakunnalle
- Nro 2c: Pohjatietojärjestelmän käyttöohjeet Digi- ja väestötietovirastolle
- Nro 2d: Pohjatietojärjestelmän käyttöohjeet ulkoministeriölle
- Nro 3a: Ehdokastietojärjestelmän käyttöohjeet Helsingin vaalipiirilautakunnalle
- Nro 4a: Äänioikeustietojärjestelmän käyttöohjeet Digi- ja väestötietovirastolle
- Nro 4b: Äänioikeustietojärjestelmän käyttöohjeet kunnan keskusvaalilautakunnalle
- Nro 4c: Äänioikeustietojärjestelmän käyttöohjeet kotimaan yleisen ennakkoäänestyspaikan vaalitoimitsijalle
- Nro 4d: Vaalitietojärjestelmän käyttöohjeet vaalilautakunnalle
- Nro 4e: Mobiiliäänioikeuskyselyn käyttöohjeet
- Nro 5a: Tuloslaskentajärjestelmän käyttöohjeet vaalipiirilautakunnalle
- Nro 5b: Tuloslaskentajärjestelmän käyttöohjeet kunnan keskusvaalilautakunnalle
- Nro 6a: Vaalitietojärjestelmän sähköisen arkiston käyttöohje vaalipiirilautakunnalle

VAT-ohjeet ovat voimassa seuraavasti:

- nro 1, 2a, 2b, 2c ja 2d: 1.10.2023–30.6.2024

- muut ohjeet: 1.12.2023–30.6.2024

Helsingissä 30 päivänä elokuuta 2023

Arto Jääskeläinen
Vaalijohtaja

Laura Nurminen
Erityisasiantuntija

Sisällysluettelo

OSA 1: YLEISTÄ VAALITIE TOJÄRJESTELMÄSTÄ VAALILAUTAKUNNALLE	1
1. Ohjeen rakenne	1
2. Vaalitietojärjestelmään kirjautuminen	2
2.1. Yleisiä ohjeita järjestelmän käytöstä	3
3. Vaalitietojärjestelmän koulutuskäyttö	4
4. Kenraaliharjoitukset	5
5. Yhteystiedot ongelmatapauksia varten	5
OSA 2: ÄÄNIOIKEUSTIETOJÄRJESTELMÄN KÄYTTÖOHJEET VAALILAUTAKUNNALLE ("Sähköinen vaaliluettelo") .	6
1 Yleistä äänioikeustietojärjestelmästä	6
1.1. Sanastoa	6
1.2. Äänioikeustietojärjestelmän käytön kuvaus	6
1.3. Äänioikeustietojärjestelmän käytön ajankohdat	7
1.4. Vaalilautakunnan tarvitsemat laitteet, välineet ja asiakirjat.....	7
1.5. Äänioikeustietojärjestelmän käytön aloittaminen	8
1.6. Käyttäjän vaihtaminen kesken vaalipäivän	10
2. Äänioikeuden merkitseminen käytetyksi vaalipäivän äänestyksessä	11
2.1. Alkutoimenpiteet.....	11
2.2. Äänioikeuden käytön merkitseminen	13
2.3. Huomautuksia ja erityistilanteita	16
2.3.1. Järjestelmä ilmoittaa, että äänioikeutettu ei kuulu valittuun osaan vaaliluettelosta.....	16
2.3.2. Järjestelmä ilmoittaa, että äänestäjän äänioikeuskunta tai äänestysalue on jokin muu.....	16
2.3.3. Äänioikeutettua ei löydy henkilötunnuksella haettaessa	17
2.3.4. Järjestelmä ilmoittaa, että henkilö on jo merkitty äänestäneeksi	17
2.3.5. Turvakieltoisen äänestäjän tietojen käsittely.....	18
2.3.6. Virheellinen merkintä äänioikeustietojärjestelmään	19
2.4. Äänestäneiden listaus.....	20
2.5. Jos tietoliikenneyhteys on poikki vaalipäivän aamuna.....	21
2.6. Jos tietoliikenneyhteys järjestelmään katkeaa kesken päivän	21
2.7. Jos sähköisen vaaliluettelon käyttö jouduttaisiin keskeyttämään kesken päivän	22

3. Toimet vaalipäivän päätteeksi	24
Vaihe 1: Kirjauksien palvelimelle siirtymisen tarkistaminen	24
Vaihe 2: Äänestäneiden lukumäärien tarkistaminen	25
Vaihe 3: Paikallisen vaaliluettelon tyhjentäminen	26
Vaihe 4: Sähköisen vaaliluettelon käytön kuittaaminen päättyneeksi	27
4. Äänestyspaikan varatyöasema	30
5. Äänioikeustietojärjestelmän ja paperisen vaaliluettelon rinnakkaiskäyttö	31
6. Siirtyminen tuloslaskentajärjestelmään	32
7. Mobiiliäänioikeuskyselyn käyttöohje	33
7.1. Äänioikeutetun tiedot	34
7.2. Erikoistilanteita	35
7.2.1. Henkilö on jo äänestänyt	35
7.2.2. Henkilön äänioikeustietoja ei voida näyttää	36
7.2.3. Äänestäjää ei löytynyt annetuilla ehdoilla	36
OSA 3: TULOSLASKENTAJÄRJESTELMÄN KÄYTTÖOHJEET VAALILAUTAKUNNALLE ("Paikallinen tallennus")	37
1. Tuloslaskennan keskeiset tehtävät ja aikataulut	37
1.1. Tallennustehtävien aikataulu presidentinvaalissa 2024	37
1.2. Tallennustehtävien aikataulu europarlamenttivaaleissa 2024	38
2. Järjestelmämuutokset edellisistä vaaleista	38
3. Yleistä Tuloslaskentajärjestelmästä	39
3.1. Käytön aloitus	39
3.2. Käyttöliittymän rakenne	40
4. Vaalipäivänä äänestäneiden lukumäärän tallennus	41
5. Vaalipäivän äänten tallennus	43
5.1. Äänten tallennusprosessi	43
5.2. Äänten tallennuksen aloitus	44
5.3. Ehdokkaiden saamien äänten tallennus	46
5.3.1. Liikkuminen tallennusalustalla	46
5.3.2. Ehdokasnumeroitu tallennusalusta	47
5.3.3. Ehdokasnumeroimaton tallennusalusta (vain europarlamenttivaaleissa)	51
5.4. Tallennuskertojen vertailu	52

5.5.	Mitättömät äänet	52
5.6.	Ääni- ja äänestäjämäärien vertailu.....	53
5.7.	Äänten vahvistaminen ja tallennusraportti.....	54
5.8.	Tallennettujen ja jo vahvistettujen äänten korjaaminen.....	56
5.9.	Pienten äänestysalueiden äänestyslippujen yhdistäminen ja laskeminen	56
6.	Äänestysalueen laskentatilanne.....	57
OSA 4:	SÄHKÖISEN VAALIPÖYTÄKIRJAN KÄYTTÖOHJEET VAALILAUTAKUNNALLE.....	59
1	Sähköinen vaalipöytäkirja ja sen liite (laskentalomake 4).....	59
2	Järjestelmämuutokset edellisistä vaaleista	59
3	Sähköisen vaalipöytäkirjan rakenne	60
3.1.	Sähköisen vaalipöytäkirjan ilmoitukset tietojen lähteistä.....	63
3.2.	Vaali, vaalilautakunta ja avustajat	66
3.3.	Saapuvillaolo.....	68
3.4.	Äänestäneiden ja äänten lukumäärät	69
3.5.	Ns. pienten äänestysalueiden vaalipöytäkirjamerkinnot	75
3.5.1	Yhden äänestysalueen ennako- ja vaalipäivän äänet lasketaan yhdessä keskusvaalilautakunnassa	75
3.5.2.	Yhden äänestysalueen ennako- ja vaalipäivän äänet lasketaan yhdessä vaalilautakunnassa	76
3.5.3.	Ennako- ja vaalipäivän äänet lasketaan yhdessä jonkin toisen äänestysalueen äänestyslippujen kanssa keskusvaalilautakunnassa.....	77
3.6.	Huomautukset ja loppumerkinnot	78
3.7.	Sähköisen vaalipöytäkirjan painikkeet	81
4	Vaalipöytäkirjan liite (laskentalomake 4).....	85
4.1.	Vaalipöytäkirjan liitelomakkeella olevat tai sille täytettävät tiedot.....	85
4.2	Ehdokkaiden saamat äänimäärät liitelomakkeella.....	87
4.3.	Äänestyslippujen ja äänestäneiden lukumäärät, yhteensä -välilehti.....	90
4.4.	Liitelomakkeen painikkeet.....	93
5	Vaalipöytäkirjan allekirjoitus ja lopputoimet	94
5.1.	Vaalipöytäkirjan allekirjoitus	94
5.2.	Vaalipöytäkirjan tulostaminen	97

Liite: Henkilökohtaisten VAT-varakirjautumistunnusten rekisteröintiohje

OSA 1: YLEISTÄ VAALITIE TOJÄRJESTELMÄSTÄ VAALILAUTAKUNNALLE

1. Ohjeen rakenne

Tässä ohjeessa kuvataan vaalitietojärjestelmän kaikki vaalilautakunnalle mahdolliset toiminnot. Kukin vaalilautakunta käyttää sitä osaa ohjeesta, jossa kuvataan se tai ne järjestelmän toiminnot, joita vaalilautakunta hyödyntää tehtävässään. Ohjeessa on neljä osaa:

OSA 1: Yleistä vaalitietojärjestelmästä

OSA 2: Äänioikeustietojärjestelmän käyttöohjeet

- Sähköisen vaaliluettelon käyttöohje
- Mobiiliäänioikeuskyselyn käyttöohje

OSA 3: Tuloslaskentajärjestelmän käyttöohjeet

- Paikallisen tallennuksen käyttöohje

OSA 4: Sähköisen vaalipöytäkirjan käyttöohjeet

Vaalilautakunta valitsee tästä ohjeesta sopivat osat (2–4) riippuen siitä, mitä sähköisiä toiminnallisuuksia vaalitietojärjestelmästä vaalilautakunta käyttää.

Koska vuonna 2024 toimitetaan kahdet vaalit, presidentinvaali ja europarlamenttivaalit, nämä VAT-ohjeet ovat yhteiset molemmille vaaleille.

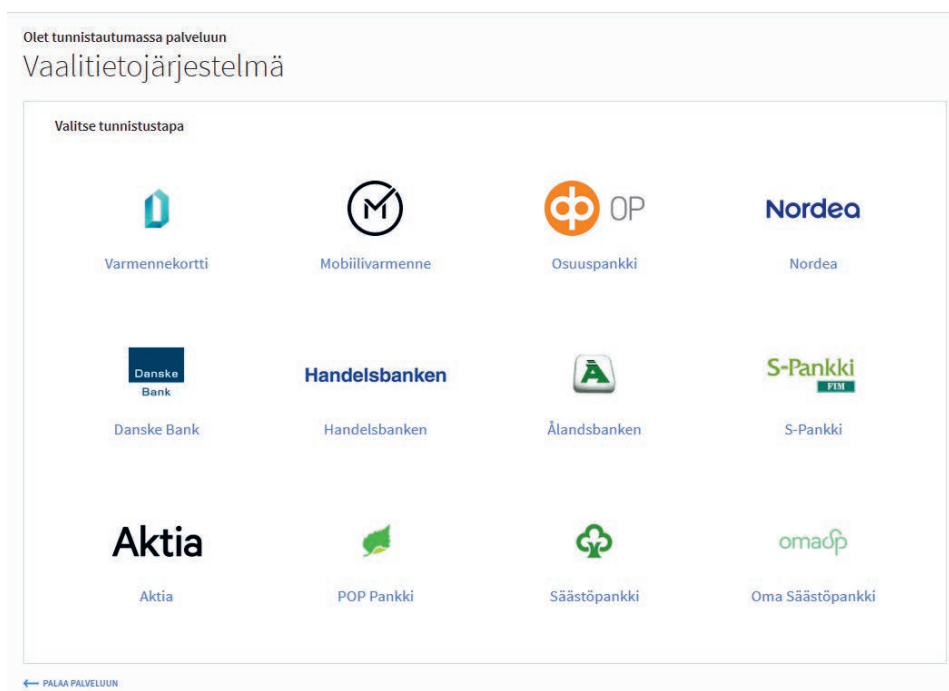
2. Vaalitietojärjestelmään kirjautuminen

Vaalitietojärjestelmään kirjaudutaan Suomi.fi-tunnistuksen kautta joko 1) mobiilivarmenteella, 2) henkilökohtaisilla verkkopankkitunnuksilla, tai 3) sirullisella henkilö- tai virkakortilla.

Vaalilautakuntien käyttäjille suositellaan tunnistautumisvälineeksi omia verkkopankkitunnuksia tai mobiilivarmenetta. Myös sirullisella henkilökortilla voi tunnistautua, mutta sitä varten tarvitaan myös kortinlukija ja kortinlukijaohjelmisto. Sirullisen henkilökortin tavoin toimivat myös Digi- ja väestötietoviraston (Väestörekisterikeskuksen) myöntämän varmenteen sisältämät muut organisaatiokortit, esimerkiksi virkakortti. Vaalilautakunnan käyttäjien tulee hyvissä ajoin ennen vaaleja sopia keskusvaalilautakunnan kanssa, mitä tunnistautumisvälineitä he käyttävät. Järjestelmän käyttö edellyttää myös, että käyttäjä on keskusvaalilautakunnan toimesta lisätty pohjatietojärjestelmään vaalilautakunnan käyttäjäksi.

Huom.! Yksityiskohtaisemmat ohjeet kirjautumisen vaiheista ja kirjautumiseen vaadittavasta laitteistosta ja ohjelmistosta löytyvät VAT-ohjeesta Nro 1: Vaalitietojärjestelmän tekninen ohje.

Tunnistus

Valitse käyttämäsi tunnistautumistapa: pankkisi pankkitunnistautuminen, mobiilivarmenne tai varmennekortti. Seuraa tarkasti tunnistuspalvelun ohjeita.

Tunnistus

Olet tunnistautumassa palveluun

Vaalitietojärjestelmä

Tunnistautumisen yhteydessä sinusta välitetään seuraavat tiedot:

Henkilötunnus: XXXXXX-XXXX

Jatka palveluun

Keskeytä siirtyminen

 Tunnistautumiseen tarvittavat henkilötietosi on haettu väestötietojärjestelmästä. Voit tarkastaa omat tietosi [Omien tietojen tarkastus](#) -palvelussa.

Palvelu, johon olet tunnistautumassa, tarvitsee henkilötietosi asiointia varten. Löydät tiedon niiden käsittelystä, kun tunnistaudut palveluun.

Kun tunnistaudut yhteen Suomi.fi-tunnistusta käyttävään asiointipalveluun, voit siirtyä toisiin palveluihin 32 minuutin ajan ilman uutta tunnistautumista. Kun kirjautut ulos yhdestä käyttämästäsi palvelusta, kirjautut samalla ulos kaikista.

Onnistuneen tunnistautumisen jälkeen pääset näytölle, jolla kerrotaan sinun olevan tunnistautumassa palveluun Vaalitietojärjestelmä. Tarkista näytöllä olevat henkilötietosi ja paina ”Jatka palveluun” -painiketta.

Huom. Mikäli tunnistautuminen epäonnistuu, ota yhteyttä kunnan keskusvaalilautakuntaan. On mahdollista, että sinua ei ole rekisteröity järjestelmän käyttäjäksi.

2.1. Yleisiä ohjeita järjestelmän käytöstä

Vaalitietojärjestelmä on kaksikielinen. Voit vaihtaa käyttöliittymän kieltä yläpalkin oikeasta reunasta.

Oranssissa palkissa lukee vaalitietojärjestelmään kirjautuneen käyttäjän nimi. Varmista, että näytöllä näkyy oma nimesi. Vaalitietojärjestelmää ei tule käyttää kenenkään muun tunnuksilla.

Kunkin näytön numeron näet oranssilla pohjalla näytön oikeassa yläreunassa ”Lopeta”-painikkeen alapuolella. Tässä ohjeessa näytön numerot on sijoitettu näytön kuvien alle, jotta voit tarkistaa, että olet juuri sillä näytöllä, johon ohje viittaa.

Vaalitietojärjestelmä > Äänioikeustietojärjestelmä 8.2.0

[Päävalikko](#) > Sähköisen vaaliluettelon käytön lopettamisen kuittaminen

Vaalitietojärjestelmä > Tuloslaskentajärjestelmä

[Tuloslaskentajärjestelmä v11.0.2 Alkusivu](#) > [Äänestäneiden määrän tallennuksen aloitus](#) > [Äänestäneiden määrän tallennus](#)

Näytön vasemmassa yläreunassa on navigointipolku (ns. murupolku), joka muodostuu sitä mukaa, kun etenet valinnoissasi. Otsikoita klikkaamalla voit palata haluamaasi toimintoon tai aloitussivulle.

Mikäli haluat käyttää sovellusta hiiren sijasta näppäimistöllä, kiinnitä erityistä huomiota siihen, että painat aina oikeaa näppäintä. Väärän näppäimen painaminen saattaa johtaa odottamattomiin virhetilanteisiin.

Huom. Selaimen Back/Edellinen -painikkeen painaminen saattaa johtaa virhetilanteisiin, joten sen käyttöä tulee välttää. Myöskään useiden selainikkunoiden samanaikaista avaamista ei suositella. Poikkeuksena vaalipöytäkirja, jonka voi pitää avoimena toisella välilehdellä esimerkiksi sähköistä vaaliluetteloa käytettäessä. Äänioikeuden käytön kirjauksia ei saa missään tilanteessa tehdä usealta eri välilehdeltä.

Lopeta vaalitietojärjestelmän käyttö aina näytön oikean yläkulman ”Lopeta”-painikkeesta ja sulje selain.

3. Vaalitietojärjestelmän koulutuskäyttö

Vaalilautakunnat voivat harjoitella vaalitietojärjestelmän käyttöä omatoimisesti koulutusympäristössä. Vaalituki tiedottaa koulutusympäristön avautumisesta sekä sen käytöstä erikseen.

Kirjautuminen koulutusympäristöön edellyttää, että kunnan keskusvaalilautakunta on avannut vaalilautakunnan käyttäjälle käyttöoikeudet vaalitietojärjestelmän tuotanto- tai koulutusympäristöön ja että vaalilautakunnan käyttäjällä on käytössään vahvan tunnistautumisen välineet (mobiilivarmenne, verkkopankkitunnukset tai sirullinen henkilö- tai virkakortti).

Sähköisen vaaliluettelon harjoittelu koulutusympäristössä edellyttää, että kunnan IT-tuki on tehnyt käyttäjän työasemaan sähköisen vaaliluettelon käytön edellyttämät asennukset ja muut tekniset valmistelut (ks. Sähköisen vaaliluettelon asennusohje ja VAT-ohje 1: Vaalitietojärjestelmän tekninen ohje).

Koulutusympäristöä ei avata ennen presidentinvaalin mahdollista toista vaalia.

4. Kenraaliharjoitukset

Vaalilautakunnat, jotka käyttävät vaalitietojärjestelmästä sähköistä vaaliluetteloa ja/tai paikallista tallennusta tulee osallistua kenraaliharjoituspäivään.

Presidentinvaalin kenraaliharjoitus:

- Sähköisen vaaliluettelon käytön kenraaliharjoitus 11.1.2024 klo 16–18
- Laskennan kenraaliharjoitus 11.1.2024 klo 16–20

Europarlamenttivaalien kenraaliharjoitus:

- Sähköisen vaaliluettelon käytön kenraaliharjoitus 16.5.2024 klo 16–18
- Laskennan kenraaliharjoitus 16.5.2024 klo 16–20

Vaalituki tiedottaa kenraaliharjoituksista ja niiden ohjeista erikseen.

5. Yhteystiedot ongelmatapauksia varten

Äänestystoimitukseen, laitteisiin tai verkkoyhteyteen liittyvissä ongelmissa ole yhteydessä ensisijaisesti oman kuntasi keskusvaalilautakuntaan kunnalta saamasi ohjeistuksen mukaisesti.

Vaalituki

Vaalitietojärjestelmän toimintaan liittyvissä kysymyksissä Oikeusrekisterikeskuksen (ORK) vaalituki palvelee sähköpostiosoitteessa vaalituki@om.fi ja puhelimitse numerossa 029 566 5609.

Vaalituki päivystää vaalipäivänä koko päivän aina tuloslaskennan päättymiseen saakka.

DVV

Digi- ja väestötietoviraston yhteystiedot (äänioikeutetun tiedot epäselvissä tilanteissa):

- Sähköpostiosoite: vrk.vaalit@dvv.fi
- Puhelinnumero: +358 295 535 530

OSA 2: ÄÄNIOIKEUSTIETOJÄRJESTELMÄN KÄYTTÖOHJEET VAALILAUTAKUNNALLE ("Sähköinen vaaliluettelo")

1 Yleistä äänioikeustietojärjestelmästä

Tämä ohje on tarkoitettu vaalipäivänä äänioikeustietojärjestelmää käyttäville vaalilautakunnille. Tässä osiossa on sähköisen vaaliluettelon käyttöohje sekä ohje mobiiliäänioikeuskyselyn käytöstä.

1.1. Sanastoa

Äänioikeusrekisteri	Kutakin vaalia varten perustettava rekisteri, johon poimitaan väestötietojärjestelmästä vaaleissa äänioikeutettujen henkilöiden tiedot.
Äänioikeustietojärjestelmä	Vaalitietojärjestelmän osajärjestelmä, joka sisältää äänioikeusrekisterin. Äänioikeustietojärjestelmässä mm. tehdään äänioikeuden käytön merkinnät ennakoäänestyksessä ja vaalipäivän äänestyksessä.
Vaaliluettelo	Äänioikeusrekisteristä äänestysalueittain tulostettava luettelo henkilöistä, jotka eivät ole käyttäneet äänioikeuttaan ennakoäänestyksessä.
Sähköinen vaaliluettelo	Sähköisessä muodossa oleva vaaliluettelo, jota voidaan käyttää äänestysalueella paperisen vaaliluettelon sijaan tai rinnalla. Siirryttäessä äänioikeustietojärjestelmässä äänioikeuden käytön merkitsemiseen selaimen latautuu paikallinen kopio sähköisestä vaaliluettelosta (paikallinen vaaliluettelo). Vaalipäivän loppuksi paikallinen vaaliluettelo on tietoturvasyistä tyhjennettävä.
Mobiiliäänioikeuskysely	Mobiiliäänioikeuskysely on toiminto, jonka avulla käyttäjä voi tarkastaa äänestäjän henkilötunnuksella tämän äänioikeuden sekä äänioikeuskunnan.

1.2. Äänioikeustietojärjestelmän käytön kuvaus

Keskusvaalilautakunta voi päättää, että vaalilautakunnalla on käytössään äänioikeustietojärjestelmä äänioikeuden käytön merkitsemisiä varten.

Äänioikeustietojärjestelmää käyttävät vaalilautakunnan jäsenet. Keskusvaalilautakunta kuitenkin voi, jos se on tarkoituksenmukaista, hankkia vaalilautakunnalle avustavaa henkilöstöä äänioikeustietojärjestelmän käyttämistä varten. Avustavan henkilöstön tulee tällöin toimia tehtävässään tarkasti vaalilautakunnan jäsenten ohjeiden ja osoitusten mukaisesti. Vastuu äänioikeustietojärjestelmään tehtävistä merkinnöistä on vaalilautakunnalla.

Jos äänestysalueella käytetään äänioikeustietojärjestelmää vaalipäivänä, vaalilautakunnan käyttäjä tarkastaa järjestelmästä, että äänestämään ilmoittautuva henkilö on äänioikeutettu kyseisellä äänestysalueella ja merkitsee

äänioikeuden käytön äänioikeustietojärjestelmään. Merkinnät voidaan tehdä joko pelkästään sähköiseen vaaliluetteloon (luku 2) tai sekä sähköiseen että paperiseen vaaliluetteloon (luku 5).

Ennen vaalitoimituksen aloittamista vaalilautakunnan on kirjattava vaalipöytäkirjaan, että se tekee vaalilain 77 §:n 2 momentissa tarkoitetut merkinnät äänioikeuden käyttämisestä äänioikeusrekisteriin, jona toimii oikeusministeriön vaalitietojärjestelmän (VAT) äänioikeustietojärjestelmä. Paperista vaalipöytäkirjaa käyttävä vaalilautakunta ruksaa vaalipöytäkirjan 3. sivulta kohdan 'Vaalilautakunta käytti sähköistä vaaliluetteloa'. Sähköistä vaalipöytäkirjaa käyttävän vaalilautakunnan ollessa kyseessä merkintä sähköisen vaaliluettelon käytöstä siirtyy automaattisesti myös vaalipöytäkirjalle.

Vaalipäivän päätteeksi vaalilautakunnan käyttäjän on tyhjennettävä paikallinen vaaliluettelo ja kuitattava äänioikeustietojärjestelmään, että sähköisen vaaliluettelon käyttö on päättynyt (luku 3).

Äänioikeustietojärjestelmässä on käytössä istunnon aikakatkaissu, joka sulkee istunnon, mikäli järjestelmä on pitkään käyttämättä. Vaalilautakunnan jäsenen on suositeltavaa aika ajoin päivittää äänioikeustietojärjestelmän istuntoa, jotta yhteys äänioikeustietojärjestelmään säilyy. Istunnon voi päivittää esimerkiksi siirtymällä aloitussivulta johonkin toimintoon.

1.3. Äänioikeustietojärjestelmän käytön ajankohdat

Äänioikeustietojärjestelmän koulutuskäyttö

Äänioikeustietojärjestelmän käyttöä voi harjoitella omatoimisesti koulutusympäristössä osoitteessa <https://koulutusvat.om.fi>. Koulutusympäristön avautumisesta sekä sen käytöstä informoidaan erikseen.

Sähköisen vaaliluettelon käytön kenraaliharjoitus: presidentinvaalissa 11.1.2024 ja europarlamenttivaaleissa 16.5.2024

Äänioikeustietojärjestelmän tuotantokäyttö

Vaalipäivän äänestysmerkintöjä voi tehdä tuotantoympäristössä sähköiseen vaaliluetteloon vaalipäivänä klo 9.00 alkaen.

1.4. Vaalilautakunnan tarvitsemat laitteet, välineet ja asiakirjat

Mikäli vaalilautakunta käyttää sähköistä vaaliluetteloa vaalipäivänä, tulee keskusvaalilautakunnan huolehtia, että vaalilautakunnalla on tarvitsemansa laitteet sekä siitä, että työasemilla on sähköisen vaaliluettelon käytön edellyttämät asennukset tehtynä.

Sähköistä vaaliluetteloa käyttävän äänestysalueen vaalilautakunnalla tulee olla käytössään:

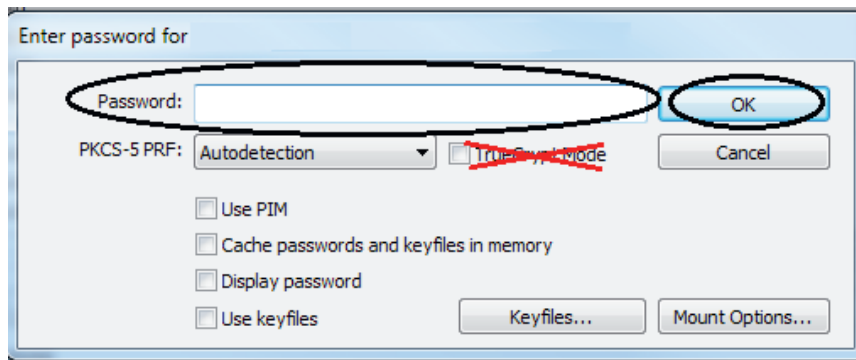
- Yksi työasema jokaista äänioikeuden tarkastuspistettä varten ja lisäksi jokaisella äänestyspaikalla yksi varatyöasema. Jos esimerkiksi äänestäjiä vastaanotetaan kahdessa pisteessä, tarvitaan kaksi työasemaa ja yksi varatyöasema.
  - Vähintään varatyöaseman, mutta mielellään kaikkien työasemien, tulee olla akullisia, esim. kannettavia tietokoneita.

- Äänestyspaikoilla on oltava Internet-yhteys, jonka nopeus on vähintään 512kb/512kb sekunnissa. Yhteydeksi suositellaan kiinteää Internet-yhteyttä. Langatonta verkkoa voidaan käyttää, jos se on ennen vaalipäivää varmistettu riittävän vakaaksi.
- Jokaiselle työasemalle tulee olla asennettu sähköisen vaaliluettelon selain.
- Tunnistautumisvälineet (verkkopankkitunnukset, mobiilivarmenne tai sirullinen henkilö- tai virkakortti).
- Vaaliluettelo, äänestysliput sekä muut asiakirjat ja tarvikkeet, jotka mainitaan oikeusministeriön vaaliohjeessa nro 2.

1.5. Äänioikeustietojärjestelmän käytön aloittaminen

1. Kirjaudu sisään koneeseen Windows-tunnuksella, jonka olet saanut kuntasi keskusvaalilautakunnalta.
2. Anna sähköisen vaaliluettelon salasana, jonka olet saanut kuntasi keskusvaalilautakunnalta.
  - Windows 10: Vaaliluettelopakettin salasanan kysely aukeaa heti kirjautumisen jälkeen työpöydälle. Syötä vaaliluettelopakettin salasana ja paina OK.
  - Windows 8: Kysely tulee näkyviin, kun avaat Aloitus-valikosta työpöydän.

Huom. "TrueCrypt Mode" -ruutua El missään tapauksessa saa ruksata.

3. Tuplaklikkaa työpöydän pikakuvaketta "Sähköinen vaaliluettelo".

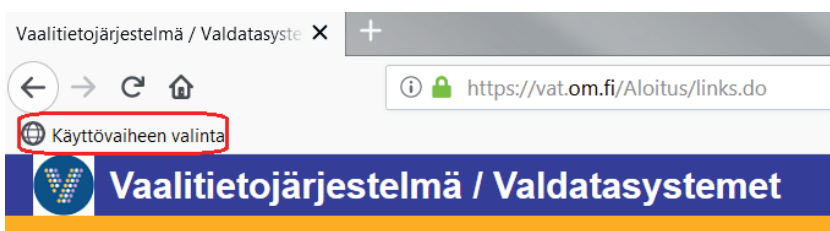
4. Firefox-selain avautuu.

5. Tulet Käyttövaiheen valinta -sivulle.

Valitse Käyttövaiheen valinta / Val av användningmiljö -otsikon alla linkki "Koulutus / Utbildning", jos olet kirjautumassa koulutusympäristöön ja "Presidentinvaali 2024 / Presidentvalet 2024" tai Europarlamenttivaalit 2024/Europarlamentsvalet 2024", jos olet kirjautumassa tuotantoympäristöön. Vaalipäivänä koulutusympäristö ei ole enää käytössä. Käyttövaiheen valinta yhteydettömän tilan aikana- otsikon alla olevia linkkejä käytetään tarvittaessa ainoastaan silloin, jos tietoliikenneyhteys järjestelmään katkeaa kesken päivän (ks. luku 2.6).

Tarvittaessa pääset takaisin Käyttövaiheen valinta -sivulle painamalla selaimen vasemmassa yläkulmassa olevaa "Käyttövaiheen valinta" -painiketta. Äänioikeustietojärjestelmään pääset kirjautumaan myös suoraan osoitteella <https://vat.om.fi/Aanioikeus>.

6. Ohjautut tunnistautumisen aloitusnäytölle. (Ohje vaalitietojärjestelmään kirjautumisesta ks. ohjeen s.2)

AIT0000 Äänioikeustietojärjestelmän aloitussivu

Tunnistautumisen jälkeen tulet äänioikeustietojärjestelmän aloitussivulle. Vaalilautakunnan käyttäjän valittavissa ovat toiminnot:

- Äänioikeuden käytön merkitseminen (vaalipäivän äänestys) (luku 2.2.)
- Paikallisen vaaliluettelon tyhjentäminen (luku 3.3.)
- Sähköisen vaaliluettelon käytön lopettamisen kuittaaminen (luku 3.4.)
- Mobiiliäänioikeuskysely (luku 7)
- Raportointi (luku 3.2.)

1.6. Käyttäjän vaihtaminen kesken vaalipäivän

Vaalilautakunnan käyttäjää, joka merkitsee äänioikeuden käyttäjä sähköiseen vaaliluetteloon, voidaan vaihtaa päivän aikana, jos tietoliikennetyhteys on päällä.

Sähköistä vaaliluetteloa saa käyttää ainoastaan omilla tunnuksilla. Jos kirjausaseman käyttäjää vaihdetaan, tulee ensin käyttäjän kirjautua ulos ennen kuin toinen käyttäjä voi ottaa työaseman käyttöönsä. Lopettaessasi järjestelmän käytön, kirjautu ulos painamalla ”Lopeta”-painiketta äänioikeustietojärjestelmän aloitussivulla ja sulje koko selainikkuna. Seuraava käyttäjä avaa sähköisen vaaliluettelon selaimen uudestaan ja kirjautuu sisään omilla tunnuksillaan.

Huom. Yhteyshäiriön aikana ei tule vaihtaa vaalitietojärjestelmän käyttäjää, koska seuraava virkailija ei pääse kirjautumaan järjestelmään omilla tunnuksillaan. Mikäli häiriön aikana tulee pakottava tarve vaihtaa käyttäjää, merkitkää tieto virkailijan vaihdosta vaalipöytäkirjaan ja jatkakaa edellisen virkailijan tunnuksilla.

2. Äänioikeuden merkitseminen käytetyksi vaalipäivän äänestyksessä

Äänioikeuden käytön merkitseminen on sallittua ja mahdollista vaalipäivänä klo 9 alkaen. Vaaliluettelon voi kuitenkin ladata työasemalle klo 8.30 alkaen.

Koska kaikkien äänestyshuoneistoon klo 20:een mennessä saapuneiden äänestäjien on annettava äänestää, on äänioikeuden käytön merkitseminen sallittua vielä jonkin aikaa klo 20 jälkeen.

Turhia äänioikeutetun hakuja ei tule tehdä. Kaikista kyselyistä jää jälki järjestelmään.

2.1. Alkutoimenpiteet

Vaalitietojärjestelmä > Äänioikeustietojärjestelmä 12.0.0

Päävalikko

Vaalitapahtuman valinta

Presidentinvaali 2024, 1. va

Vaalitoiminnot

- > Äänioikeuden käytön merkitseminen
- > Paikallisen vaaliluettelon tyhjentäminen
- > Sähköisen vaaliluettelon käytön lopettamisen kuittaaminen

Mobiilitoiminnot

- > Mobiiliäänioikeuskysely

Raportit

- > Raportointi

AIT0000 Äänioikeustietojärjestelmän aloitussivu

Huom. Paikallisen vaaliluettelon tyhjentäminen -linkin tulee olla harmaana vaalipäivänä ennen sähköisen vaaliluettelon lataamista työasemalle (ks. kuva yllä). Mikäli linkki kuitenkin näkyy aktiivisena ennen vaalipäivän äänestyksen alkua, tyhjennä selaimen paikallinen vaaliluettelo ennen vaaliluettelon lataamista.

Valitse äänioikeustietojärjestelmän aloitussivulta toiminto Äänioikeuden käytön merkitseminen.

Vaalitietojärjestelmä > Äänioikeustietojärjestelmä 9.5.2

Päävalikko > Äänioikeuden käytön merkitseminen

Merkittämisen esitiedot

Äänestystapa Vaalipäivän äänestys

Kunta

Äänestyspaikka

AIT1600 Äänioikeuden käytön merkitseminen

Siirryt Äänioikeuden käytön merkitseminen -näytölle.

Oma kuntasi, äänestyspaikka ja käytettävä äänestystapa ovat valittuina automaattisesti.

Varmista, että tiedot ovat oikein ja paina ”Jatka”-painiketta.

Vaaliluettelo ladataan. Odota latauksen valmistumista ennen kirjaamisen aloittamista.
Vallängden laddas ner. Vänta tills nedladdningen är klar innan du börjar registrera röstningar.

”Jatka”-painikkeen painamisen jälkeen sähköinen vaaliluettelo latautuu selaimeen. Vaaliluettelon voi ladata työasemalle vaalipäivänä klo 8.30 alkaen. Lataus saattaa kestää hetken käytetyn yhteyden nopeudesta riippuen. Odota, että ilmoitus katoaa ennen kuin aloitat kirjauksen.

Vaalitietojärjestelmä > Äänioikeustietojärjestelmä 12.0.0

Päävalikko > Äänioikeuden käytön merkitseminen

Vaalitapahtumat: Presidentinvaali 2024, 1. vaali
Kunta: Kirkkonummi
Äänestyspaikka: 001 Sjököulla skola
Äänestystapa: Vaalipäivän äänestys

Vaaliluettelon ositus: A - K

Kirjaa äänioikeuden käyttö

Henkilötunnus **Hae**

Edelliset kirjaukset tällä työasemalla

Sukunimi	Etunimet	Syntymäpäivä	Presidentinvaali 2024, 1. vaali
----------	----------	--------------	---------------------------------

AIT1602 Äänioikeuden käytön merkitseminen -osituksen valinta

Tulet Äänioikeuden käytön merkitseminen -näytölle.

Osituksen valinta

Keskusvaalilautakunta on voinut osittaa sähköisen vaaliluettelon, mikäli äänestysalueella kirjataan äänioikeuden käyttäjä useammalla kuin yhdellä työasemalla. Ositetulla äänestysalueella äänestäjät jaetaan eri kirjaustyöasemille aakkosten (esim. A-L, M-Ö) mukaan.

Jos keskusvaalilautakunta on osittanut äänestysalueen vaaliluettelon, näkyy näytöllä Vaaliluettelon ositus -kenttä. Valitse valikosta se osio, jonka äänestäjiä kirjaat. Järjestelmä muistaa valitun osituksen jatkossa.

Vaalilautakunnan käyttäjän ei tule vaihtaa kirjausosiotaan kesken päivän. Mahdollisissa ongelmatilanteissa tulee ottaa yhteyttä keskusvaalilautakuntaan ja Oikeusrekisterikeskuksen (ORK) vaalitukeen.

Jos aluetta ei ole ositettu, ei osituskenttää näy lainkaan ja kirjauksen voi aloittaa suoraan syöttämällä äänestäjän henkilötunnuksen.

Huom. Äänestysalueelle, jossa vaaliluettelon ositusta ei ole tehty, mutta jolla silti käytetään useita kirjaustyöase-
mia, menettelyohjeet löytyvät mahdolliseen yhteyskatkotilanteeseen luvusta 2.6 alkaen.

2.2. Äänioikeuden käytön merkitseminen

Vaalitietojärjestelmä > Äänioikeustietojärjestelmä 12.0.0

Päävalikko > Äänioikeuden käytön merkitseminen

Vaalitapahtumat: Presidentinvaali 2024, 1. vaali
Kunta: Kirkkonummi
Äänestyspaikka: 001 Sjököllä skola
Äänestystapa: Vaalipäivän äänestys

Vaaliluettelon ositus: A - K

Kirjaa äänioikeuden käyttö

Henkilötunnus

Edelliset kirjaukset tällä työasemalla

Sukunimi	Etunimet	Syntymäpäivä	Presidentinvaali 2024, 1. vaali
----------	----------	--------------	---------------------------------

AIT1602 Äänioikeuden käytön merkitseminen – henkilötunnuksen syöttö

Totea äänestäjän henkilöllisyys ajokortista, passista tai muusta vastaavasta asiakirjasta.

Syötä äänestäjän henkilötunnus äänioikeustietojärjestelmään ja paina ”Hae”-painiketta tai Enteriä. Jos käytät viivakoodinlukijaa, osoita henkilöllisyysasiakirjassa olevaa viivakoodia. Pyyhi viivakoodia tarvittaessa ennen sen lukemista. **Huom.** Viivakoodinlukijaa käytettäessä on erityisen huolellisesti tarkistettava, että lukijan avulla haetut äänestäjän tiedot ovat oikean henkilön tiedot.

Äänioikeutetun tiedot voidaan hakea näytölle ainoastaan henkilötunnuksen avulla. Mikäli äänestäjän henkilötunnus ei ole vaalilautakunnan tiedossa, selvitetään henkilötunnus esimerkiksi paperisesta vaaliluettelosta tai soittamalla keskusvaalilautakuntaan.

Jos henkilötunnusta vastaava henkilö löytyy äänioikeustietojärjestelmästä ja on kyseisellä äänestysalueella äänioikeutettu, hänen tietonsa aukeavat näytölle.

Päävalikko > Äänioikeuden käytön merkitseminen

Varmista, että äänioikeutetun tiedot täsmäävät äänestäjän esittämään henkilöllisyystodistukseen

Vaalitapahtumat: Presidentinvaali 2024, 1. vaali
Kunta: Kirkkonummi
Äänestyspaikka: 001 Sjukulla skola
Äänestystapa: Vaalipaivan äänestys

Kirjaa äänioikeuden käyttö

Henkilötiedot

Sukunimi, Etunimet

AALTONEN, ANTTI

Henkilötunnus

XXXXXX-XXXX

Äänestystiedot

Vaalipiiri

Uudenmaan vaalipiiri

Äänestyskunta

Kirkkonummi

Äänestysalue

001 Lapinkylä

Äänioikeudet

Vaalitapahtuma

Presidentinvaali 2024, 1. vaali

✓ Kirjaa äänioikeuden käyttö

Keskeytä äänioikeuden käytön kirjaaminen →

AIT1602 Äänioikeuden käytön merkitseminen - äänioikeutetun tiedot

Varmista huolellisesti, että näytöllä varmasti ovat oikean äänioikeutetun tiedot. Jos huomaat, että kyseessä on väärä äänioikeutettu, paina "Keskeytä äänioikeuden käytön kirjaaminen" -painiketta.

Tarkistettuasi tiedot anna äänestäjälle äänestyslippu ja paina "Kirjaa äänioikeuden käyttö" -painiketta.

Huom. Vaaliohjeen nro 2 mukaisesti äänioikeuden käyttäminen voidaan merkitä äänioikeustietojärjestelmään vaihtoehtoisesti vasta sitten, kun äänestäjä on pudottanut äänestyslipun vaaliurnaansa. Noudata tällöinkin äänioikeuden käytön merkinnässä tässä luvussa esitettyjä vaiheita.

Päävalikko > Äänioikeuden käytön merkitseminen

 Äänioikeuden käyttö on merkitty onnistuneesti henkilölle AALTONEN, ANTTI vaaleissa: Presidentinvaali 2024, 1. vaali.

Vaalitapahtumat: Presidentinvaali 2024, 1. vaali
Kunta: Kirkkonummi
Äänestyspaikka: 001 Sjököulla skola
Äänestystapa: Vaalipäivän äänestys

Kirjaa äänioikeuden käyttö

Henkilötiedot	Äänestystiedot		
Sukunimi, Etunimet	Vaalipiiri	Äänestyskunta	Äänestysalue
AALTONEN, ANTTI	Uudenmaan vaalipiiri	Kirkkonummi	001 Lapinkylä
Henkilötunnus			
XXXXXX-XXXX			

Käytetyt äänioikeudet

Vaalitapahtuma	Äänestyspaikka	Äänestystapa	Äänestysaika
Presidentinvaali 2024, 1. vaali	001 Sjököulla skola, Kirkkonummi	Vaalipäivän äänestys	28.01.2024 10:30

[Seuraava äänestäjä](#)

AIT1602 Äänioikeuden käytön merkitseminen -äänioikeutetun tiedot

Äänioikeuden käyttö on nyt kirjautunut ja näytölle tulee vahvistus, että äänioikeuden käyttö on merkitty onnistuneesti.

Kiinnitä huomiota jokaisen äänestäjän kohdalla siihen, että näytölle tulee merkintä onnistuneesta kirjauksesta, eikä kirjaus ole erehdyksessä jäänyt kesken.

Päaset merkitsemään seuraavan äänestäjän äänioikeuden käytön painamalla "Seuraava äänestäjä" -painiketta.

Kirjaa äänioikeuden käyttö

Henkilötunnus

Edelliset kirjaukset tällä työasemalla

Sukunimi	Etunimet	Syntymäpäivä	Presidentinvaali 2024, 1. vaali
AALTONEN	ANTTI	04.06.1971	28.01.2024 10:30

Henkilötunnuksen syöttönäytölle listautuu kymmenen edellistä kirjausta. Näytöltä on hyvä varmistaa, että edellinen kirjaus on varmasti rekisteröitynyt tietokantaan.

2.3. Huomautuksia ja erityistilanteita

2.3.1. Järjestelmä ilmoittaa, että äänioikeutettu ei kuulu valittuun osaan vaaliluettelosta

Vaalitietojärjestelmä > Äänioikeustietojärjestelmä 12.0.0

Päävalikko > Äänioikeuden käytön merkitseminen

Henkilö ÄÄNIOIKEUTETTU, EEVA ei kuulu valittuun osaan vaaliluettelosta. Ole hyvä ja ohjaa henkilö toiselle vaalivirkailijalle.

Vaalitapahtumat: Presidentinvaali 2024, 1. vaali
Kunta: Kirkkonummi
Äänestyspaikka: 001 Sjökulla skola
Äänestystapa: Vaalipäivän äänestys

Vaaliluettelon ositus: A - K

Kirjaa äänioikeuden käyttö

Henkilötunnus **Hae**

Ohjaa henkilö oikean vaalivirkailijan luokse sukunimen ensimmäisen kirjaimen / ensimmäisten kirjainten perusteella.

2.3.2. Järjestelmä ilmoittaa, että äänestäjän äänioikeuskunta tai äänestysalue on jokin muu

Vaalitietojärjestelmä > Äänioikeustietojärjestelmä 12.0.0

Päävalikko > Äänioikeuden käytön merkitseminen

Äänestäjällä ARJA ÄHTÄRILÄINEN on oikeus äänestää paikassa: 001 Pirkanlinna, osoite: Lukiontie 3, Ähtäri.

Vaalitapahtumat: Presidentinvaali 2024, 1. vaali
Kunta: Kirkkonummi
Äänestyspaikka: 001 Sjökulla skola
Äänestystapa: Vaalipäivän äänestys

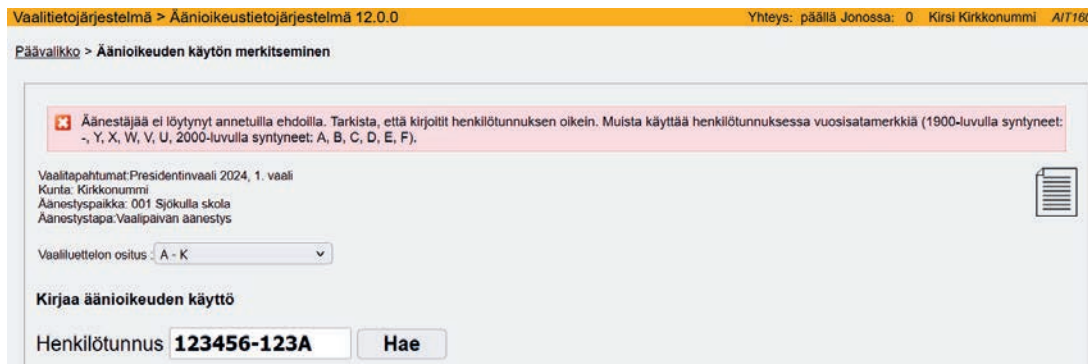
Vaaliluettelon ositus: A - K

Kirjaa äänioikeuden käyttö

Henkilötunnus **Hae**

Virheilmoituksessa lukee henkilön oman äänestyspaikan osoite. Ohjaa äänestäjä oikeaan äänestyspaikkaan. Vaalipäivänä kukin äänioikeutettu voi äänestää vain omassa vaalipäivän äänestyspaikassaan.

2.3.3. Äänioikeutettua ei löydy henkilötunnuksella haettaessa

Vaalitietojärjestelmä > Äänioikeustietojärjestelmä 12.0.0 Yhteys: päällä Jonossa: 0 Kirsi Kirkonummi AIT1602

Päävalikko > Äänioikeuden käytön merkitseminen

Äänestäjää ei löytynyt annetulla ehdolla. Tarkista, että kirjoitit henkilötunnuksen oikein. Muista käyttää henkilötunnuksessa vuosiatamerkkiä (1900-luvulla syntyneet: -, Y, X, W, V, U, 2000-luvulla syntyneet: A, B, C, D, E, F).

Vaalitapahtumat: Presidentinvaali 2024, 1. vaali
Kunta: Kirkonummi
Äänestyspaikka: 001 Sjököulla skola
Äänestystapa: Vaalipäivän äänestys

Vaaliluettelon ositus: A - K

Kirjaa äänioikeuden käyttö

Henkilötunnus

Tarkista, että olet kirjoittanut henkilötunnuksen oikein ja oikeassa muodossa. Henkilötunnuksen alkuosa on tavallisesti muotoa "PPKKVV-" tai 2000-luvulla syntyneillä "PPKKVVA". Tarkista myös, löytyykö henkilö paperisesta vaaliluettelosta.

Huom! Digi- ja väestötietovirasto varmistaa henkilötunnusten riittävyyden ottamalla käyttöön uusia välimerkkejä.

Välimerkkejä annetaan seuraavasti 1900- ja 2000-luvulla syntyneille:

– 2000 –luvulla syntyneille mahdollisia välimerkkejä: A, B, C, D, E, F

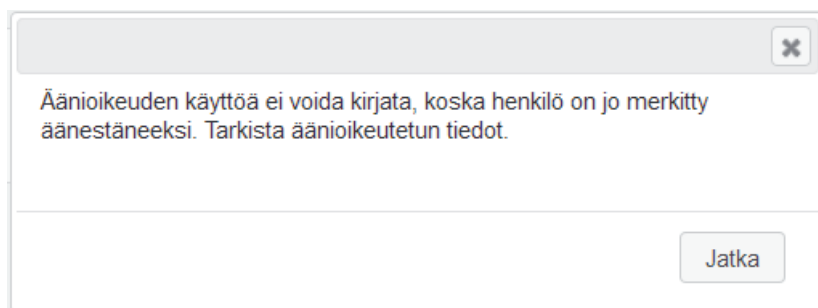
– 1900 –luvulla syntyneille mahdollisia välimerkkejä: -, Y, X, W, V, U

Jos äänioikeutettua ei löydy, kehota äänioikeutettua ottamaan yhteyttä Digi- ja väestötietovirastoon asian selvittämiseksi.

Presidentinvaalissa äänioikeutettu on jokainen viimeistään ensimmäisen vaalin vaalipäivänä 28.1.2024 18 vuotta täyttänyt Suomen kansalainen.

Europarlamenttivaaleissa jokaisella viimeistään vaalipäivänä 9.6.2024 18 vuotta täyttäneellä Suomen kansalaisella on äänioikeus, jolle hän ole ilmoittautunut jonkun toisen EU:n jäsenvaltion vaaliluetteloon. Lisäksi äänioikeus on myös Suomessa asuvan muun EU:n jäsenvaltion kansalaisella, joka on ilmoittautunut Digi- ja väestötietovirastolle viimeistään 80. päivänä ennen vaalipäivää.

2.3.4. Järjestelmä ilmoittaa, että henkilö on jo merkitty äänestäneeksi

Äänioikeuden käyttöä ei voida kirjata, koska henkilö on jo merkitty äänestäneeksi. Tarkista äänioikeutetun tiedot.

Vaalitietojärjestelmä > Äänioikeustietojärjestelmä 12.0.0 Yhteys: päällä Jonossa: 0 Kirsi Kirkkonummi AIT1602

Päävalikko > Äänioikeuden käytön merkitseminen

 Henkilö AALTONEN, ANTTI on jo äänestänyt.

Vaalitapahtumat: Presidentinvaali 2024, 1. vaali
Kunta: Kirkkonummi
Äänestyspaikka: 001 Sjöckulla skola
Äänestystapa: Vaalipäivän äänestys

Kirjaa äänioikeuden käyttö

Henkilötiedot		Äänestystiedot		
Sukunimi, Etunimet	AALTONEN, ANTTI	Vaalipiiri	Äänestyskunta	Äänestysalue
Henkilötunnus	XXXXXX-XXXX	Uudenmaan vaalipiiri	Kirkkonummi	001 Lapinkylä

Käytetyt äänioikeudet

Vaalitapahtuma	Äänestyspaikka	Äänestystapa	Äänestyshetki
Presidentinvaali 2024, 1. vaali	001 Kaupungintalo, Helsinki	Ennakoäänestys	23.01.2024 11:55

Seuraava äänestäjä

Jos äänioikeutettu on jo merkitty äänestäneeksi, avautuu näytölle ilmoitus "Äänioikeuden käyttöä ei voida kirjata, koska henkilö on jo merkitty äänestäneeksi. Tarkista äänioikeutetun tiedot." Pääset jatkamaan tilanteesta painamalla hiirellä "Jatka"-painiketta.

Käytetyt äänioikeudet -ikkunassa näkyy tarkemmat tiedot kyseisestä aikaisemmin tehdystä merkinnästä. Kyse voi olla kahdesti äänestämisen yrityksestä joko tahallisesti tai tahattomasti (esim. muistisairaat henkilöt) tai mahdollisesti myös virheellisestä äänioikeuden käytön merkinnästä.

Ota yhteys keskusvaalilautakuntaan ja pyydä sitä etsimään henkilön allekirjoittama lähetekirje. Jos lähetekirje löytyy, ja siinä oleva allekirjoitus vastaa henkilön nimeä, henkilö on äänestänyt ennakkoon.

Jos lähetekirjettä ei löydy, henkilö ei ole välttämättä äänestänyt ennakkoon. Keskusvaalilautakunta voi tällöin selvittää äänestysmerkintään liittyvää epäselvyyttä yhdessä vaalituen kanssa.

Ilmoita kaikista poikkeavista tilanteista keskusvaalilautakunnalle, joka on tarvittaessa yhteydessä vaalitukeen.

Kahdesti äänestämisen yritys on rikos.

2.3.5. Turvakieltoisen äänestäjän tietojen käsittely

Huom! Henkilöllä on turvakielto. Voit jatkaa äänestyksen toimittamista, mutta huomioi, että henkilön tietoja ei saa luovuttaa edelleen eikä niitä saa antaa sivullisen nähtäväksi tai käsiteltäväksi.

Jatka

Vaalitietojärjestelmä > Äänioikeustietojärjestelmä 12.0.0 Yhteys: päällä Jonossa: 0 Kirsi Kirkkonummi AIT1602

Päävalikko > Äänioikeuden käytön merkitseminen

Varmista, että äänioikeutetun tiedot täsmäävät äänestäjän esittämään henkilöllisyystodistukseen

Huom! Henkilöllä on turvakielto. Voit jatkaa äänestyksen toimittamista, mutta huomioi, että henkilön tietoja ei saa luovuttaa edelleen eikä niitä saa antaa sivullisen nähtäväksi tai käsiteltäväksi.

Vaalitapahtumat: Presidentinvaali 2024, 1. vaali
Kunta: Kirkkonummi
Äänestyspaikka: 001 Sijäällä skola
Äänestystapa: Vaalipäivän äänestys

Kirjaa äänioikeuden käyttö

Henkilötiedot	Äänestystiedot
Sukunimi, Etunimet TURVAKIELTO, TIUJA	Vaalipiiri Uudenmaan vaalipiiri
Henkilötunnus XXXXXX-XXXX	Äänestyskunta Kirkkonummi
	Äänestysalue 001 Lapinkylä

Äänioikeudet

Vaalitapahtuma
Presidentinvaali 2024, 1. vaali

Kirjaa äänioikeuden käyttö

Keskeytä äänioikeuden käytön kirjaaminen

Jos äänioikeutetulla on turvakielto, avautuu näytölle ilmoitus "Huom! Henkilöllä on turvakielto. Voit jatkaa äänestyksen toimittamista, mutta huomioi, että henkilön tietoja ei saa luovuttaa edelleen eikä niitä saa antaa sivullisen nähtäväksi tai käsiteltäväksi." Pääset jatkamaan tilanteesta painamalla hiirellä "Jatka"-painiketta.

Jos äänestäjän tiedoissa näkyy punaisella pohjalla viesti "Huom! Henkilöllä on turvakielto...", hänen asuinpaikka-tietojaan (vaalipiiri, kotikunta, äänestysalue) ei tule paljastaa tai luovuttaa ulkopuolisille. Jos epäilet, että joku yrittää urkkia asiattomasti turvakieltoisen henkilön tietoja esimerkiksi esiintymällä toisena henkilönä, älä missään nimessä luovuta tietoja ja ilmoita asiasta keskusvaalilautakunnalle. Jos sinulla on kysyttävää tietojen käsittelystä, kysy lisäohjeistusta keskusvaalilautakunnalta.

2.3.6. Virheellinen merkintä äänioikeustietojärjestelmään

Jos äänioikeuden käytön merkinnän tekemisen jälkeen huomaat merkinneesi äänestyksen väärän henkilön kohdalle tai muutoin tehneesi virheellisen merkinnän äänioikeustietojärjestelmään, **ota välittömästi yhteyttä keskusvaalilautakuntaan** virheellisen merkinnän poistamista varten.

2.4. Äänestäneiden listaus

Järjestelmä kirjoittaa automaattisesti ajantasaisista äänestäneiden listausta kyseisellä äänestysalueella päivän aikana tehdyistä äänioikeuden käytön kirjauksista. Äänestäneet listautuvat sukunimen mukaiseen aakkosjärjestykseen. Nimen lisäksi listauksessa näkyy äänestäjän syntymäaika ja äänioikeuden käytön merkitsemisajankohta (kelon aika).

Äänestäneiden listaus ei ole työasema-kohtainen, vaan koskee koko äänestysaluetta. Äänestäneiden listaus on ol-
tava avattuna äänestyspaikan varatyöasemalla.

Vaalitietojärjestelmä > Äänioikeustietojärjestelmä 12.0.0 Yhteys: päällä Jonossa: 0 Kirsi Kirkkonummi AIT1602

Päävalikko > Äänioikeuden käytön merkitseminen

Vaalitapahtumat: Presidentinvaali 2024, 1. vaali
Kunta: Kirkkonummi
Äänestyspaikka: 001 Sjökulla skola
Äänestystapa: Vaalipäivän äänestys

Vaaliluettelon ositus: A - K

Kirjaa äänioikeuden käyttö

Henkilötunnus

Edelliset kirjaukset tällä työasemalla

Sukunimi	Etunimet	Syntymäpäivä	Presidentinvaali 2024, 1. vaali
AALTONEN	ANTTI	04.06.1971	28.01.2024 10:30

AIT1602 Äänioikeuden käytön merkitseminen -tulosteikoni

Voit halutessasi avata äänestäneiden listauksen erilliseen välilehteen ”Äänioikeuden käytön merkitseminen” -sivun tulosteikonista (yllä olevassa kuvassa ympyröity punaisella). Jos olet esimerkiksi epävarma siitä, kirjautuiko jokin äänioikeuden käyttö järjestelmään, voit tarkistaa asian äänestäneiden listauksesta. Kymmenen viimeisintä kirjausta näkyy kuitenkin suoraan kirjausnäytöllä, joten edellistä kirjausta ei ole tarpeen lähteä tarkistamaan tältä erilliseltä listaukselta.

Vaalitapahtumat: Presidentinvaali 2024, 1. vaali
Kunta: Kirkkonummi
Äänestyspaikka: 001 Sjökulla skola
Äänestystapa: Vaalipäivän äänestys

Valittu lista: Äänestäneet

Lista päivitetty viimeksi: 12.36.08
Yhteensä vaaleissa Presidentinvaali 2024, 1. vaali: 937
Äänestäjiä: 937
Yhteensä äänioikeuden kirjauksia: 937

Sukunimi	Etunimet	Syntymäpäivä	Äänestysaika Presidentinvaali 2024, 1. vaali
AALTONEN	ANTTI	04.06.1971	28.01.2024 10:30

Valitse alaspäinvalikosta lista ”Äänestäneet”.

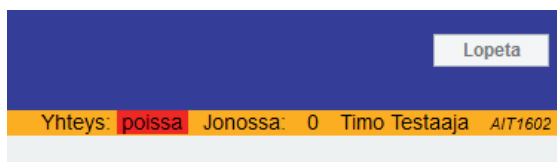
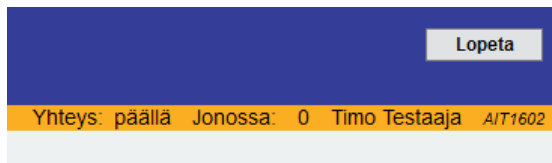
Äänestäneiden listaus ei päivyty automaattisesti. Voit päivittää listauksen manuaalisesti painamalla ”Päivitä”-painiketta.

2.5. Jos tietoliikenneyhteys on poikki vaalipäivän aamuna

Mikäli tietoliikenneyhteys on poikki heti vaalipäivän aamuna, ei sähköistä vaaliluetteloja tule käyttää ollenkaan. Aloita tässä tapauksessa äänioikeuden käytön kirjausten merkitseminen suoraan paperiseen vaaliluetteloon. Vaikka yhteydet palautuisivat myöhemmin, sähköisen vaaliluettelon käyttöä ei tule enää aloittaa.

2.6. Jos tietoliikenneyhteys järjestelmään katkeaa kesken päivän

Äänioikeuden käytön kirjauksia voi jatkaa, vaikka yhteys äänioikeustietojärjestelmään katkeaisi tietoliikennekatkoksen takia kesken päivän. Äänioikeuden käytön kirjausten merkitseminen on tullut kuitenkin aloittaa ennen katkosta. Katkon aikana kirjaukset tallennetaan paikallisesti selaimen muistitilaan.

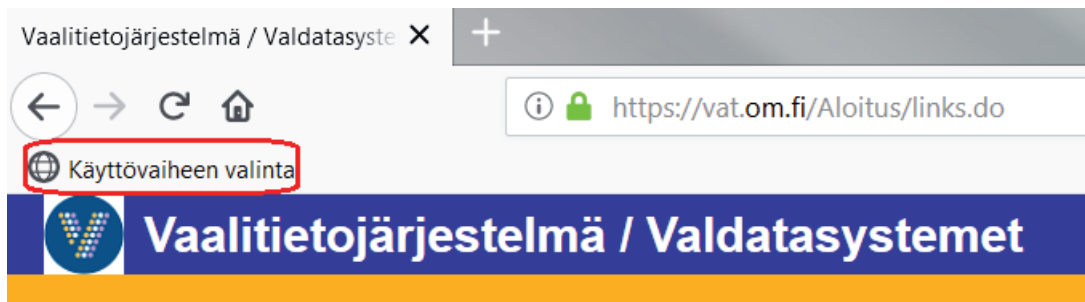

Sovelluksen oikeassa yläkulmassa näkyy jatkuvasti tieto siitä, onko tietoliikenneyhteys päällä vai poissa. Katkon aikana tehtyjen kirjausten lukumäärä näkyy sovelluksen oikeassa yläkulmassa kohdassa 'Jonossa'. Jono purkautuu yhteyden palatessa, jolloin jonossa olleet merkinnät siirtyvät keskitettyyn järjestelmään.

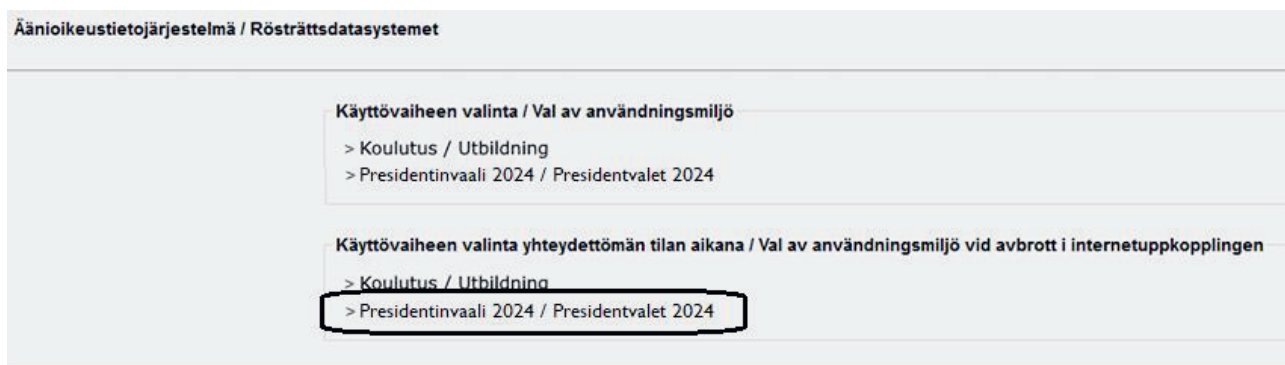
Yhteyden ollessa pois päältä jatka kirjauksia normaaliin tapaan, mutta älä poistu kirjaustoiminnosta muualle äänioikeustietojärjestelmään, älä sulje selainta äläkä kirjaudu ulos järjestelmästä.

Huom. Mikäli keskusvaalilautakunta ei ole suosituksesta huolimatta osittanut sähköistä vaaliluetteloja ja kirjauksia tehdään useammalla kuin yhdellä työasemalla, tulee vaalilautakunnan noudattaa seuraavaa poikkeusmenettelyä:

- Kirjauksia tehdessäsi tarkkaile jatkuvasti, että tietoliikenneyhteys on päällä.
- Yhteyden katkon alkaessa äänestysalueella on välittömästi siirryttävä kirjaamaan äänioikeuden käyttäjä ainoastaan yhdellä työasemalla. Näin varmistetaan se, ettei katkon aikana joku pääse tahallisesti äänestämään toista kertaa toisella kirjaustyöasemalla.
- Yhteyden palatessa kirjauksia voidaan jatkaa normaalisti kaikilla käytössä olevilla työasemilla.

Jos yhteys katkeaa ollessasi jossain muualla kuin kirjaustoiminnossa (esimerkiksi raporttisivulla), pääset takaisin kirjaustoimintoon siirtymällä ensin ”Käyttövaiheen valinta” -sivulle selaimen kirjanmerkistä.

Klikkaa ”Käyttövaiheen valinta yhteydettömän tilan aikana / Val av användningsmiljö vid avbrott i internetuppkopplingen” -otsikon alla olevaa linkkiä ”Presidentinvaali 2024/Presidentvalet 2024” tai ”Europarlamenttivaalit 2024/Europaparlamentsvalet 2024”. Vaalipäivänä koulutusympäristö ei ole enää käytössä.

Mikäli yhteyskatkon aikana vahingossa suljet koko selaimen, pääset takaisin kirjaustoimintoon avaamalla selaimen uudelleen työpöydän Sähköinen vaaliluettelo -pikakuvakkeesta ja klikkaamalla vaalitapahtuman nimeä ”Käyttövaiheen valinta yhteydettömän tilan aikana / Val av användningsmiljö vid avbrott i internetuppkopplingen” -otsikon alta.

Yhteyskatkon aikana ei tule vaihtaa vaalitietojärjestelmän käyttäjää, koska seuraava virkailija ei pääse kirjautumaan järjestelmään omilla tunnuksillaan. Mikäli katkon aikana tulee pakottava tarve vaihtaa käyttäjää, merkitkää tieto virkailijan vaihdosta vaalipöytäkirjaan ja jatkakaa edellisen virkailijan tunnuksilla.

2.7. Jos sähköisen vaaliluettelon käyttö jouduttaisiin keskeyttämään kesken päivän

Jos vaalilautakunta joutuisi jostain syystä (esim. useampi laiterikko tai muut vakavat tekniset ongelmat) keskeyttämään sähköisen vaaliluettelon käytön ja siirtymään paperisen vaaliluettelon käyttöön kesken päivän, tulee ensisijaisesti varmistua siitä, että kaikkien siihen mennessä äänestäneiden nimet ovat tiedossa.

- Jos vaalilautakunta on käyttänyt vain sähköistä vaaliluetteloä ja heillä ei ole käytettävissään varatyöasemalla auki ollutta äänestäneiden listausta, keskusvaalilautakunta voi tulostaa vaalitietojärjestelmästä listan vaalipäivänä äänestäneistä ja toimittaa sen vaalilautakunnalle.
- Tämän jälkeen vaalilautakunta tarkistaa jokaisen äänestäjän kohdalla, että

1. äänestäjän nimi löytyy paperisesta vaaliluettelosta ja
  2. hänen nimeään **ei** löydy vaalipäivänä äänestäneiden listasta.
- Jos vaalilautakunta on käyttänyt sähköisen vaaliluettelon rinnalla paperista vaaliluetteloa, paperisen vaaliluettelon käyttämistä voi jatkaa normaalisti.
  - Tilanteesta tehdään merkintä vaalipöytäkirjaan.

3. Toimet vaalipäivän päätteeksi

Vaalipäivän äänestyksen päätyttyä, työasemilla suoritetaan tässä luvussa kuvatut vaiheet 1-4. Paikallinen sähköinen vaaliluettelo on tietosuojasystistä tyhjennettävä ja äänestäneiden lukumäärän siirtymisen sähköisestä vaaliluettelosta tuloslaskentajärjestelmään edellyttää sähköisen vaaliluettelon käytön kuittausta päättyneeksi.

Vaihe 1: Kirjauksien palvelimelle siirtymisen tarkistaminen

Vaalitietojärjestelmä > Äänioikeustietojärjestelmä 12.0.0 Yhteys: päällä Jonossa: 0 Kirsi Kirkkonummi AIT1602

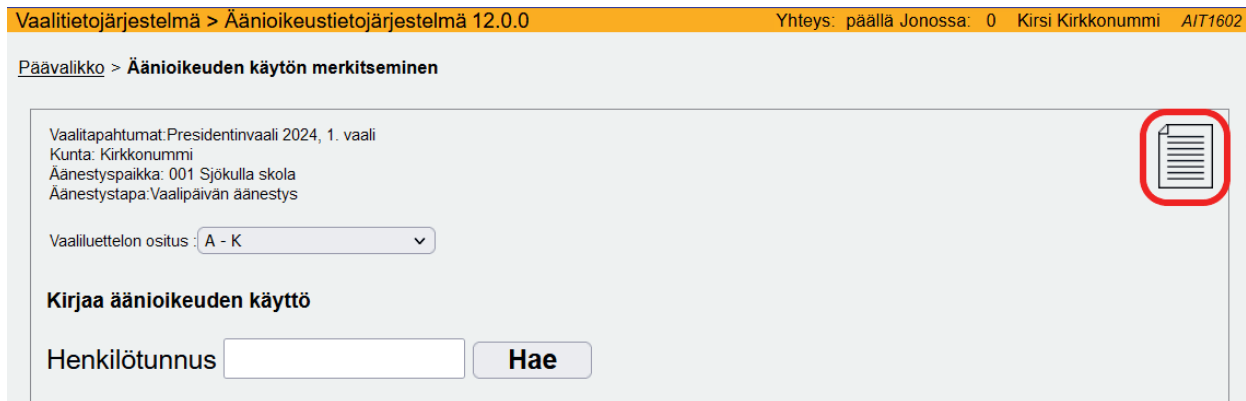
Päävalikko > Äänioikeuden käytön merkitseminen

Vaalitapahtumat: Presidentinvaali 2024, 1. vaali
Kunta: Kirkkonummi
Äänestyspaikka: 001 Sjökulla skola
Äänestystapa: Vaalipäivän äänestys

Vaaliluettelon ositus: A - K

Kirjaa äänioikeuden käyttö

Henkilötunnus

AIT1602 Äänioikeuden käytön merkitseminen -tulosteikoni

Tarkista vaalipäivän päätteeksi, että kirjaustyöaseman tietojen mukaan "Siirtämättömät merkinnät" -listaus sekä sovelluksen yläkulman "Jonossa"- tieto näyttävät nollaa.

"Siirtämättömät merkinnät" -listaukseen pääset äänioikeuden käytön kirjaustoiminnon tulosteikonin kautta (yllä olevassa kuvassa ympyröity punaisella).

Vaalitapahtumat: Presidentinvaali 2024, 1. vaali
Kunta: Kirkkonummi
Äänestyspaikka: 001 Sjökulla skola
Äänestystapa: Vaalipäivän äänestys

Valittu lista: Siirtämättömät merkinnät

Lista päivitetty viimeksi: 12.48.09
Äänestäjiä: 0
Yhteensä äänioikeuden kirjauksia: 0

Sukunimi	Etunimet	Syntymäpäivä	Äänestyshetki
----------	----------	--------------	---------------

Presidentinvaali 2024, 1. vaali

Valitse alavasetovalikosta lista "Siirtämättömät merkinnät" ja päivitä listaus.

Päivän päätteeksi listan pitää olla tyhjä. Jos jonossa on vielä kirjauksia, odota yhteyden palautumista. Ota yhteyttä vaalitukeen, mikäli jono ei purkaudu kohtuullisessa ajassa.

Vaihe 2: Äänestäneiden lukumäärien tarkistaminen

Vaalitietojärjestelmä > Äänioikeustietojärjestelmä 12.0.0 Yhteys: päällä Jonossa: 0 Kirsi Kirkkonummi AIT1602

Päävalikko > Äänioikeuden käytön merkitseminen

Vaalitapahtumat: Presidentinvaali 2024, 1. vaali
Kunta: Kirkkonummi
Äänestyspaikka: 001 Sjököulla skola
Äänestystapa: Vaalipäivän äänestys

Vaaliuutellon ositus: A - K

Kirjaa äänioikeuden käyttö

Henkilötunnus

AIT1602 Äänioikeuden käytön merkitseminen -tulosteikoni

Vaalilautakunnan käyttäjän tulee tarkistaa, että jokaisen kirjaustyöaseman mukaan äänestysalueella kirjattujen äänioikeuden käyttöjen lukumäärä on sama. Avaa lista äänestäneistä jokaisella työasemalla ja tarkista luku.

Äänestäneiden listaukseen pääset kirjaustoiminnon tulosteikonin kautta (yllä olevassa kuvassa ympyröity punaisella).

Vaalitapahtumat: Presidentinvaali 2024, 1. vaali
Kunta: Kirkkonummi
Äänestyspaikka: 001 Sjököulla skola
Äänestystapa: Vaalipäivän äänestys

Valittu lista: Äänestäneet

Lista päivitetty viimeksi: 12.48.09
Yhteensä vaaleissa Presidentinvaali 2024, 1. vaali: 937
Äänestäjiä: 937
Yhteensä äänioikeuden kirjauksia: 937

Sukunimi	Etunimet	Syntymäpäivä	Äänestysaika Presidentinvaali 2024, 1. vaali
----------	----------	--------------	--

Valitse alavetovalikosta lista "Äänestäneet" ja päivitä listaus.

Tarkista ja kirjaa ylös äänestäneiden lukumäärä "Yhteensä"-kohdasta.

Vaalitietojärjestelmä > Äänioikeustietojärjestelmä 9.5.2

Päävalikko > Raporttilista

Vaalipäivän raportit
> Vaalipäivän äänestyksen seuranta

Kaikkien äänestyspäivien raportit
> Äänestäneiden lukumäärät kansalaisuusryhmittäin

AIT1800 Raporttilista

Tämän jälkeen tarkista vielä, että äänestäneiden listauksen antama äänestäneiden lukumäärä äänestysalueella täsmää "Vaalipäivän äänestyksen seuranta" -raportin antamaan äänestäneiden lukumäärään. Tee tämä tarkistus, vaikka alueella olisi käytetty vain yhtä kirjaustyöasemaa. Jos lukemat eivät täsmää, ota yhteyttä vaalitukeen.

"Vaalipäivän äänestyksen seuranta" -raporttiin pääset äänioikeustietojärjestelmän päävalikon "Raportointi"-toiminnon kautta.

Valitse tulostusmuotovalikosta PDF, XLS tai HTML. Paina lopuksi ”Luo raportti” -painiketta. Raportti avautuu erilliseen ikkunaan/välilehteen.

Vaalipäivän äänestyksen seuranta - TPV-2024

Taso : Äänestysalue
Kunta : Kirkkonummi
Äänestysalue : 001 Lapinkylä
Äänioikeutettuja yht. : 2042
Tulostettu : 28.01.2024 20:10

Aikaväli	Miehiä	Naisia	Ulkosuom miehet	Ulkosuom naiset	Yhteensä
09.00 - 10.00	30	26	0	0	56
10.00 - 11.00	37	47	0	0	84
11.00 - 12.00	69	63	0	0	132
12.00 - 13.00	63	74	0	0	137
13.00 - 14.00	53	61	0	0	114
14.00 - 15.00	40	40	0	0	80
15.00 - 16.00	37	47	0	0	84
16.00 - 17.00	48	35	0	0	83
17.00 - 18.00	30	30	0	0	60
18.00 - 19.00	41	32	0	0	73
19.00 - 20.00	14	20	0	0	34
Päivä yhteensä	462	475	0	0	937

Tarkista, että Päivä yhteensä-rivillä Yhteensä-sarakkeen antama äänestäneiden lukumäärä täsmää kirjaustoiminnon äänestäneiden listauksen kanssa.

Merkitse lopuksi vaalipöytäkirjaan vaalipäivänä äänestäneiden lukumäärät. Jos vaalilautakuntasi käyttää sähköistä vaalipöytäkirjaa, luvut siirtyvät sähköiselle vaalipöytäkirjalle automaattisesti sähköisen vaaliluettelon lopetuskuittauksen jälkeen (ohjeet kuittauksen tekemiseen vaiheesta 4).

Vaihe 3: Paikallisen vaaliluettelon tyhjentäminen

Tietosuojasystistä jokaisella kirjaustyöasemalla tulee päivän päätteeksi tyhjentää paikallinen vaaliluettelo.

Huom. Järjestelmä ei anna suorittaa tyhjennystä, mikäli merkintöjä on vielä jonossa odottamassa siirtymistä keskitettyyn järjestelmään.

Vaalitietojärjestelmä > Äänioikeustietojärjestelmä 12.0.0

Päävalikko

Vaalitapahtuman valinta

Presidentinvaali 2024, 1. vai

Vaalitoiminnot

- > Äänioikeuden käytön merkitseminen
- > Paikallisen vaaliluettelon tyhjentäminen
- > Sähköisen vaaliluettelon käytön lopettamisen kuittaaminen

Mobiilitoiminnot

- > Mobiiliäänioikeuskysely

Raportit

- > Raportointi

Päiset tyhjennystoimintoon äänioikeustietojärjestelmän etusivun toiminnosta ”Paikallisen vaaliluettelon tyhjentäminen”.

Vaalitietojärjestelmä > Äänioikeustietojärjestelmä 12.0.0

Päävalikko > Paikallisen vaaliluettelon tyhjentäminen

Vaalitapahtumat: Presidentinvaali 2024, 1. vaali
Kunta: Kirkkonummi
Äänestyspaikka: 001 Sjököllä skola
Äänestystapa: Vaalipäivän äänestys

Äänioikeustietojärjestelmän käytön lopettaminen

Tyhjennä paikallinen vaaliluettelo

AIT1602 Paikallisen vaaliluettelon tyhjentäminen

Tulet ”Paikallisen vaaliluettelon tyhjentäminen” -näytölle. Paina ”Tyhjennä paikallinen vaaliluettelo” -painiketta.

Vaalilautakunnan vastuuhenkilön tulee varmistaa, että kaikilla kirjaustyöasemilla on päivän päätteeksi tyhjenetty paikallinen vaaliluettelo.

Vaihe 4: Sähköisen vaaliluettelon käytön kuittaaminen päättyneeksi

Vaalilautakunnan vastuuhenkilön tulee lopuksi merkitä äänioikeustietojärjestelmään, että äänioikeuden käytön kirjaus äänestysalueella on päättynyt. Kuittauksen jälkeen vaalipäivänä äänestäneiden lukumäärä siirtyy laskentajärjestelmään.

Yksi kuittaus per äänestysalue riittää. Kuittausta ei näin ollen ole tarpeen tehdä kaikilla käytetyillä koneilla.

Vaalitietojärjestelmä > Äänioikeustietojärjestelmä 12.0.0

Päävalikko

Vaalitapahtuman valinta
Presidentinvaali 2024, 1. vai

Vaalitoiminnot
> Äänioikeuden käytön merkitseminen
> Paikallisen vaaliluettelon tyhjentäminen
> Sähköisen vaaliluettelon käytön lopettamisen kuittaminen

Mobiilitoiminnot
> Mobiiliaänioikeuskysely

Raportit
> Raportointi

AIT0000 Äänioikeustietojärjestelmän aloitussivu

Valitse äänioikeustietojärjestelmän aloitussivulta toiminto "Sähköisen vaaliluettelon käytön lopettamisen kuittaminen".

Vaalitietojärjestelmä > Äänioikeustietojärjestelmä 9.5.2

Päävalikko > Sähköisen vaaliluettelon käytön lopettamisen kuittaminen

Olethan varmistanut, että paikallinen vaaliluettelo on tyhjennetty äänestysalueen kaikilta koneilta.

Kunta Kirkkonummi

Äänestysalue 001 Lapinkylä

Valitse

AIT2200 Sähköisen vaaliluettelon käytön lopettamisen kuittaminen

Kunta ja äänestysalue ovat automaattisesti valittuina. Jos olet varma, että paikalliset vaaliluettelot on tyhjennetty kaikilta alueen kirjaustyöasemilta, paina "Valitse"-painiketta.

Vaalitietojärjestelmä > Äänioikeustietojärjestelmä 9.5.2

Päävalikko > Sähköisen vaaliluettelon käytön lopettamisen kuittaminen

Olethan varmistanut, että paikallinen vaaliluettelo on tyhjennetty äänestysalueen kaikilta koneilta.

Kunta Kirkkonummi

Äänestysalue 001 Lapinkylä

Valitse

Kuittaa sähköisen vaaliluettelon käytön lopettaminen

Kuittaa käyttö lopetetuksi

Kuittaa käyttö keskeytetyksi

AIT2200 Sähköisen vaaliluettelon käytön lopettamisen kuittaminen

Paina ”Kuittaa käyttö lopetetuksi” -painiketta, kun sähköisen vaaliluettelon käyttö on lopetettu vaalipäivän päätteeksi. Saat ilmoituksen onnistuneesta kuittauksesta.

Jos sähköisen vaaliluettelon käyttö on jouduttu keskeyttämään lopullisesti kesken vaalipäivän, paina ”Kuittaa käyttö keskeytetyksi”-painiketta.

Tarvittaessa voit perua jo tehdyn kuittausmerkinnän painamalla ”Peruuta kuittaus” -painiketta.

Kun äänestysalueen sähköisen vaaliluettelon käyttö on kuitattu päättyneeksi ja paikallinen vaaliluettelo tyhjenetty kaikilta koneilta, on kaikki vaalilautakunnan sähköiseen vaaliluetteloon liittyvät tehtävät suoritettu.

4. Äänestyspaikan varatyöasema

Äänestyspaikalta tulee löytyä akullinen varatyöasema. Varatyöasemaa koskevat samat laite- ja ohjelmistovaatimukset kuin varsinaisia kirjaustyöasemia. Vaatimukset on selostettu VAT-ohjeessa 1.

Vaalilautakunnan jäsenen tulee kirjautua varatyöasemalle ja avata äänioikeustietojärjestelmän ”Äänioikeuden käytön merkitseminen” -toiminto vaalipäivän äänestyksen alkaessa. Varatyöasemalla on oltava avattuna äänestäneiden listaus. Ohjeet listan avaamiseksi löytyvät luvusta 2.4. Varatyöaseman tulee olla käynnissä koko vaalipäivän ajan.

Jos vaalilautakunta käyttää sähköistä vaalipöytäkirjaa ja haluaa täyttää sitä varatyöasemalla vaalipäivän aikana, sähköisen vaalipöytäkirjan voi avata pakettiselaimen toiselle välilehdelle tai toiseen selaimen (esim. Google Chrome tai tavallinen Firefox). Sähköisen vaalipöytäkirjan käyttöohje löytyy tämän ohjeen osiosta 4.

5. Äänioikeustietojärjestelmän ja paperisen vaaliluettelon rinnakkaiskäyttö

Vaalilautakunta voi halutessaan käyttää äänioikeuden käyttöjen kirjauksissa sekä paperista vaaliluetteloa että sähköistä vaaliluetteloa. Ennen vaalitoimituksen aloittamista vaalilautakunnan on tehtävä paperisen ja sähköisen vaaliluettelon rinnakkaiskäytöstä merkintä vaalipöytäkirjaan.

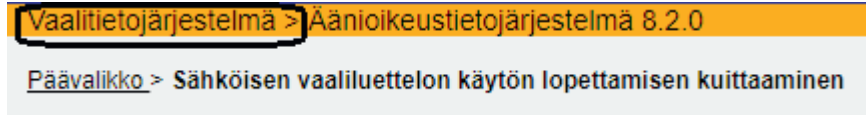
Käytännössä rinnakkaiskäyttö tarkoittaa sitä, että äänestäjän äänioikeuden käyttö merkitään ensin paperiseen vaaliluetteloon ja heti perään myös sähköiseen vaaliluetteloon. Jos sekä paperinen että sähköinen vaaliluettelo ovat käytössä, kyseisen vaalilautakunnan osalta paperiseen vaaliluetteloon tehdyt merkinnät ovat oikeudellisesti todistusvoimaisia. Jos merkinnät eroavat toisistaan, paperiseen vaaliluetteloon tehdyt merkinnät ovat päteviä ja ne merkitään vaalipöytäkirjaan. Jos vaalilautakunnalla on käytössään myös sähköinen vaalipöytäkirja, siihen siirtyneet äänestäjämäärät ovat tulleet sähköisestä vaaliluettelosta. Jos luvuissa on eroa paperisen vaaliluettelon lukuihin, sähköisen vaalipöytäkirjan luvut on korjattava vastaamaan paperisen vaaliluettelon lukuja.

Mikäli sähköisen vaaliluettelon käyttö on keskeytetty tai sen käytössä on ilmennyt jokin muu virhetilanne, tulee tästä ilmoittaa vaalituelle.

6. Siirtyminen tuloslaskentajärjestelmään

Vaalilautakunta, joka käyttää vaalipäivänä sähköisen vaaliluettelon lisäksi myös tuloslaskentajärjestelmää ja tallentaa ehdokkaiden saamat äänimäärät ja mitättömät äänet äänestyspaikalla vaalitietojärjestelmään (paikallinen tallennus), voi siirtyä vaalipäivän äänestyksen päätyttyä tuloslaskentajärjestelmään seuraavasti:

Paikallisen vaaliluettelon tyhjentämisen sekä sähköisen vaaliluettelon käytön lopetuskuittauksen jälkeen vaalilautakunnan käyttäjä siirtyy äänioikeustietojärjestelmästä tuloslaskentajärjestelmään vaalitietojärjestelmän etusivun kautta klikkaamalla Vaalitietojärjestelmä-linkkiä oranssilla pohjalla olevalta murupolulta. Etusivulta käyttäjä valitsee ”Tuloslaskentajärjestelmä/Resultatuträkningssystemet”-linkin. Tuloslaskentajärjestelmän käyttöohjeet vaalilautakunnalle löytyvät tämän ohjeen osiosta 3.

7. Mobiiliäänioikeuskyselyn käyttöohje

Mobiiliäänioikeuskysely on vaalitietojärjestelmän toiminto, jolla käyttäjä voi tarkastaa äänestäjän henkilötunnuksella tämän äänioikeuden sekä äänioikeuskunnan. Mobiiliäänioikeuskyselyn käyttäminen on vapaaehtoista.

Vaalilautakuntien on mahdollista hyödyntää mobiiliäänioikeuskyselyä vaalipäivän äänestyspaikalla äänestäjän oikean äänestysalueen selvittämiseen esimerkiksi sellaisissa tilanteissa, joissa sama rakennus toimii useamman äänestysalueen vaalipäivän äänestyspaikkana tai jos äänestyspaikalla ei käytetä sähköistä vaaliluetteloä.

Mobiiliäänioikeuskyselyä voi käyttää joko tietokoneella tai mobiililaitteella, kuten älypuhelimella tai tabletilla. **Huom.! Tämän ohjeen esimerkkikuvat on otettu tietokoneen näytöltä.** Esimerkiksi puhelimella näkymä on muuten sama, mutta kapeampi.

Vaalilautakuntien jäsenille avautuu kirjautumisen jälkeen vaalitietojärjestelmän aloitussivu, josta tulee valita "Äänioikeustietojärjestelmä / Rösträttsdatasystemet" ja sen jälkeen vaalilautakunnan käyttäjän valittavissa olevista toiminnoista "Mobiiliäänioikeuskysely".

The screenshot displays the VAT system's main menu. On the left, under 'Tervetuloa / Välkommen', there is a list of system components. The option 'Äänioikeustietojärjestelmä / Rösträttsdatasystemet' is highlighted with a red box. On the right, under 'Päävalikko', there is a 'Vaalitapahtuman valinta' dropdown menu set to 'Presidentinvaali 2024, 1. vai.' Below this, under 'Vaalitoiminnot', the option '> Äänioikeuden käytön merkitseminen' is visible. Under 'Mobiilitoiminnot', the option '> Mobiiliäänioikeuskysely' is highlighted with a red box. Under 'Raportit', the option '> Raportointi' is visible.

Vaihtoehtoisesti vaalilautakuntien jäsenet voivat kirjautua suoraan mobiiliäänioikeuskyselyyn osoitteella <https://vat.om.fi/Aanioikeus/mobile/>, joka vie suoraan mobiiliäänioikeuskyselyyn.

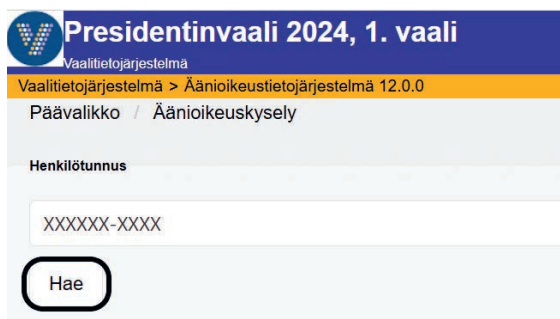
7.1. Äänioikeutetun tiedot

Henkilötunnuksen syöttäminen:

Siirryt näytölle, jossa syötetään äänestäjän henkilötunnus. Henkilötunnus täytyy syöttää täysin oikeassa muodossa, esimerkiksi "120390-123X" tai 2000-luvulla syntyneillä "120301A123X" ja ilman ylimääräisiä välilyöntejä. Järjestelmä ilmoittaa, jos henkilötunnus on syötetty virheellisesti.

Huom! Digi- ja väestötietovirasto varmistaa henkilötunnusten riittävyyden ottamalla käyttöön uusia välimerkkejä. Välimerkkejä annetaan seuraavasti 1900- ja 2000-luvulla syntyneille:

- 2000 –luvulla syntyneille mahdollisia välimerkkejä: A, B, C, D, E, F
- 1900 –luvulla syntyneille mahdollisia välimerkkejä: -, Y, X, W, V, U

Syötä äänestäjän henkilötunnus kenttään ja paina "Hae". **Turhia äänioikeutetun hakuja ei tule tehdä. Kaikista kyselyistä jää jälki järjestelmään.**

Äänioikeutetun tietojen tarkastaminen

Äänioikeutetun tiedot avautuvat näytölle ja vihreällä pohjalla näet henkilön äänioikeuskunnan. Jos käytät kyselyä puhelimella, rullaa näyttöä alaspäin nähdäksesi kaikki tiedot. Seuraavan äänioikeutetun tiedot voit hakea valitsemalla "Seuraava äänestäjä".

7.2. Erikoistilanteita

7.2.1. Henkilö on jo äänestänyt

Presidentinvaali 2024, 1. vaali Lopeta

Vaalitietojärjestelmä

Vaalitietojärjestelmä > Äänioikeustietojärjestelmä 12.0.0

Päävalikko / Äänioikeuskysely / Äänioikeutetun tiedot

Henkilö TESTIHENKILO, TEUVO on jo äänestänyt.

Seuraava äänestäjä

Henkilötiedot			Äänioikeustiedot		
Sukunimi, Etunimet			Vaalipiiri	Äänioikeuskunta	Äänestysalue
TESTIHENKILO, TEUVO			Uudenmaan vaalipiiri	Kirkkonummi	001 Lapinkylä
Henkilötunnus	Sukupuoli	Kieli			
XXXXXX-XXXX	Mies	suomen kieli			

Käytetyt äänioikeudet

Vaalitapahtuma	Äänestyspaikka	Äänestystapa	Äänestysaika
Presidentinvaali 2024, 1. vaali	Kaupungintalo, Helsinki	Ennakkooäänestys	20.01.2024 11:43

Seuraava äänestäjä

Suomeksi | På svenska

Jos henkilö on jo äänestänyt, hänen tiedoissaan näkyy punaisella pohjalla ”Henkilö X on jo äänestänyt”. ”Käytetyt äänioikeudet”-otsikon alta näet äänestyspaikan, äänestystavan ja äänestysaika.

Epäselvissä tilanteissa (jos esimerkiksi henkilö kiistää äänestäneensä) ota yhteyttä keskusvaalilautakuntaan tilanteen selvittämiseksi¹.

¹ Kahdesti äänestämisen yrityskin on rikoslaisa säädetty rangaistavaksi. Tee siis näistä tapauksista aina ilmoitus keskusvaalilautakunnalle.

7.2.2. Henkilön äänioikeustietoja ei voida näyttää

The screenshot shows the 'Presidentinvaali 2024, 1. vaali' interface. At the top, there is a navigation bar with 'Vaalitietojärjestelmä' and 'Lopeta'. Below it, a breadcrumb trail reads 'Vaalitietojärjestelmä > Äänioikeustietojärjestelmä 12.0.0' and 'Päävalikko / Äänioikeuskysely / Äänioikeutetun tiedot'. A yellow message box states: 'Henkilön TESTIHENKILÖ, TIINA äänioikeustietoja ei voida näyttää. Pyydä henkilöä ottamaan yhteyttä Digi- ja väestötietovirastoon.' Below this is a search bar labeled 'Seuraava äänestäjä'. A 'Henkilötiedot' section displays: 'Sukunimi, Etunimet: TESTIHENKILÖ, TIINA', 'Henkilötunnus: XXXXXX-XXXX', 'Sukupuoli: Nainen', and 'Kieli: suomen kieli'. Another search bar labeled 'Seuraava äänestäjä' is below. At the bottom, there are language options: 'Suomeksi | På svenska'.

Jos järjestelmä ilmoittaa, että henkilön äänioikeustietoja ei voida näyttää, vaalilautakunta ei voi selvittää äänestäjän äänioikeustietoja mobiiliäänioikeuskyselyllä.

Äänestäjä tulee ohjata soittamaan DVV:n päivystysnumeroon äänioikeuskunnan selvittämiseksi. Digi- ja väestötietoviraston puhelinnumero: +358 295 535 530.

7.2.3. Äänestäjää ei löytynyt annetuilla ehdoilla

The screenshot shows the 'Presidentinvaali 2024, 1. vaali' interface. At the top, there is a navigation bar with 'Vaalitietojärjestelmä' and 'Lopeta'. Below it, a breadcrumb trail reads 'Vaalitietojärjestelmä > Äänioikeustietojärjestelmä 12.0.0' and 'Päävalikko / Äänioikeuskysely / Äänioikeutetun tiedot'. A search bar labeled 'Seuraava äänestäjä' is present. Below it, a red message box states: 'Äänestäjää ei löytynyt annetuilla ehdoilla. Tarkista, että kirjoitit henkilötunnuksen oikein. Muista käyttää henkilötunnuksessa vuosisatamerkkiä (1900-luvulla syntyneet: -, Y, X, W, V, U, 2000-luvulla syntyneet: A, B, C, D, E, F).' Another search bar labeled 'Seuraava äänestäjä' is below. At the bottom, there are language options: 'Suomeksi | På svenska'.

Jos järjestelmä ilmoittaa, että äänestäjää ei löytynyt annetuilla ehdoilla, tarkasta syöttämäsi tiedot ja yritä uudelleen. Ellei äänestäjää edelleenkään löydy annetulla henkilötunnuksella, tulee äänestäjän ottaa yhteyttä Digi- ja väestötietovirastoon. Digi- ja väestötietoviraston puhelinnumero: +358 295 535 530.

OSA 3: TULOSLASKENTAJÄRJESTELMÄN KÄYTTÖOHJEET VAALILAUTAKUN- NALLE ("Paikallinen tallennus")

1. Tuloslaskennan keskeiset tehtävät ja aikataulut

Tämä ohje on ensisijaisesti niille vaalilautakunnille, jotka tallentavat äänestysalueensa vaalipäivänä äänestäneiden ja vaalipäivän äänten lukumäärät tuloslaskentajärjestelmään. Keskusvaalilautakunnan tulee huolehtia vaalilautakunnan käyttäjien riittävästä koulutuksesta äänten tallennukseen. Kunnassa on kuitenkin oltava äänten tallennuksen varajärjestely (ilmoituskeskus kunnassa) siltä varalta, että tietoliikenne- tai verkkoyhteydet äänestyspaikalla eivät toimi. Oikeusrekisterikeskuksen vaalituella on hyvä olla tiedossa kunnan laskentavastaavien nimet ja puhelinnumerot, joista he ovat tarvittaessa tavoitettavissa vaalipäivän iltana.

Vaalipäivän äänten tallennuksessa vaalilautakunnan käyttäjän tulee huomioida seuraavat asiat:

- Tallennus suositellaan tehtäväksi valitsemalla kaksi tallennuskertaa mahdollisten tallennusvirheiden eliminoimiseksi.
- Jos tallennuksen kanssa ilmenee ongelmia, esim. verkkoyhteyshäiriöitä tai muita tallennukseen vaikuttavia häiriöitä, tulokset on viipymättä ilmoitettava kuten ennenkin kunnan ilmoituskeskukseen, jotta alustavan laskennan tulokset eivät viivästy.

1.1. Tallennustehtävien aikataulu presidentinvaalissa 2024

ENSIMMÄINEN VAALI	
28.1.2024 klo 20 - 21	Vaalipäivänä äänestäneiden lukumäärien tallennus äänestysalueittain
28.1.2024 klo 20 -	Vaalipäivän äänten tallennus äänestysalueittain
MAHDOLLINEN TOINEN VAALI	
11.2.2024 klo 20 - 21	Vaalipäivänä äänestäneiden lukumäärien tallennus äänestysalueittain
11.2.2024 klo 20 -	Vaalipäivän äänten tallennus äänestysalueittain

1.2. Tallennustehtävien aikataulu europarlamenttivaaleissa 2024

9.6.2024 klo 20 - 21	Vaalipäivänä äänestäneiden lukumäärien tallennus äänestysalueittain
9.6.2024 klo 20 -	Vaalipäivän äänten tallennus äänestysalueittain

2. Järjestelmämuutokset edellisistä vaaleista

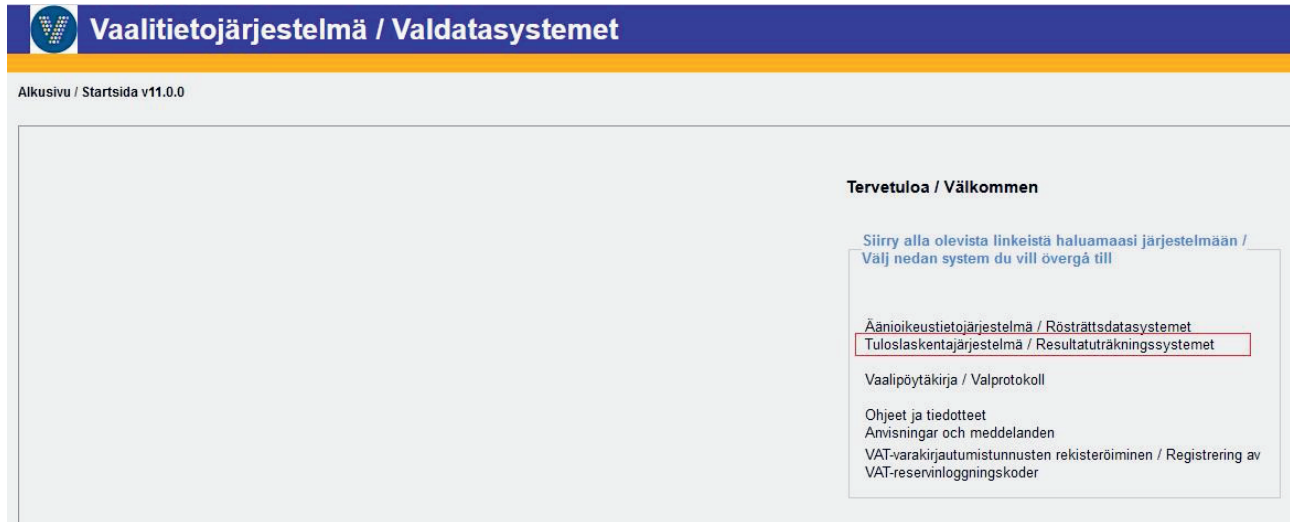
Tuloslaskentajärjestelmään on tehty eduskuntavaalien 2023 jälkeen seuraava muutos:

Vaalilautakunnan sähköisen vaalipöytäkirjan allekirjoituksen vahvistustoiminto

Sähköisen vaalipöytäkirjan allekirjoitustoimintoon on lisätty vahvistusikkuna, josta käyttäjä näkee, kenen nimissä hän on allekirjoittamassa pöytäkirjaa.

3. Yleistä Tuloslaskentajärjestelmästä

3.1. Käytön aloitus

Alkusivu / Startside v11.0.0

Tervetuloa / Välkommen

Siirry alla olevista linkeistä haluamaasi järjestelmään /
Välj nedan system du vill övergå till

Äänioikeustietojärjestelmä / Rösträttsdatasystemet
Tuloslaskentajärjestelmä / Resultatuträkningsystemet

Vaalipöytäkirja / Valprotokoll

Ohjeet ja tiedotteet
Anvisningar och meddelanden
VAT-varakirjautumistunnusten rekisteröiminen / Registrering av
VAT-reservinloggningskoder

uVAT001 Vaalitietojärjestelmän aloitussivu

Jos olet kirjannut äänioikeuden käyttöjä sähköiseen vaaliluetteloon ja siten olet jo kirjautuneena vaalitietojärjestelmään, voit siirtyä tuloslaskentajärjestelmään vaalitietojärjestelmän aloitussivulta valitsemalla linkin Tuloslaskentajärjestelmä / Resultatuträkningsystemet heti, kun olet lopettanut äänioikeuden käytön kirjaukset ja kuitannut sähköisen vaaliluettelon käytön lopetetuksi (ks. ohjeen osio 2: Äänioikeustietojärjestelmän käyttöohjeet vaalilautakunnalle).

Jos et ole käyttänyt vaalipäivänä sähköistä vaaliluetteloa tai sähköistä vaalipöytäkirjaa ja aloitat vaalitietojärjestelmän käytön vaalipäivänä äänestäneiden lukumäärän ja vaalipäivän äänten tallennuksella tuloslaskentajärjestelmään, sinun on kirjauduttava järjestelmään. Kirjaudu tuloslaskentajärjestelmään osoitteessa <https://vat.om.fi/Aloitus> (tai käyttämällä suoraa linkkiä <https://vat.om.fi/Laskenta>). Tarkemmat ohjeet kirjautumisesta tämän ohjeen osassa 1, luku 2.

LASK100 Tuloslaskentajärjestelmän aloitussivu

Huom. Mikäli tunnistautuminen epäonnistuu, ota yhteys keskusvaalilautakuntaan. On mahdollista, että sinua ei ole lisätty järjestelmän käyttäjäksi.

3.2. Käyttöliittymän rakenne

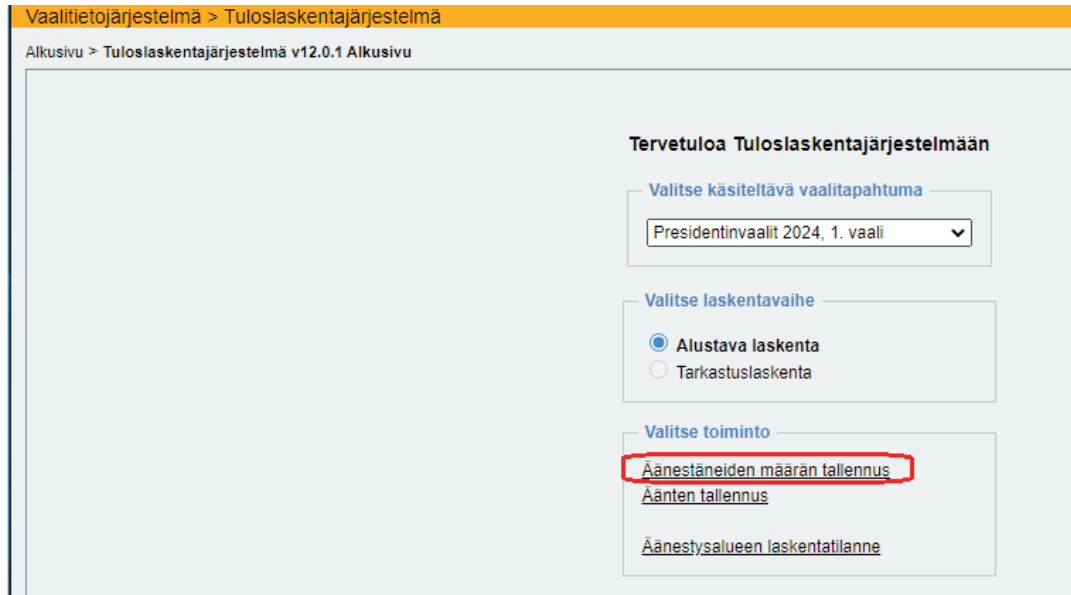
Navigointipolku muodostuu sitä mukaa, kun etenet valinnoissasi. Klikkaamalla navigointipolulta haluamaasi linkkiä pääset kyseiseen kohtaan. Muista kuitenkin vaalipäivän äänten tallennuksessa, että ennen kuin siirryt navigointipolun kautta uuteen toimintoon, vie äänten tallennusprosessi loppuun saakka niin, että olet vahvistanut äänestysalueen äänet ja tulostanut tallennusraportin. Tallennetut, mutta vahvistamattomat äänet eivät siirry tulospalveluun.

Näyttöillä, joilla on useita syöttökenttiä tai toimintopainikkeita, liikutaan eteenpäin sarkainpainikkeella - nuolinäppäimet eivät toimi sivu- tai pystysuunnassa.

Tuloslaskentajärjestelmän toimintopainikkeet toimivat siten, että aina seuraavaan toimintoon siirtävä painike (esim. Jatka vahvistamaan -painike ääni- ja äänestäjämäärien vertailunäytöllä) samalla myös tallentaa kyseisellä näytöllä tehdyt toiminnot. Näyttöillä olevat vihreät painikkeet ovat valmiiksi aktiivisia, joten tietojen syöttämisen jälkeen tallennus ja siirtyminen eteenpäin voidaan tehdä painamalla pelkästään Enter-painiketta.

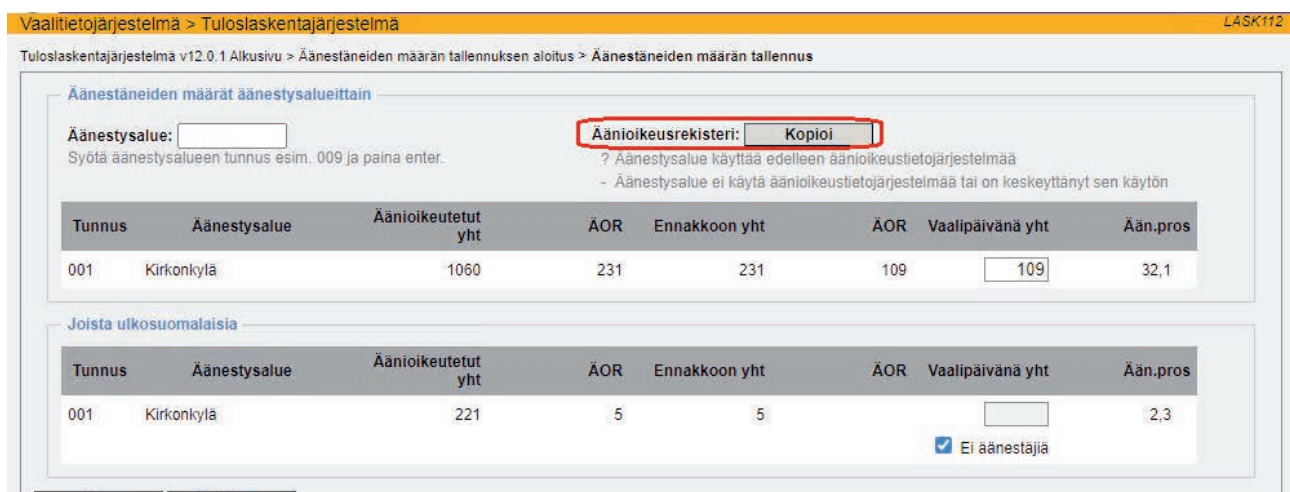
Useilla näytöillä on erillinen Tallenna-painike, joka on lisätty näytöille välitallennusta varten. Kun käyttäjä painaa tätä painiketta, tiedot tallentuvat, mutta käyttäjä jää edelleen samalle näytölle. Siirtyäkseen eteenpäin toiminnossa käyttäjän on painettava seuraavan toiminnon aloittavaa toimintopainiketta.

4. Vaalipäivänä äänestäneiden lukumäärän tallennus

LASK100 Tuloslaskentajärjestelmän alkusivu - Äänestäneiden määrän tallennus

Vaalilautakunnan ensimmäisenä, ja erityisen kiireellisenä laskennan tallennustehtävänä on tallentaa tuloslaskentajärjestelmään äänestysalueen vaalipäivänä äänestäneiden lukumäärä. Vaalitapahtuma ja laskentavaihe (alustava laskenta) ovat valmiiksi valittuina ja näytöllä näkyy vaalilautakunnan käyttäjälle mahdolliset toiminnot. Valitse Äänestäneiden määrän tallennus.

LASK112 Vaalipäivänä äänestäneiden määrän tallennus

Jos olet käyttänyt sähköistä vaaliluetteloa ja kuitannut sen käytön, ÄOR-sarakkeessa näkyy sähköiseen vaaliluetteloon kirjattujen äänioikeuden käyttöjen määrä. Paina Kopioi-painiketta siirtääksesi lukumäärän Vaalipäivänä yht. -kenttään tai kirjoita luku kenttään käsin.

Jos olet sellaisella äänestysalueella, jolle kunnassa tallennetaan ulkosuomalaiset äänestäneet (kuten esimerkikivassa), näytön alaosassa näytetään ulkosuomalaisten äänioikeutettujen ja äänestäneiden lukumäärät. Kopioi-painikkeella siirret samalla myös vaalipäivänä äänestäneiden ulkosuomalaisten lukumäärän alempaan Vaalipäivänä yht. -kenttään. Kun olet syöttänyt tai kopioinut äänestäneiden ulkosuomalaisten lukumäärän, Ei äänestäjiä -kenttä katoaa näytöltä. Jos äänestysalueella ei ole yhtään vaalipäivänä äänestänyttä ulkosuomalaista, merkitse ruksilla Ei äänestäjiä -kenttä.

Jos et ole käyttänyt sähköistä vaaliluetteloa äänioikeuden käytön kirjauksiin, ÄOR-kentässä on viiva (-) tai jos et ole vielä kuitannut sähköisen vaaliluettelon käyttöä lopetetuksi, ÄOR-kentässä on kysymysmerkki (?). Tällöin et voi käyttää Kopioi-toimintoa, vaan sinun on merkittävä luvut käsin. Tallenna näyttö ja poistu Äänestäneiden määrän kirjausnäytöltä painamalla Paluu-painiketta.

5. Vaalipäivän äänten tallennus

5.1. Äänten tallennusprosessi

Vaalipäivän äänten tallennus etenee aina samassa järjestyksessä kohdasta 1 kohtaan 8. Jokaisella näytöllä on seuraavaan vaiheeseen siirtävä ja samalla tallentava vihreä painike, joka on oletusarvoisesti aktiivinen eikä sitä välttämättä tarvitse erikseen painaa, vaan syötettyäsi tiedot voit jatkaa eteenpäin pelkällä Enter-painikkeella.

Jos käytät suosituksesta huolimatta jo alkuperäisessä äänten tallennuksessa vain yhtä tallennuskertaa, hyppäät kohdasta 2 suoraan kohtaan 5 Mitättömät äänet.

Äänet siirtyvät laskentaan ja tulospalveluun vasta, kun olet vahvistanut äänet (kohta 7 Vahvistaminen).

Äänten korjaus:

Jos joudut korjaamaan äänimääriä, voit korjatessasi jotain lukua jo vahvistetulla äänestysalueella käyttää yhtä tallennuskertaa. Silti prosessi on vietävä loppuun siitä eteenpäin ja vahvistettavat äänet uudelleen, jotta muutos siirtyisi laskentaan saakka.

5.2. Äänten tallennuksen aloitus

The screenshot shows the 'Tuloslaskentajärjestelmä' (Results Calculation System) interface. At the top, there is a navigation bar with 'Vaalitietojärjestelmä > Tuloslaskentajärjestelmä'. Below this, the breadcrumb 'Alkusivu > Tuloslaskentajärjestelmä v12.0.1 Alkusivu' is visible. The main content area is titled 'Tervetuloa Tuloslaskentajärjestelmään' (Welcome to the Results Calculation System). It contains three sections for selection: 'Valitse käsiteltävä vaalitapahtuma' (Select event to process) with a dropdown menu set to 'Presidentinvaalit 2024, 1. vaali'; 'Valitse laskentavaihe' (Select calculation phase) with radio buttons for 'Alustava laskenta' (selected) and 'Tarkastuslaskenta'; and 'Valitse toiminto' (Select function) with links for 'Äänestäneiden määrän tallennus', 'Äänten tallennus' (highlighted with a red box), and 'Äänestysalueen laskentatilanne'.

LASK100 Tuloslaskentajärjestelmän alkusivu - Äänten tallennus

Aloita vaalipäivän äänten tallennus valitsemalla Tuloslaskentajärjestelmän aloitussivulta Äänten tallennus.

The screenshot shows the 'Äänten tallennuksen aloitus' (Start of vote recording) page in the LASK101 system. The breadcrumb is 'Vaalitietojärjestelmä > Tuloslaskentajärjestelmä > Äänten tallennuksen aloitus'. The page is titled 'Valitse' (Select) and contains several form fields: 'Äänestysvaihe' (Voting phase) with radio buttons for 'Ennakkoon' and 'Vaalipäivä' (selected); 'Vaalipiiri' (Election district) with a dropdown menu set to 'Lapin vaalipiiri'; 'Kunta' (Municipality) with a dropdown menu set to 'Pelkosenniemi'; 'Äänestysalue' (Polling station) with a dropdown menu set to '001 - Kirkonkylä'; 'Tallennusalusta' (Recording platform) with a dropdown menu set to 'Ehdokasnumeroitu'; 'Tallennuskertojen lkm' (Number of recording rounds) with a dropdown menu set to '2'; and 'Poista tallennetut äänet' (Remove recorded votes) with an unchecked checkbox. At the bottom, there are 'Paluu' (Back) and 'Jatka' (Continue) buttons.

LASK101 Äänten tallennuksen aloitussivu

Näytölle avautuu tallennuksen aloitussivu, jossa äänestysvaiheena on vaalipäivä. Vaalipiiri, kunta ja äänestysalue ovat valmiiksi valittuina.

Tallennusalustana on oletuksena valmiiksi ehdokasnumerot sisältävä numeroitu tallennusalusta; tämän voit halutessasi vaihtaa numeroimattomaan tallennusalustaan, jolloin sinun on syötettävä ehdokkaiden saamien äänten lisäksi myös ehdokasnumerot. Numeroimattoman tallennusalustan käyttö vaatii erityistä huolellisuutta, jotta myös ehdokasnumerot syötetään oikein. Presidentinvaalissa ei ole mahdollista käyttää numeroimatonta tallennusalustaa.

Vaalitietojärjestelmä > Tuloslaskentajärjestelmä

Tuloslaskentajärjestelmä v11.0.2 Alkusuvi > Äänten tallennuksen aloitus

Valitse

Äänestysvaihe Ennakkoon
 Vaalipäivä

Vaalipiiri

Kunta

Äänestysalue

Tallennusalusta

Tallennuskertojen lkm

Poista tallennetut äänet

testausvat2.om.fi

Mahdolliset tallennusvirheet eivät löydy, jos vaihdat tallennuskertojen lukumäärän 1:een!

LASK101 Tallennuskertojen vaihtaminen 2:sta 1:ksi ensimmäisellä tallennuskerralla

Tallennuskertojen lukumääräksi on asetettu oletusarvoisesti 2 mahdollisten tallennusvirheiden eliminoimiseksi. Ensimmäistä kertaa ääniä tallennettaessa järjestelmä antaa varoituksen, jos käyttäjä vaihtaa tallennuskertojen määrän 1:ksi. Vahva suositus on tallentaa äänet kahteen kertaan, mutta jos käyttäjä siitä huolimatta haluaa vaihtaa tallennuskertojen määrän yhdeksi, sitä ei estetä. Jo kertaalleen vahvistettujen äänten korjaaminen onnistuu edelleen yhdellä tallennuskerralla. Korjatut äänet on muistettava vahvistaa eli viedä tallennusketju loppuun tallennusraportin tulostukseen saakka.

Siirry äänten tallennusalustalle joko painamalla vain Enter- tai Jatka -painiketta.

5.3. Ehdokkaiden saamien äänten tallennus

5.3.1. Liikkuminen tallennusalustalla

Liiku äänten tallennusalustan syöttökentissä sarkainpainikkeella eteenpäin ja vaihtonäppäin/sarkainpainike -yhdistelmällä taaksepäin. Nuolinäppäimillä et voi siirtyä syöttökentästä toiseen tai riviltä toiselle.

Välitallennus

Tyhjennä

Jatka mitättömiin ääniin

Äänten syöttäminen etenee yhtäjaksoisena prosessina ehdokkaiden saamien äänten syötöstä äänten vahvistamiseen ja tallennusraportin tulostamiseen saakka. Tallennusprosessin etenemistä on havainnollistettu vihreillä painikkeilla. Enterin painaminen näytöllä suorittaa vihreän painikkeen toiminnon, jos käyttäjä ei ole tietoisesti siirtynyt hiirellä tai sarkainpainikkeella toiseen toimintoon.

Jos äänestysalueen äänet on jo kertaalleen vahvistettu ja haluat korjata jotain lukua, sinun on vahvistettava äänestysalueen äänet uudelleen. Vaikka et olisi muuttanutkaan lukuja, mutta olet edennyt äänten tallennuksen aloitusnäytöltä eteenpäin joko painikkeilla tai Enterillä, äänet ovat jälleen vahvistamattomassa tilassa ja ne on vahvistettava uudelleen. Pelkkään tallennusten katsomiseen kannattaa käyttää tallennusraporttia, jonka saa näkyviin myös tallennuksen aloitusruudulta.

5.3.2. Ehdokasnumeroitu tallennusalusta

Presidentinvaalit 2024, 1. vaali Alustava laskenta: Vaalipäivän äänestys Lapin vaalipiiri - Pelkosenniemi - 001 suomi Lopeta

Vaalitietojärjestelmä > Tuloslaskentajärjestelmä LASK131-14

Tuloslaskentajärjestelmä v12.0.2 Alkusivu > Äänten tallennuksen aloitus > Äänten tallennus

Vaalipiiri: Lapin vaalipiiri Tila: Äänet tallennettu
Kunta: Pelkosenniemi Tila päivitetty: 21.9.2023 16:57
Äänestysalue: 001 - Kirkkonkylä

Äänet (tallennuskerta: 1)

	Äänet
2 Marja Elina Hyvönen	7
3 Stig Olof Virtamo	6
4 Seppo Tapio Aaltio	
5 Kirsi Marjaana Kivioja	31
6 Anni Maria Siren	33
7 Teuvo Allan Saarela	28
8 Arto Kalle Juhani Pihiman	
9 Mariku Ilmari Lindh	

Välitallennus Tyhjennä Jatka tarkistustallennukseen

LASK131-14 Vaalipäivän äänten tallennus, 1. tallennuskerta presidentinvaalissa

Europarlamenttivaalit 2024 Alustava laskenta: Vaalipäivän äänestys Lapin vaalipiiri - Pelkosenniemi - 001 suomi Lopeta

Vaalitietojärjestelmä > Tuloslaskentajärjestelmä LASK131-2

Tuloslaskentajärjestelmä v12.0.1 Alkusivu > Äänten tallennuksen aloitus > Äänten tallennus

Vaalipiiri: Lapin vaalipiiri Tila: Äänet tallennettu
Kunta: Pelkosenniemi Tila päivitetty: 16.8.2023 16:59
Äänestysalue: 001 - Kirkkonkylä

Äänet (tallennuskerta: 1)

Sivu: 1 2 3

Edellinen sivu

Ehdno	2	3	4	5	6	7	8	9	1	
Äänet				1						
Ehdno	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
Äänet						5				
Ehdno	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
Äänet	6				7			8		
Ehdno	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39
Äänet		9							8	
Ehdno	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49
Äänet				7			4			
Ehdno	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59
Äänet										
Ehdno	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69
Äänet	1									
Ehdno	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79
Äänet		1				5				
Ehdno	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89
Äänet			6							
Ehdno	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99
Äänet										

Seuraava sivu

Välitallennus Tyhjennä

LASK131-2 Vaalipäivän äänten tallennus, 1. tallennuskerta europarlamenttivaaleissa

Numeroidulla tallennusalustalla ehdokasnumerointi vastaa kullakin sivulla laskentalomaketta 3 (vaalipäivän äänet, alustava laskenta). Myös tallennusraportilla on sama määrä ehdokkaita jokaisella sivulla. Sekä numeroidulla tallennusalustalla että laskentalomakkeella 3 on summaussarake oikeassa reunassa. Järjestelmä laskee kullakin rivillä äänten yhteismäärää sitä mukaa, kun tallentaja syöttää lukuja. Presidentinvaalin tallennusalustalla ei ole summaussarakkeita.

Europarlamenttivaalit 2024
 Vaalitietojärjestelmä

Alustava laskenta: Vaalipäivän äänestys
 Lapin vaalipiiri - Pelkosenniemi - 001

suomi Lopeta

Vaalitietojärjestelmä > Tuloslaskentajärjestelmä LASK131-2

Tuloslaskentajärjestelmä v12.0.1 Alkusuvi > Äänten tallennuksen aloitus > Äänten tallennus

Äänet tallennettu (tallennuskerta: 1).

Vaalipiiri: Lapin vaalipiiri Tila: Äänet tallennettu
 Kunta: Pelkosenniemi Tila päivitetty: 16.8.2023 17:07
 Äänestysalue: 001 - Kirkonkylä

Äänet (tallennuskerta: 1)

Sivu: 1 2 3

Edellinen sivu

Ehdno	200	201	202	203	204	205	206	207	208	209	
Äänet										1	1
Ehdno	210	211	212	213	214	215	216	217	218	219	
Äänet									1	1	2
Ehdno	220	221	222	223	224	225	226	227	228	229	
Äänet											0
Ehdno	230	231	232	233	234	235	236	237	238	239	
Äänet											0
Ehdno	240	241	242	243	244	245	246	247	248	249	
Äänet											0
Ehdno	250	251	252	253	254	255	256	257	258	259	
Äänet											0
Ehdno	260	261	262	263	264	265	266	267	268	269	
Äänet							4			1	5
Ehdno	270										
Äänet											0
											8
Tallennetut äänet yhteensä:											107

Seuraava sivu

Välitallennus Tyhjennä Jatka tarkistustallennukseen

LASK131-2 Tallennetut äänet yhteensä europarlamenttivaaleissa

Lisäksi kunkin sivun lopussa on kenttä, johon järjestelmä laskee yhteen sivulla syötettyjen äänten määrän ja viimeiselle sivulle tallennettujen äänten yhteismäärän. Äänten yhteismääräkenttä kullakin rivillä päivittyy, kun käyttäjä siirtyy seuraavaan kenttään ja vastaavasti äänten yhteismääräkenttä kullakin sivulla päivittyy, kun käyttäjä siirtyy seuraavalle sivulle.

Jos tallennuskertojen lukumääräksi on vaihdettu oletusarvon 2 sijasta 1 tallennuskerta, näytöllä on Jatka tarkistustallennukseen -painikkeen tilalla Jatka mitättömiin ääniin. Oletusarvoisesti kuitenkin käytetään kahta tallennuskertaa mahdollisten tallennusvirheiden eliminoimiseksi.

Välitallennus-painikkeella voit tallentaa näytön tiedot siirtymättä näytöltä pois.

Tyhjennä-painikkeella voit hakea esiin kokonaan tyhjän alustan, jos huomaat syöttäväsi virheellisiä tietoja etkä ole vielä tallentanut tai painanut vihreää painiketta.

Siirry kentästä toiseen sarkainpainikkeella ja syötä ehdokkaille äänimäärät. Paina lopuksi Enter- tai Jatka tarkistus-tallennukseen -painiketta siirtyäksesi eteenpäin.

Presidentinvaalit 2024, 1. vaali Alustava laskenta: Vaalipäivän äänestys
Vaalitietojärjestelmä Lapin vaalipiiri - Pelkosenniemi - 001 suomi Lopeta

Vaalitietojärjestelmä > Tuloslaskentajärjestelmä LASK131-14

Tuloslaskentajärjestelmä v12.0.2 Alkusuvi > Äänten tallennuksen aloitus > Äänten tallennus

Äänet tallennettu (tallennuskerta: 1).

Vaalipiiri: Lapin vaalipiiri Tila: Äänet tallennettu
Kunta: Pelkosenniemi Tila päivitetty: 21.9.2023 16:58
Äänestysalue: 001 - Kirkonkylä

Äänet (tallennuskerta: 2)

	Äänet
2 Marja Elina Hyvönen	<input type="text" value="7"/>
3 Stig Olof Virtamo	<input type="text" value="6"/>
4 Seppo Tapio Aaltio	<input type="text"/>
5 Kirsi Marjaana Kivioja	<input type="text" value="30"/>
6 Anni Maria Siren	<input type="text" value="33"/>
7 Teuvo Allan Saarela	<input type="text" value="29"/>
8 Arto Kalle Juhani Pihlman	<input type="text"/>
9 Markku Ilmari Lindh	<input type="text"/>

Välitallennus Tyhjennä Tallenna ja jatka

LASK131-14 Vaalipäivän äänten tallennus 2. tallennuskerta presidentinvaalissa

Europarlamenttivaalit 2024
Vaalitietojärjestelmä

Alustava laskenta: Vaalipäivän äänestys
Lapin vaalipiiri - Pelkosenniemi - 001

suomi ▼ Lopeta

Vaalitietojärjestelmä > Tuloslaskentajärjestelmä LASK131-2

Tuloslaskentajärjestelmä v12.0.1 Alkusuvi > Äänen tallennuksen aloitus > Äänen tallennus

Äänät tallennettu (tallennuskerta: 2).

Vaalipiiri: Lapin vaalipiiri Tila: Äänät tallennettu
 Kunta: Pelkosenniemi Tila päivitetty: 17.8.2023 16:41
 Äänestysalue: 001 - Kirkonkylä

Äänät (tallennuskerta: 2)

Sivu: [1](#) [2](#) [3](#)

Edellinen sivu

Ehdno	200	201	202	203	204	205	206	207	208	209	
Äänät	1									1	1
Ehdno	210	211	212	213	214	215	216	217	218	219	
Äänät									1	1	2
Ehdno	220	221	222	223	224	225	226	227	228	229	
Äänät											0
Ehdno	230	231	232	233	234	235	236	237	238	239	
Äänät											0
Ehdno	240	241	242	243	244	245	246	247	248	249	
Äänät											0
Ehdno	250	251	252	253	254	255	256	257	258	259	
Äänät											0
Ehdno	260	261	262	263	264	265	266	267	268	269	
Äänät							3			1	4
Ehdno	270										
Äänät											0
											7
Tallennetut äänät yhteensä:											107

Seuraava sivu

Välitallennus
Tyhjennä
Tallenna ja jatka

LASK131-2 Vaalipäivän äänen tallennus 2. tallennuskerta europarlamenttivaaleissa

Tarkistustallennuksessa äänen tallennusalustalla näet ilmoituksen, että äänät on tallennettu yhteen kertaan ja nyt on menossa toinen tallennuskerta. Syötä ehdokkaiden saamat äänät toiseen kertaan ja siirry eteenpäin Tallenna ja jatka -painikkeella.

5.3.3. Ehdokasnumeroimaton tallennusalusta (vain europarlamenttivaaleissa)

Europarlamenttivaalit 2024
 Vaalitietojärjestelmä

Alustava laskenta: Vaalipäivän äänestys
 Lapin vaalipiiri - Pelkosenniemi - 001

suomi ▼ Lopeta

Vaalitietojärjestelmä > Tuloslaskentajärjestelmä
LASK131-6

Tuloslaskentajärjestelmä v12.0.2 Alkusivu > Äänten tallennuksen aloitus > Äänten tallennus

Vaalipiiri: Lapin vaalipiiri	Tila: Äänet vahvistettu
Kunta: Pelkosenniemi	Tila päivitetty: 21.9.2023 17:37
Äänestysalue: 001 - Kirkonkylä	

Äänet (tallennuskerta: 1)

Ehdno	Äänet	Ehdno	Äänet	Ehdno	Äänet	Ehdno	Äänet	Ehdno	Äänet
5	31	7	28	16	5	21	4	27	8
46	3	60	1	71	1	133	3	144	8
157	2	165	4	174	1	176	1	209	1
218	1	219	1	266	3	269	1		
									Tallennetut äänet yhteensä: 107

Luo uusi

Välitallennus
Tyhjennä
Jatka tarkistustallennukseen

LASK131-6 Vaalipäivän äänten tallennus – numeroimaton tallennusalusta

Numeroimattomalla tallennusalustalla ehdokasnumero- ja äänimääräkentät on erotettu toisistaan eri värein tallennuksen helpottamiseksi. Liiku sarkainpainikkeella eteenpäin ja syötä ehdokasnumerot ja ehdokkaiden saamat äänimäärät. Nolläänimääräisiä ehdokkaita ei tarvitse syöttää. Myös numeroimattomalla tallennusalustalla näytetään tallennettujen äänten yhteismäärä.

Kun sivu on täynnä, voit aloittaa uuden sivun painamalla Luo uusi -painiketta. Tämä samalla tallentaa edelliselle sivulle syöttämäsi äänet ilman välitallennusta. Järjestelmä näyttää uudella sivulla siihen mennessä suurimman tallennetun ehdokasnumeron ja ehdokkaan saaman äänimäärän. Paina lopuksi Jatka tarkistustallennukseen -painiketta.

Jos tallennuskertojen lukumääräksi on vaihdettu oletusarvon 2 sijasta 1 tallennuskerta, näytöllä on Jatka tarkistustallennukseen -painikkeen tilalla Jatka mitättömiin ääniin. Oletusarvoisesti kuitenkin käytetään kahta tallennuskertaa mahdollisten tallennusvirheiden eliminoimiseksi.

Presidentinvaalissa ei ole mahdollista käyttää numeroimatonta tallennusalustaa.

5.4. Tallennuskertojen vertailu

Vaalitietojärjestelmä > Tuloslaskentajärjestelmä LASK132

Tuloslaskentajärjestelmä v12.0.2 Alkusivu > Äänten tallennuksen aloitus > Äänten tallennus

Äänet tallennettu (tallennuskerta: 2).
Tarkistustallennuksessa syötetyt äänimäärät eivät täsmää. Tarkista antamasi äänimäärät.

Vaalipiiri: Lapin vaalipiiri
Kunta: Pelkosenniemi
Äänestysalue: 001 - Kirkonkylä

Äänimäärien erot

Ehdno	Ensimmäinen tallennus	Toinen tallennus	Oikea äänimäärä
5	31	30	<input type="text" value=""/>
7	28	29	<input type="text" value=""/>

LASK132 Tallennuskertojen erot

Jos olet valinnut kaksi tallennuskertaa ja jälkimmäisellä tallennuskerralla syötetyt äänimäärät eivät vastaa ensimmäisen tallennuskerran lukuja, Tallenna ja jatka -painikkeen painamisen jälkeen järjestelmä näyttää tallennuskertojen erot ehdokkaittain. Muista näytöistä poiketen tällä näytöllä on syötettävä myös numero 0, jos se on tallennettu jommallakummalla tallennuskerralla ja numero on oikein.

Virheellisen äänimäärän korjaamiseksi ei tarvitse palata äänten tallennusalustalle, vaan oikea äänimäärä annetaan tällä näytöllä ja painetaan Tallenna -painiketta. Oikea luku korjaantuu samalla tallennusalustalle.

5.5. Mitättömät äänet

Vaalitietojärjestelmä > Tuloslaskentajärjestelmä LASK141

Tuloslaskentajärjestelmä v12.0.2 Alkusivu > Äänten tallennuksen aloitus > Äänten tallennus > Mitättömien äänten tallennus

Äänet tallennettu (tallennuskerta: 2).
Ei löydy eroavuuksia äänimäärissä.

Vaalipiiri: Lapin vaalipiiri Tila: Äänet tallennettu
Kunta: Pelkosenniemi Tila päivitetty: 21.9.2023 17:00
Äänestysalue: 001 - Kirkonkylä

Mitättömät äänet

Mitättömät äänet yhteensä

LASK141 Mitättömien äänten tallennus

Kun ehdokkaiden saamat äänet on tallennettu, siirryt mitättömien äänten tallennukseen. Mitättömät äänet syötetään vain yhteen kertaan. Alustavassa laskennassa mitättömät vaalipäivän äänet tallennetaan yhteismääränä. Paina lopuksi Tallenna ja jatka vertailuun -painiketta. Näytöllä on myös Paluu äänten tallennukseen -painike, jolla pääset taaksepäin ja korjaamaan mahdollisesti virheellisesti syötettyjä äänimääriä.

5.6. Ääni- ja äänestäjämäärien vertailu

Vaalitietojärjestelmä > Tuloslaskentajärjestelmä LASK151

Tuloslaskentajärjestelmä v12.0.2 Alkusivu > Äänten tallennuksen aloitus> Äänten tallennus> Mitättömien äänten tallennus> Ääni- ja äänestäjämäärien vertailu

! Vaalipäivän äänten ja äänestäneiden määrät eivät täsmää.

i Mitättömät äänet tallennettu

i Huom! Tarkista ja korjaa tarvittaessa äänestäneiden lukumääräksi laskentalomakkeelle 3 kirjattu luku.

i Heti kun hyväksytyt ja mitättömät äänet on vahvistettu, luvut siirtyvät tuloslaskentaan.

Vaalipiiri	Lapin vaalipiiri	Laskentavaihe: Alustava laskenta
Kunta:	Pelkosenniemi	Äänestysvaihe: Vaalipäivä
Äänestysalue:	001 - Kirkonkylä	

Ääni- ja äänestäjämäärien vertailu

Ääniä yhteensä (hyväksytyt ja mitättömät)	Äänestäneitä yhteensä
108	109

Paluu mitättömiin ääniin   Välitallennus   Tallenna ja vahvista

LASK151 Ääni- ja äänestäjämäärien vertailu - luvut eivät täsmää

Jos tallennetut äänestäjä- ja äänimäärät eivät täsmää, järjestelmä näyttää eron, kun olet painanut Mitättömien äänten tallennus -näytöllä painiketta Tallenna ja jatka vertailuun. Eron syy on selvitettävä.

Jos äänet on laskettu ja syötetty oikein, ääni- ja äänestäjämäärien vertailunäytöllä voit korjata äänestäneiden määrän oikeaksi ja vastaamaan laskentalomakkeelle 3 kirjattua mahdollisesti tarkentunutta äänestäneiden lukumäärää. Tällä näytöllä muutettu äänestäneiden määrä päivittyy samalla myös äänestäneiden tallennus äänestysalueittain -näytölle.

Jos ehdokkaiden saamien äänten tai mitättömien äänten määrä on syötetty väärin, äänten määrä on korjattava. Paluu -painikkeella pääset näytöillä takaisin päin ensin mitättömiin ääniin ja siitä edelleen ehdokkaiden saamien äänten tallennuslomakkeelle.

Jos ero äänestäneiden ja äänten välillä ei ole merkittävä, vahvista äänet ensin ja tee korjaukset vahvistamisen jälkeen. Näin jo yhteen kertaan tallennetut äänet siirtyvät laskentaan ja tulospalveluun. Tee tarvittaessa korjaus ja paina Tallenna ja vahvista -painiketta. Järjestelmä ei alustavassa laskennassa estä etenemistä äänten vahvistukseen, vaikka äänestäneiden ja äänien määriin jäisi eroja.

Huom. Äänten tallennuslomakkeella oleva Välitallennus-painike tallentaa syötetyt äänet tietokantaan, mutta ei siirrä niitä vielä laskentaprosessiin ja tulospalveluun, joten pelkän välitallennuksen tekeminen siinä vaiheessa, kun esimerkiksi selvitetään syytä äänestäneiden ja äänten määrien eroon, ei riitä, vaan tarvitaan kertaalleen äänten vahvistaminen, jotta äänestysalueen tiedot saadaan mukaan laskentaan ja tulospalveluun.

Vaalitietojärjestelmä > Tuloslaskentajärjestelmä LASK151

Tuloslaskentajärjestelmä v12.0.1 Alkusuvi > Äänten tallennuksen aloitus > Äänten tallennus > Mitättömien äänten tallennus > Ääni- ja äänestäjämäärien vertailu

i Mitättömät äänet tallennettu
i Vaalipäivän äänten ja äänestäneiden määrät täsmäävät.
i Heti kun hyväksytyt ja mitättömät äänet on vahvistettu, luvut siirtyvät tuloslaskentaan.

Vaalipiiri: Lapin vaalipiiri	Laskentavaihe: Alustava laskenta
Kunta: Pelkosenniemi	Äänestysvaihe: Vaalipäivä
Äänestysalue: 001 - Kirkkonkylä	

Ääni- ja äänestäjämäärien vertailu

Ääniä yhteensä (hyväksytyt ja mitättömät)	Äänestäneitä yhteensä
109	109

LASK151 Ääni- ja äänestäjämäärien vertailu - luvut täsmäävät

Järjestelmä näyttää ääni- ja äänestäjämäärien vertailunäytön siinäkin tapauksessa, että määrät täsmäävät, mutta silloin Äänestäneitä yhteensä -kentät ovat informatiivisia eikä niiden sisältöä voi muuttaa.

5.7. Äänten vahvistaminen ja tallennusraportti

Vaalitietojärjestelmä > Tuloslaskentajärjestelmä LASK142

Tuloslaskentajärjestelmä v12.0.2 Alkusuvi > Äänten tallennuksen aloitus > Äänten tallennus > Mitättömien äänten tallennus > Vahvistus

Äänestäjien ja äänten lukumäärän tallennus on nyt valmis, selvitä mahdolliset erot.

Vaalipiiri: Lapin vaalipiiri	Tila: Äänet vahvistettu
Kunta: Pelkosenniemi	Viimeksi päivitetty: 21.9.2023 17:30
Äänestysalue: 001 - Kirkkonkylä	

Tallennusraportti

Tulostustyyppi:

LASK142 Vahvistusviesti tallennuksen valmistumisesta

Äänimäärät on nyt vahvistettu ja äänestysalue on alustavan laskennan vaalipäivän äänten osalta valmis.

Heti kun olet tallentanut äänestysalueen vaalipäivän äänten lukumäärät, saat näytölle erillisen vahvistusviestin äänestysalueen tallennusten valmistumisesta. Jos vielä korjaat lukuja, saat saman viestin uudestaan näytölle. Viesti tulee ainoastaan äänten tallennuksen päätteeksi. Jos muutat pelkästään äänestäneiden lukumäärää äänestäneiden tallennusnäytöllä, viestiä ei tule. Mikäli äänestäneiden lukumäärä on tarkentunut, syötä luku äänten tallennuksen yhteydessä ääni- ja äänestäjämäärien vertailunäytöllä.

Jos käytössäsi on tulostin, voit tulostaa tallennusraportin. Tallennusraportti ei tulostu automaattisesti paperille, vaan se on tulostettava erikseen. Paina Enter- tai Tallennusraportti -painiketta luodaksesi PDF-muotoisen raportin. Riippuen käyttämästäsi selaimesta ja sen versiosta PDF-raportin tulostuksessa saattaa olla pieniä eroja.

Jos PDF-tulostuksen kanssa on ongelmia, voit vaihtaa tulostustyyppiksi myös HTML:n, mutta siinä asetellut paperille eivät toimi niin hyvin kuin PDF-muotoisessa dokumentissa.

Vaalitietojärjestelmä > Tuloslaskentajärjestelmä LASK101

Tuloslaskentajärjestelmä v12.0.2 Alkusuvi > Äänten tallennuksen aloitus

⚠ Vaalipäivän äänet alueella 001 on jo vahvistettu. Jos jatkat tältä sivulta eteenpäin, on äänet vahvistettava uudelleen, vaikka et tekisi mitään muutoksia. Voit tarkistaa tallennetut äänet alla olevasta tallennusraportista.

Valitse

Äänestysvaihe Ennakkoon
 Vaalipäivä

Vaalipiiri

Kunta

Äänestysalue

Tallennusalus

Tallennuskertojen lkm

Poista tallennetut äänet

Tallennusraportti

Tulostustyyppi

LASK101 Tallennusraportti

Jos haluat vain käydä katsomassa, mitä äänestysalueelle on syötetty, sinun kannattaa tehdä se tarkistamalla tiedot tallennusraportilta, sillä jos äänten tallennuksen aloitussivulta lähtee etenemään tallennusketjussa, äänet muuttuvat jälleen vahvistamattomaan tilaan. Tallennusraportin saat esille äänten tallennuksen aloitusnäytöltä.

5.8. Tallennettujen ja jo vahvistettujen äänten korjaaminen

Aiemmin tallennettujen ja vahvistettujen äänten korjauksessa toimit samalla tavoin kuin alun perin aloittaessasi äänten tallennuksen. Huolimatta siitä, onko korjattava kohta jonkun ehdokkaan saama äänimäärä tai äänestysalueen mitättömien äänten määrä, **muista viedä tallennusketju loppuun saakka aina äänten vahvistamiseen ja tallennusraportin tulostamiseen saakka, jotta tekemäsi korjaus tulisi huomioiduksi tuloksiin.**

Korjatessasi äänimääriä voit halutessasi valita käytettäväksi vain yhden tallennuskerran, vaikka alkuperäisessä tallennuksessa olisikin käytetty kahta tallennuskertaa.

5.9. Pienten äänestysalueiden äänestyslippujen yhdistäminen ja laskeminen

Äänestysaluetta käsitellään pienenä silloin, kun

- yhden äänestysalueen ennakoäänet ja vaalipäivän äänet yhdistetään keskenään (VaaliL 82.1 §) tai kahden tai useamman äänestysalueen ennakoäänet ja vaalipäivän äänet yhdistetään keskenään (VaaliL 82.2 §).

Jos yhden äänestysalueen ennakoäänet ja vaalipäivän äänet lasketaan yhdessä, keskusvaalilautakunta on etukäteen päättänyt siitä, missä äänten yhdistäminen ja niiden laskenta suoritetaan.

- Jos keskusvaalilautakunta on päättänyt, että vaalilautakunta toimittaa vaalipäivän äänestysliput keskusvaalilautakunnalle, äänestyslippujen yhdistämisen ja alustavan laskennan suorittaa keskusvaalilautakunta. Vaalilautakunta laskee ainoastaan äänestyslippujen yhteismäärän ja merkitsee sen vaalipöytäkirjaan ja lisää merkinnän vaalipöytäkirjan kohtaan 'Äänestyslippuja ei tarkastettu vaalilautakunnassa (VaaliL 82.2 §). Niiden lukumäärä merkittiin kuitenkin tähän pöytäkirjaan.'
- Jos keskusvaalilautakunta on päättänyt, että se vie ennakoäänet vaalipäivänä äänestysalueen vaaliurnaon vaalipäivän äänestyslippujen sekaan, äänestysalueen kaikkien äänestyslippujen laskennasta vastaa vaalilautakunta normaalin vaalipäivän äänten alustavan laskennan yhteydessä.

Jos kahden tai useamman äänestysalueen ennakoäänet ja vaalipäivän äänet yhdistetään laskennassa toisiinsa, vaalilautakunnat laskevat ainoastaan vaalipäivän äänestyslippujen yhteismäärän ja merkitsevät sen vaalipöytäkirjaan sekä lisäävät merkinnän vaalipöytäkirjan kohtaan 'Äänestyslippuja ei tarkastettu vaalilautakunnassa (VaaliL § 82.2). Niiden lukumäärä merkittiin kuitenkin tähän pöytäkirjaan.' ja toimittavat äänestysliput keskusvaalilautakunnalle laskettavaksi mahdollisimman nopeasti vaalipäivän päätyttyä. Keskusvaalilautakunta huolehtii vaalipäivän äänestyslippujen yhdistämisestä äänestysalueen ennakoääniin ja toisen äänestysalueen ääniin ja tuloksen tallentamisesta tuloslaskentajärjestelmään.

Edellä mainituissa tapauksissa äänestysalueissa ei muodostu lainkaan ennakoäänestyksen tulosta, vaan ainoastaan yksi vaalipäivän äänestyksen tulos.

6. Äänestysalueen laskentatilanne

Vaalitietojärjestelmä > Tuloslaskentajärjestelmä

Alkusuvi > Tuloslaskentajärjestelmä v12.0.1 Alkusuvi

Tervetuloa Tuloslaskentajärjestelmään

Valitse käsiteltävä vaalitapahtuma
Presidentinvaalit 2024, 1. vaali

Valitse laskentavaihe
 Alustava laskenta
 Tarkastuslaskenta

Valitse toiminto
[Äänestäneiden määrän tallennus](#)
[Äänten tallennus](#)
[Äänestysalueen laskentatilanne](#)

LASK100 Tuloslaskentajärjestelmän aloitussivu – Äänestysalueen laskentatilanne

Varsinaisten tallennustoimintojen lisäksi käytössäsi on Äänestysalueen laskentatilanne -näyttö, jolla voit vielä lopuksi varmistua siitä, että olet varmasti vahvistanut äänestysalueesi vaalipäivän äänet. Tarvittaessa näet myös, jos esimerkiksi äänestäjien ja äänten välille on jäänyt eroa, josta on tehtävä selvitys vaalipöytäkirjaan.

Vaalitietojärjestelmä > Tuloslaskentajärjestelmä LASK242

Tuloslaskentajärjestelmä v12.0.2 Alkusuvi > Laskentatilanne kunnassa

Laskentatilanne

Alue	Äänestäjät		Äänet	Varoitus / tehtävä puuttuu
	Ennako	Vaalipäivä	Vaalipäivä	
001 Kirkonkylä	ma 15:49	ke 17:51	pe 08:05	

LASK242 Äänestysalueen laskentatilanne – ääniä ei ole vahvistettu

Vaalitietojärjestelmä > Tuloslaskentajärjestelmä LASK242

Tuloslaskentajärjestelmä v12.0.2 Alkusuvi > Laskentatilanne kunnassa

Laskentatilanne

Alue	Äänestäjät		Äänet	Varoitus / tehtävä puuttuu
	Ennako	Vaalipäivä	Vaalipäivä	
001 Kirkonkylä	ma 15:49	ke 17:51	pe 08:05	✘ Vaalipäivän ääniä ei ole vahvistettu yli 15 minuuttiin.

LASK242 Äänestysalueen laskentatilanne – ääniä ei ole vahvistettu yli 15 minuuttiin

Vaalipäivän äänten kenttä on keltaisena, jos olet joko jättänyt vahvistamatta äänet alun perin tai mennyt äänten tallennusnäyttöille äänten vahvistamisen jälkeen esimerkiksi tarkistamaan jonkun ehdokkaan äänimäärää, mutta et ole vienyt tallennusketjua uudestaan loppuun. Jos vahvistamatta jätettyjen äänten tallennuksesta on kulunut jo pidempi aika, kentän väri muuttuu punaiseksi ja Varoitus/tehtävä puuttuu -kenttään tulee asiasta ilmoitus.

Esimerkkikuvassa äänestäneiden tallennuspäivänä näkyy ma ja to ja äänten tallennuspäivänä pe, koska tallennukset on tehty kyseisinä viikonpäivinä tämän ohjeen kirjoittamista varten – todellisuudessa tällä näytöllä näkyy ennakoon äänestäneiden osalta pe, mahdollisesti la tai su ja vaalipäivänä äänestäneiden ja vaalipäivän äänten osalta su.

Alue	Äänestäjät		Äänet	Varoitus / tehtävä puuttuu
	Ennakko	Vaalipäivä	Vaalipäivä	
001 Kirkonkylä	ma 15:49	ke 17:51	pe 08:24	

LASK242 Äänestysalueen laskentatilanne – Äänestysalueen kaikki tallennukset valmiit

Kun Laskentatilanne-näytön kaikki kentät ovat vihreitä, kaikki tallennukset äänestysalueella ovat valmiita ja vaalilautakunnan tehtävät vaalitietojärjestelmässä on viety loppuun.

OSA 4: SÄHKÖISEN VAALIPÖYTÄKIRJAN KÄYTTÖOHJEET VAALILAUTAKUN- NALLE

1 Sähköinen vaalipöytäkirja ja sen liite (laskentalomake 4)

Vaalilautakunta voi käyttää vaalilain 79 §:ssä tarkoitettuna vaalipöytäkirjana valintansa mukaan joko sähköistä vaalipöytäkirjaa liitteineen tai heille jaettua paperista vaalipöytäkirjaa (vaalilomake 8) ja laskentalomaketta 4 (Vaalipöytäkirjan liite). Tämä luku koskee niitä vaalilautakuntia, jotka käyttävät sähköistä vaalipöytäkirjaa ja sen liitettä.

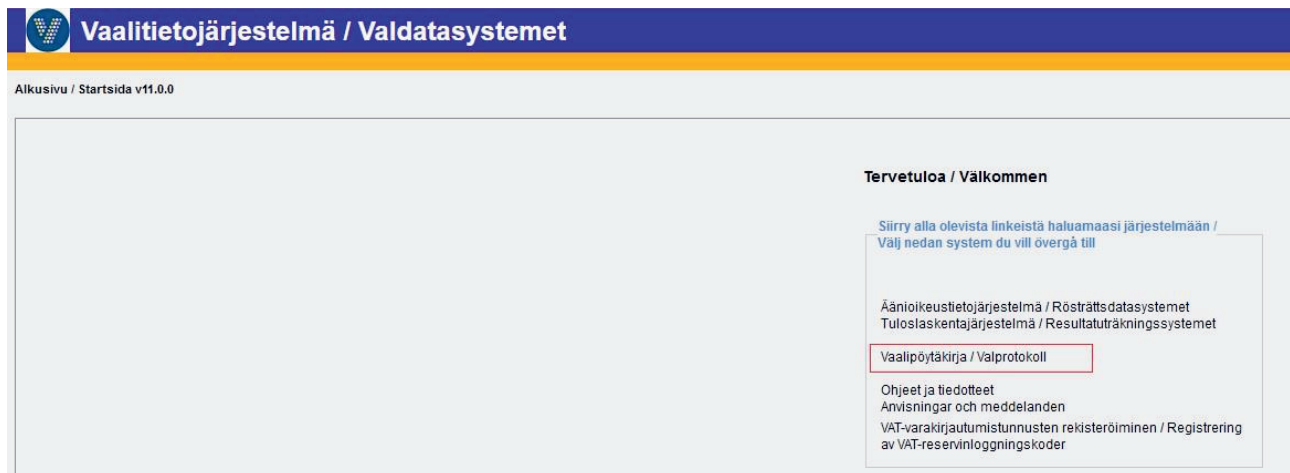
Sähköisen vaalipöytäkirjan käyttö edellyttää, että vaalilautakunnalla on työasema käytössään äänestyspaikalla.

2 Järjestelmämuutokset edellisistä vaaleista

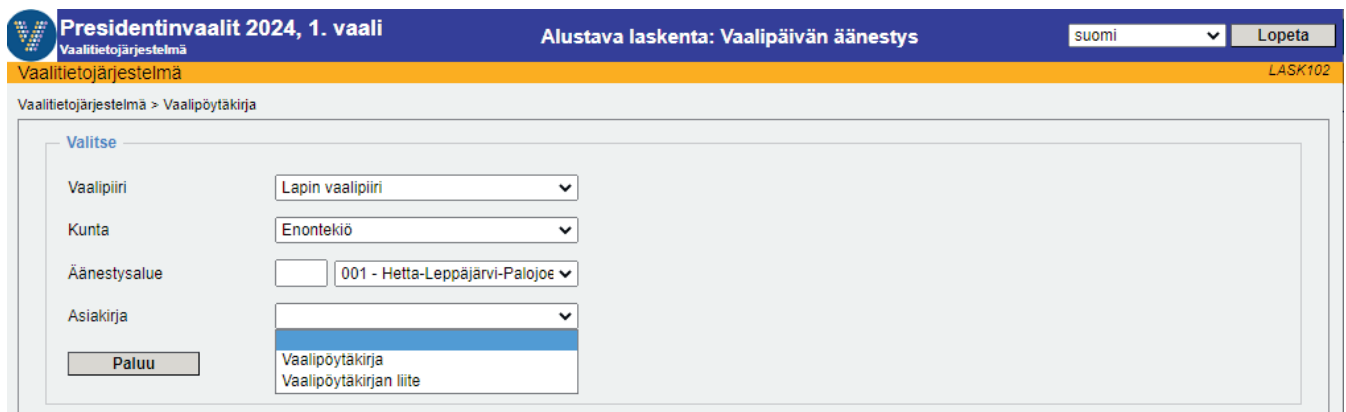
Sähköiseen vaalipöytäkirjaan on tehty eduskuntavaalien 2023 jälkeen yksi muutos.

Sähköisen vaalipöytäkirjan allekirjoitustoimintoon on lisätty vahvistusikkuna, josta käyttäjä näkee, kenen nimissä hän on allekirjoittamassa pöytäkirjaa. Toiminnon tarkoitus on auttaa välttämään tilanteita, joissa järjestelmään on kirjautuneena eri henkilö, kuin jonka on tarkoitus tehdä sähköinen allekirjoitus vaalipöytäkirjaan.

3 Sähköisen vaalipöytäkirjan rakenne

uVAT001 Vaalilautakunnan aloitussivu

LASK102 Vaalipöytäkirjan tai sen liitteen avaaminen

Sähköiseen vaalipöytäkirjaan siirrytään vaalitietojärjestelmän aloitussivulta. Pöytäkirjan täyttöoikeus on ainoastaan vaalilautakunnalla. Muokattavaksi tai tarkasteltavaksi voi avata joko vaalipöytäkirjan tai sen liitelomakkeen. Vaalipöytäkirja avataan vaalipäivän aamuna varatyöasemalle tai muulle käytössä olevalle työasemalle, jolloin sitä on helppo päivittää vaalipäivän aikana tapahtumien kulun mukaan. Sähköistä vaaliluetteloa käyttävä vaalilautakunta voi avata vaalipöytäkirjan myös samaan selaimen kuin jolla vaaliluetteloa käytetään, mutta eri välilehdelle.

The screenshot shows the VAT system interface. At the top, there is a header with the logo and text: "Presidentinvaalit 2024, 1. vaali" and "Vaalitietojärjestelmä". To the right, it says "Vaalipöytäkirja - KESKEN" and "Lapin vaalipiiri - Enontekiö - 001 - Hetta-Leppäjärvi-Palojoensuu". There is a language dropdown set to "suomi" and a "Lopeta" button. Below the header, there is a navigation bar with "Vaalitietojärjestelmä > Vaalipöytäkirjajärjestelmä" and "Vaalipöytäkirja K001". The main content area shows "Vaalitietojärjestelmä > Äänestysalue- ja asiakirjavalinta > Vaalipöytäkirja 12.0.1". There are two information icons with text: "Ennakkoon äänestäneiden lukumäärä haettiin laskentajärjestelmästä." and "Ennakkoon äänestäneiden miesten lukumäärä haettiin äänioikeusrekisteristä." Below this, there is a row of buttons: "Vaali, vaalilautakunta ja avustajat", "Saapuvillaolo", "Äänestäneiden ja äänten lukumäärät", and "Huomautukset ja loppumerkinnot".

K001 Vaalipöytäkirjan välilehdet

Sähköistä vaalipöytäkirjaa käytetään neljällä välilehdellä, jotka vastaavat paperisen vaalipöytäkirjan neljää sivua. Haluttu välilehti aktivoidaan klikkaamalla hiirellä asianomaista välilehtipainiketta. Aktiivinen välilehti näkyy tummennettuna. Välilehtien välillä voi liikkua vapaasti tarpeen mukaan ja täyttää niitä tietoja, jotka kulloinkin ovat ajankohtaisia.

Välilehdillä olevia kenttiä on kahdenlaisia: sellaisia kenttiä, joihin tiedot tulevat muualta vaalitietojärjestelmästä (äänioikeusrekisteristä, tuloslaskentajärjestelmästä) ja joita käyttäjä ei pysty päivittämään ja sellaisia kenttiä, joihin käyttäjä voi kirjoittaa ja joiden sisältämiä tietoja hän voi päivittää.

The screenshot shows a row of buttons: "Paluu", "Välitalennus", and "Jatka". Below these buttons, there are two search buttons: "Hae äänestyslippujen lukumäärät" and "Hae vaalipäivänä äänestäneiden lukumäärät". The "Välitalennus" button is highlighted with a red box.

Vaalipöytäkirjalle syötetyt tiedot tulee tallentaa aina niiden syöttämisen jälkeen. Tallennuksen voi tehdä Välitalennus-painikkeella, jolloin käyttäjä jää samalle välilehdelle ja voi jatkaa tietojen syöttämistä. Välitalennusta on hyvä käyttää myös, jos käyttäjän on jostain syystä siirryttävä vaalipöytäkirjalta pois muualle järjestelmään. Myös vihreä Jatka-painike tallentaa käsiteltävänä olleen välilehden tiedot, mutta siirtää samalla pöytäkirjanpitäjän seuraavalle välilehdelle.

Myös siirtyminen toiselle välilehdelle klikkaamalla hiirellä kyseistä välilehteä tallentaa edellisen välilehden tiedot. Paluu-painikkeella pöytäkirjanpitäjä voi siirtyä edelliselle välilehdelle.

Muista tallentaa tekemäsi merkinnät.

Pöytäkirjanpitäjän tulee aina tietoja syötettyään vaalipöytäkirjalle tallentaa tekemänsä merkinnät. Jos tallennusta ei tehdä, syötetyt tiedot katoavat tietyn ajan jälkeen. Jos tietoja on lisätty, mutta ei tallennettu, järjestelmä muistuttaa tallennuksesta.

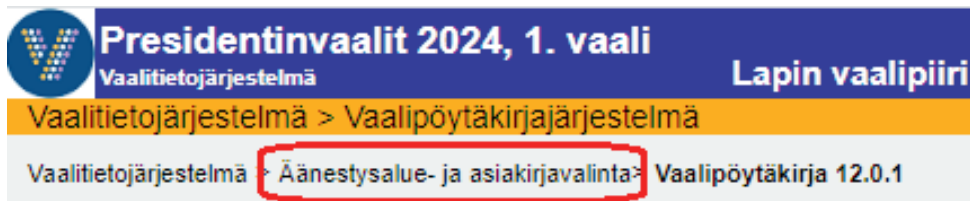

Sovelluksen istunto vanhentuu. Tallenna tekemäsi merkinnät tai syötä tiedot uudelleen.

Jos järjestelmää ei pitkään aikaan käytetä, sisään kirjautuneen käyttäjän istunto katkeaa tietyn ajan kuluttua ja näytölle tulee varoitus istunnon aikakatkaisusta.

Istunto katkeaa viiden minuutin kuluttua varoituksesta ja näytölle tulee yllä oleva ilmoitus. Tässä vaiheessa vaalipöytäkirjalle tehdyt, mutta tallentamatta jääneet merkinnät katoavat.

Huom. Täyttäessäsi pöytäkirjaa tai pöytäkirjan liitettä älä päivitä sivua F5-painikkeella tai selaimen omalla päivituspainikkeella. Välilehdille haetaan tietoja eri paikoista ja niillä tallennetaan yksittäisiä tietoja, joten painikkeen toiminto ei välttämättä tuota toivottua lopputulosta. Hae mieluummin pöytäkirja tai liite aina uudestaan Äänestysalue- ja asiakirjavalinta -linkin kautta, jolloin saat pöytäkirjan tai liitteen aina viimeisimmillä tiedoilla päivitetynä.

3.1. Sähköisen vaalipöytäkirjan ilmoitukset tietojen lähteistä

K001 Ilmoitukset pöytäkirjalle haettujen tietojen lähteistä ennen vaalipäivän päättymistä

Järjestelmä näyttää näytön yläosassa ilmoitukset lähteistä, joista eri tiedot on haettu pöytäkirjalle tai sen liitteelle. Ennen vaalipäivän päättymistä näytöllä on ilmoitus ainoastaan ennakkoon äänestäneiden lukumäärien lähteistä. Kaikki yläosaan kertyvät viestit säilyvät koko ajan pöytäkirjalla riippumatta siitä, millä välilehdellä käyttäjä on.

K001 Ilmoitukset pöytäkirjalle haettujen tietojen lähteistä, kun sähköisen vaaliluettelon käyttö on kuitattu lopetetuksi.

Kun sähköisen vaaliluettelon käyttö on kuitattu lopetetuksi ja vaalipöytäkirja on haettu esiin uudestaan, näytölle tulee tieto siitä, että pöytäkirjalla olevat vaalipäivänä äänestäneiden lukumäärät on haettu sähköisestä vaaliluettelosta.

K001 Ilmoitukset pöytäkirjalle haettujen tietojen lähteistä vaalilautakunnalle, joka on käyttänyt sähköistä vaaliluetteloa ja tallentanut vaalipäivän äänet äänestyspaikalla.

Kun vaalipäivän äänet on tallennettu tuloslaskentajärjestelmään ja vaalipöytäkirja on haettu esiin uudestaan, näytölle tulee tieto siitä, että äänten lukumäärät on haettu tuloslaskentajärjestelmästä.

Presidentinvaalit 2024, 1. vaali
Vaalitietojärjestelmä

Vaalipöytäkirja - KESKEN
Lapin vaaliipiiri - Kemi - 004 - Torvinen

suomi Lopeta

Vaalitietojärjestelmä > Vaalipöytäkirjajärjestelmä

Vaalitietojärjestelmä > Äänestysalue- ja asiakirjavalinta > Vaalipöytäkirja 12.0.1

- Ennakkoon äänestäneiden lukumäärä haettiin laskentajärjestelmästä.
- Ennakkoon äänestäneiden miesten lukumäärä haettiin äänioikeusrekisteristä.
- Vaalipäivänä äänestäneiden lukumäärä sekä vaalipäivän äänten lukumäärät haettiin laskentajärjestelmästä.

K001 Ilmoitukset pöytäkirjalle haettujen tietojen lähteistä vaalilautakunnalle, joka on tallentanut vaalipäivän äänet äänestyspaikalla, mutta ei ole käyttänyt sähköistä vaaliluetteloa.

Jos sähköistä vaaliluetteloa ei ole käytetty, mutta vaalipäivänä äänestäneiden lukumäärä ja vaalipäivän äänet on tallennettu tuloslaskentajärjestelmään, vaalipöytäkirja hakee tiedot sieltä. Äänestäneiden miesten lukumäärää ei tuloslaskentajärjestelmästä alustavassa laskennassa saada, joten sen vaalilautakunta laskee vaaliluettelosta ja syöttää vaalipöytäkirjalle.

Presidentinvaalit 2024, 1. vaali
Vaalitietojärjestelmä

Vaalipöytäkirja - KESKEN
Lapin vaaliipiiri - Pelkosenniemi - 001 - Kirkonkylä

suomi Lopeta

Vaalitietojärjestelmä > Vaalipöytäkirjajärjestelmä

Vaalitietojärjestelmä > Äänestysalue- ja asiakirjavalinta > Vaalipöytäkirja 12.0.1

- Ennakkoon äänestäneiden lukumäärä haettiin laskentajärjestelmästä.
- Ennakkoon äänestäneiden miesten lukumäärä haettiin äänioikeusrekisteristä.
- Äänioikeusrekisteriin kirjattu vaalipäivänä äänestäneiden määrä 182 poikkeaa syötetystä luvusta 179.
- Vaalipäivänä äänestäneiden miesten määrä haettiin sähköisestä vaaliluettelosta.
- Vaalipäivänä äänestäneiden lukumäärät haettiin sähköisestä vaaliluettelosta.
- Vaalipäivän äänten lukumäärät haettiin laskentajärjestelmästä.

Vaali, vaalilautakunta ja avustajat Saapuvillaolo **Äänestäneiden ja äänten lukumäärät** Huomautukset ja loppumerkinnyt

Äänioikeutettujen lukumäärä
Vaaliluettelon mukaan äänestysalueella on äänioikeutettuja: Miehiä 567 Naisia 515 Yhteensä 1082

Ennakkoon äänestäneiden lukumäärä
Ennakkoon oli vaaliluettelon mukaan äänestänyt: Miehiä 212 Naisia 225 Yhteensä 437

Vaalipäivän äänestyksen aloittaminen
Vaalipäivän äänestys aloitettiin kello 9. Vaalilautakunnan näytti läsnä olleille äänestäjille, että vaaliuurna oli tyhjä, ja sulki uuman.
 Vaalilautakunta käytti sähköistä vaaliluetteloa.

Vaalipäivän äänestyksen päättäminen
Vaalilautakunnan julkisti vaalipäivän äänestyksen päättyneeksi kello
Äänestysliput otettiin vaaliuurnasta ja laskettiin niiden lukumäärä. Samoin laskettiin niiden henkilöiden lukumäärä, jotka vaaliluetteloon tai äänioikeusrekisteriin (sähköiseen vaaliluetteloon) tehtyjen merkintöjen mukaan ovat käyttäneet äänioikeuttaan vaalipäivänä.

Vaalipäivänä äänestäneiden lukumäärä
Vaalipäivän äänestyksessä oli äänestänyt vaaliluettelon mukaan: Miehiä 96 Naisia 83 Yhteensä 179
(ennakkoon äänestäneitä ei lueta mukaan)

K001 Vaalipöytäkirja – Äänestäneiden ja äänten lukumäärät

Vaalipöytäkirjalle ja sen liitteelle haetaan tietoja vaalitietojärjestelmän eri osista, joten jotkut lukumäärät saattavat erota toisistaan. Näytön yläosassa ilmoitetaan tällaisista eroavuuksista. Ilmoitukset tulee lukea huolella ja tarvittaessa korjata pöytäkirjan lukuja.

Esimerkki: vaalipöytäkirja tarkistaa aina sähköisestä vaaliluettelosta vaalipäivänä äänestäneiden määrät, jos sähköisen vaaliluettelon käyttö on onnistuneesti lopetettu. Jos vaalilautakunta muuttaa sähköisestä vaaliluettelosta tullutta vaalipäivänä äänestäneiden lukumäärää vaalipöytäkirjalla, näytölle tulee ilmoitus lukujen erosta.

Jos vaalilautakunta on käyttänyt sähköistä ja paperista vaaliluetteloa rinnakkain äänioikeuden käytön merkinnöissä ja jos näiden välillä on ero äänestäneiden määrissä, paperisen vaaliluettelon luku on pätevä. Tällaisessa tapauksessa vaalipöytäkirjalla tulee korjata vaalipäivänä äänestäneiden lukumäärä vastaamaan paperisen vaaliluettelon lukua. Myös tässä tapauksessa näytölle tulee ilmoitus vaalipöytäkirjaan muutetun luvun erosta sähköisestä vaaliluettelosta saatuun lukuun. Vaalilautakunta antaa syntyneestä erosta selvityksen vaalipöytäkirjan asianomaisessa kohdassa.

3.2. Vaali, vaalilautakunta ja avustajat

Presidentinvaalit 2024, 1. vaali Vaalitietojärjestelmä
Vaalipöytäkirja - KESKEN
Lapin vaalipiiri - Kemi - 004 - Torvinen

Vaalitietojärjestelmä > Vaalipöytäkirjajärjestelmä

Vaalitietojärjestelmä > Äänestysalue- ja asiakirjavalinta > Vaalipöytäkirja 12.0.1

i Ennakkoon äänestäneiden lukumäärä haettiin laskentajärjestelmästä.
i Ennakkoon äänestäneiden miesten lukumäärä haettiin äänioikeusrekisteristä.

Vaali, vaalilautakunta ja avustajat Saapuvillaolo Äänestäneiden ja äänten lukumäärät Huomautukset ja loppumerkinnät

Vaalit
Vaalien nimi Presidentinvaalit 2024, 1. vaali
Vaalipiiri Lapin vaalipiiri
Kunta tai kaupunki Kemi
Äänestysalueen tunnus ja mahdollinen nimi 004 Torvinen

Vaalilautakunnan kokoonpano
Puheenjohtaja Paula Puhis
Varapuheenjohtaja Veikko Varapuhis
Jäsenet Jonna Jäseninen
Jouni Jäsenjärvi
Petrus Pöytänen

Varajäsenet sijaantulojärjestyksessä
Veera Varanen Poista
Valtteri Vara Poista
Valentina Varajärvi Poista
Uusi

Vaalilautakunnan nimeämät vaaliavustajat
Nimi Aulis Auttavainen Poista
Uusi

Äänestäjien omat vaaliavustajat
Henkilö avusti henkilöä
Tarmo Tukijainen Taina Tukijainen Poista
Uusi

Avustava henkilöstö (VaaliL 16.3 §)
Nimi Antero Apunen Poista
Uusi

Pöytäkirjanpitäjät
Nimi Petrus Pöytänen Poista
Uusi

Sivu 1 / 4

Paluu Väitallennus Jatka
Hae äänestyslippujen lukumäärät
Hae vaalipäivänä äänestäneiden lukumäärät

K001 Vaalipöytäkirja – Vaali, vaalilautakunta ja avustajat

Ensimmäisellä välilehdellä näytetään vaalin perustiedot (vaalin nimi, vaalipiiri, kunta ja äänestysalue), vaalilautakunnan kokoonpano, vaalilautakunnan nimeämät vaaliavustajat, äänestäjien omat vaaliavustajat, avustava henkilöstö (VaaliL 16.3 §) ja pöytäkirjanpitäjät.

Vaalin perustiedot ja aluetiedot ovat pöytäkirjalla valmiina eikä niitä voi muuttaa.

Kuhunkin nimikenttään kirjoitetaan henkilön nimi. Jos vaalilautakunnan jäsen on estynyt saapumasta äänestyspaikalle ja hänen nimensä on jo lisätty pöytäkirjaan, asianomaiseen kohtaan kirjoitetaan aiemman nimen tilalle uusi nimi. Vaalilautakunnan kokoonpanon kokoa ei voi muuttaa, vaan siihen kuuluvat vaalilain mukaisesti puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme jäsentä. Varajäseniä varten lomakkeella näkyy aluksi vain yksi kenttä. Nimikenttiä lisätään tarpeen mukaan Uusi-painikkeella. Poista-painikkeella nimi voidaan poistaa, jos henkilölle ei ole vielä kirjattu saapuvillaoloaikaa seuraavalle välilehdelle. Jos yksikin kellonaika on kirjattu kyseiselle henkilölle, Poista-painike ei enää ole käytettävissä.

Mikäli vaalilautakunnan kokoonpanossa tapahtuu kesken vaalipäivän aikana muutoksia esimerkiksi jonkun henkilön estyessä, vaalilautakunta kirjaa tiedon sähköisen vaalipöytäkirjan neljännelle välilehdelle kohtaan 'Huomautuksia vaalipäivän säännölliseen kulkuun vaikuttaneista seikoista sekä vaalilautakunnan mahdolliset lisäselvitykset'. Uusi henkilö estyneen tilalle lisätään painikkeella Uusi.

Vaalilautakunnan nimeämät avustajat lisätään omiin kenttiinsä. Uusi-painikkeella saadaan uusi kenttä seuraavan nimen kirjoittamista varten. Poista-painikkeella henkilö poistetaan.

Vaalilain 16.3 §:n mukaisten vaalilautakunnan ottamien, esimerkiksi tietojärjestelmän käytössä avustavien, henkilöiden nimet kirjoitetaan heille varattuihin kenttiin. Uusi-painikkeella luodaan uusi kenttä, johon uusi nimi voidaan kirjoittaa. Poista-painikkeella henkilön nimi poistetaan.

Äänestäjien omat vaaliavustajat ja avustettavien äänestäjien nimet kirjoitetaan niille varattuihin kenttiin. Riittää, kun pelkät nimet annetaan – järjestelmä lisää valmiille pöytäkirjalle automaattisesti tekstin ”avusti henkilöä” avustajan ja avustettavan nimien väliin. Uusi-painike tuo näytölle uudet kentät nimien syöttämistä varten. Poista-painikkeella sekä avustajan että avustettavan nimet poistetaan.

Huom. Jotkut vaalilautakunnat ovat kirjanneet myös äänestäjien valitsemien omien avustajien henkilötunnuksia tai syntymäaikoja, mutta tätä ei tule tehdä. Vaalipöytäkirjan ensimmäisellä välilehdellä, jolle avustajat merkitään, henkilötunnusta tai syntymäaikaa ei voikaan antaa, mutta ei ole myöskään syytä toistaa äänestäjien avustajia ja kirjata heidän henkilötunnuksiaan 'Huomautuksia vaalipäivän säännölliseen kulkuun vaikuttaneista seikoista sekä vaalilautakunnan mahdolliset lisäselvitykset' -kohtaan.

Myös pöytäkirjanpitäjä merkitään ensimmäiselle välilehdelle. Jos pöytäkirjaa on pitänyt useampi vaalilautakunnan jäsen, heidän nimensä lisätään Uusi-painikkeella luotuihin uusiin kenttiin. Poista-painikkeella henkilön nimi voidaan poistaa.

3.3. Saapuvillaolo

Vaalitietojärjestelmä > Vaalipöytäkirjajärjestelmä

Vaalitietojärjestelmä > Äänestysalue- ja asiakirjavalinta > Vaalipöytäkirja 12.0.1

i Ennakkoon äänestäneiden lukumäärä haettiin laskentajärjestelmästä.
i Ennakkoon äänestäneiden miesten lukumäärä haettiin äänioikeusrekisteristä.

Vaali, vaalilautakunta ja avustajat **Saapuvillaolo** Äänestäneiden ja äänten lukumäärät Huomautukset ja loppumerkinnät

Vaalilautakunnan jäsenet, vaalilautakunnan nimeämät vaaliavustajat ja avustava henkilöstö olivat saapuvilla seuraavina aikoina (hh:mm):

	klo	klo	klo	klo
Puheenjohtaja				
Paula Puhis	08:00 - 22:30			
Varapuheenjohtaja				
Veikko Varapuhis	08:00 - 11:00	12:00 - 22:30		
Jäsenet				
Jonna Jäseninen	08:00 - 22:15			
Jouni Jäsenjärvi	08:00 - 12:00	14:00 - 22:30		
Jaana Jäsenistö	08:10 - 22:30			
Varajäsenet				
Veera Varanen	08:00 - 14:00	17:00 - 22:15		
Valtteri Vara	08:30 - 22:30			
Valentina Varajärvi				
Vaalilautakunnan nimeämät vaaliavustajat				
Aulis Auttavainen	08:30 - 20:10			
Avustava henkilöstö				
Antero Apunen	08:00 - 20:15			

Sivu 2 / 4

Edellinen Välitalennus **Jatka**

Hae äänestyslippujen lukumäärät
Hae vaalipäivänä äänestäneiden lukumäärät

K001 Vaalipöytäkirja – Saapuvillaolo

Saapuvillaolo-välilehdelle merkitään kutakin tehtävää hoitavien henkilöiden läsnäoloajat äänestyspaikalla. Pöytäkirjan ensimmäiselle sivulle tallennetut nimet kopioituvat Saapuvillaolo-välilehdelle, lukuun ottamatta äänestäjien omia avustajia ja pöytäkirjanpitäjää. Välilehdellä on valmiina kellonaikakentät puheenjohtajalle, varapuheenjohtajalle ja jäsenille. Muille kentät syntyvät, kun henkilöt on lisätty pöytäkirjan ensimmäisellä välilehdellä.

Mikäli henkilö toimii vaalipäivän aikana eri rooleissa äänestyspaikalla (esim. vaalilautakunnan jäsen nimetään vaaliavustajaksi), hänen nimensä kirjataan pöytäkirjan ensimmäiselle sivulle asianomaisiin kohtiin. Saapuvillaolo-välilehdellä hänelle kirjataan läsnäoloajat kummallekin roolille sen mukaan, miten hän on toiminut rooleissa. Henkilö ei voi toimia samanaikaisesti sekä vaalilautakunnan jäsenenä että vaaliavustajana, vaan vain jommassakummassa roolissa kerrallaan.

Kellonajoille on varattu neljä kellonaikajaksoa kuten paperisessa pöytäkirjalomakkeessakin. Kellonajat tulee syöttää neljällä numerolla ja kaksoispisteellä (08:00). Näytöllä liikutaan eteenpäin joko tabulaattoria käyttäen tai hiirellä klikkaamalla haluttua kenttää – nuolinäppäimet eivät toimi sivu- tai ylös/alas -suunnassa.

Mikäli henkilön yksittäisiä läsnäoloja on enemmän kuin neljä, loput saapuvillaoloajat lisätään pöytäkirjan kohtaan 'Huomautuksia vaalipäivän säännölliseen kulkuun vaikuttaneista seikoista sekä vaalilautakunnan mahdolliset lisäselvitykset'.

3.4. Äänestäneiden ja äänten lukumäärät

V
Vaalipöytäkirja - KESKEN
Lapin vaalipiiri - Rovaniemi - 011 - Nivankylä-Ylikylä

Vaalitietojärjestelmä > Vaalipöytäkirjajärjestelmä

Vaalitietojärjestelmä > Äänestysaiue- ja asiakirjavalinta > Vaalipöytäkirja 12.0.1

Vaali, vaalilautakunta ja avustajat
Saapuvillaolo
Äänestäneiden ja äänten lukumäärät
Huomautukset ja toppumerkinnot

Äänioikeutettujen lukumäärä
 Vaalluetteloon mukaan äänestysalueella on äänioikeutettuja: Miehä Naisia Yhteensä

Ennakkoon äänestäneiden lukumäärä
 Ennakkoon oli vaalluetteloon mukaan äänestänyt: Miehä Naisia Yhteensä

Vaalipäivän äänestyksen aloittaminen
 Vaalipäivän äänestys aloitettiin kello 9. Vaalilautakunnan näytti läsnä olleille äänestäjille, että vaaliluurna oli tyhjä, ja sulki uurnan.
 Vaalilautakunta käytti sähköistä vaalluetteiloa.

Vaalipäivän äänestyksen päättäminen
 Vaalilautakunnan julisti vaalipäivän äänestyksen päättyneeksi kello
 Äänestysliput otettiin vaaliluurnasta ja laskettiin niiden lukumäärä. Samoin laskettiin niiden henkilöiden lukumäärä, jotka vaalluetteloon tai äänioikeusrekisteriin (sähköiseen vaalluetteloon) tehtyjen merkintöjen mukaan ovat käyttäneet äänioikeuttaan vaalipäivänä.

Vaalipäivänä äänestäneiden lukumäärä
 Vaalipäivän äänestyksessä oli äänestänyt vaalluetteloon mukaan: Miehä Naisia Yhteensä
 (ennakkoon äänestäneitä ei lueta mukaan)

Äänestyslippujen lukumäärä
 Vaaliluurnassa oli äänestyslippuja Lukumäärä

Äänestyslippujen tarkastaminen ja järjestäminen
 Tarkastuksessa mitättömiksi katsotut äänestysliput erotettiin eri ryhmäksi. Niitä oli Lukumäärä
 Hyväksytyt äänestysliput järjestettiin ryhmiksi ehdokkaittain. Kunkin ryhmän äänestysliput laskettiin ja lukumäärät merkittiin pöytäkirjaan liitetyille lomakkeelle.
 Hyväksytyjä äänestyslippuja oli Lukumäärä
 Äänestyslippuja ei tarkastettu vaalilautakunnassa (VaailL 82.2 §). Niiden lukumäärä merkittiin kuitenkin tähän pöytäkirjaan.
 Äänestysliput panttiin päilykseen, joka suljettiin sinetöimällä. Päivämäärä Kellonaika

Tuloslaskentajärjestelmän käyttö
 Vaalilautakunta tallensi äänet suoraan tuloslaskentajärjestelmään.

Saapuvilla olleet
 Äänestyslippuja järjestettäessä ja laskettaessa saapuvilla olleiden vaaliasiamiesten ja vaalitarkkailijoiden nimet (VaailL 184 §; valtakirjat liitteenä)
 Nimi

Sivu 3 / 4

K001 Vaalipöytäkirja – äänestäneiden ja äänten lukumäärät

Äänestäneiden ja äänten lukumäärät -välilehdellä on kaikilla vaalilautakunnilla valmiina äänioikeutettujen ja ennakkoon äänestäneiden lukumäärät. Muihin tämän välilehden tietoihin vaikuttaa se, onko vaalilautakunta käyttänyt sähköistä vaaliluetteloja ja/tai tallentanut vaalipäivän äänet paikallisesti.

Vaali, vaalilautakunta ja avustajat	Saapuvillaolo	Äänestäneiden ja äänten lukumäärät	Huomautukset ja loppumerkinnät
Äänioikeutettujen lukumäärä			
Vaaliluettelon mukaan äänestysalueella on äänioikeutettuja: Miehiä <input type="text" value="818"/> Naisia <input type="text" value="788"/> Yhteensä <input type="text" value="1606"/>			

Äänioikeutettujen lukumäärät

Äänioikeutettujen lukumäärät sukupuolijakaumineen haetaan vaalipöytäkirjalle äänioikeusrekisteristä. Näitä tietoja ei voi käyttöliittymällä muuttaa.

Ennakkoon äänestäneiden lukumäärä			
Ennakkoon oli vaaliluettelon mukaan äänestänyt: Miehiä <input type="text" value="325"/> Naisia <input type="text" value="361"/> Yhteensä <input type="text" value="686"/>			

Ennakkoon äänestäneiden lukumäärä

Ennakkoon äänestäneet yhteensä -tieto haetaan alustavasta laskennasta, jonne keskusvaalilautakunta on sen kirjannut. Ennakkoon äänestäneiden miesten määrä haetaan äänioikeusrekisteristä ja sitä voi tarvittaessa muuttaa pöytäkirjanäytöllä. Jos miesten määrää muutetaan vaalipöytäkirjalla, naisten määrä päivittyy automaattisesti muutoksen mukaisesti.

Vaalipäivän äänestyksen aloittaminen	
Vaalipäivän äänestys aloitettiin kello 9. Vaalilautakunnan	<input type="text" value=""/> näytti läsnä olleille äänestäjille, että vaaliuurna oli tyhjä, ja sulki uurnan.
☐ Vaalilautakunta käytti sähköistä vaaliluetteloja.	

Vaalipäivän äänestyksen aloittaminen

Pudotusvalikosta on valittavissa, sulkiko tyhjäksi näytetyn uurnan puheenjohtaja vai varapuheenjohtaja. Merkintä 'Vaalilautakunta käytti sähköistä vaaliluetteloja' tulee automaattisesti, jos vaalilautakunta on käyttänyt sähköistä vaaliluetteloja ja kuitannut sen käytön lopetuksi. Jos käyttö on keskeytetty tai lopetuskuittausta ei ole tehty, kohta jää tyhjäksi. Käyttäjä ei voi siis itse ruksia kyseistä ruutua, vaan se toimii automaattisesti.

Jos sähköistä vaaliluetteloja on käytetty onnistuneesti loppuun saakka, mutta lopetuskuittausta ei ole voitu tehdä esimerkiksi tietoliikenne- tai muun häiriön takia, vaalilautakunnan on hyvä kirjata tämä tieto vaalipöytäkirjan neljännelle välilehdelle kohtaan 'Huomautuksia vaalipäivän säännölliseen kulkuun vaikuttaneista seikoista sekä vaalilautakunnan mahdolliset lisäselvitykset'.

Vaalipäivän äänestyksen päättäminen

Vaalilautakunnan julisti vaalipäivän äänestyksen päättyneeksi kello

Äänestyslippu otettiin vaaliurnasta ja laskettiin niiden lukumäärä. Samoin laskettiin niiden henkilöiden lukumäärä, jotka vaaliluetteloon tai äänioikeusrekisteriin (sähköiseen vaaliluetteloon) tehtyjen merkintöjen mukaan ovat käyttäneet äänioikeuttaan vaalipäivänä.

Vaalipäivän äänestyksen päättäminen

Pudotusvalikosta on valittavissa, julistiko puheenjohtaja vai varapuheenjohtaja äänestyksen päättyneeksi. Äänestyksen päättymisen kellonaika tulee merkitä neljällä numerolla ja kaksoispisteellä (esim. 20:02). Jos päättymiskellonaikaa ei ole annettu, järjestelmä antaa tästä varoituksen, kun vaalipöytäkirjaa ollaan merkitsemässä valmiiksi.

Vaalipäivänä äänestäneiden lukumäärä

Vaalipäivän äänestyksessä oli äänestänyt vaaliluettelon mukaan: Miehiä Naisia Yhteensä
(ennakkoon äänestäneitä ei lueta mukaan)

Vaalipäivänä äänestäneiden lukumäärä

Sähköistä vaaliluetteloa käyttävällä äänestysalueella vaalipäivänä äänestäneiden lukumäärät (miehet/naiset/yhteensä) järjestelmä hakee automaattisesti valmiiksi pöytäkirjalle, kun vaalilautakunta on kuitannut sähköisen vaaliluettelon käytön lopetetuksi. Luvut ovat sähköiseen vaaliluetteloon kirjattujen äänioikeuden käyttäjien merkintöjen mukaiset, mutta ne ovat naisten lukumäärää lukuun ottamatta päivitettävissä pöytäkirjalla. Merkintä sähköisen vaaliluettelon käyttämisestä tulee automaattisesti, kun sähköisen vaaliluettelon käyttö on kuitattu päättyneeksi.

Käyttäjä ei saisi muuttaa sähköisestä vaaliluettelosta saatua vaalipäivänä äänestäneiden lukumäärää. Yhteensä-kentässä tulisi aina olla sähköisen vaaliluettelon ilmoittama luku. Jos syntyy ero äänestyslippujen ja äänestäneiden lukumäärien välille, vaalilautakunnan tulee selvittää ero. Poikkeuksena on vaalilautakunta, joka käyttää sähköistä vaaliluetteloa paperisen vaaliluettelon rinnalla. Jos sähköisen ja paperisen vaaliluettelon välillä on ero äänestäneiden määrässä, kyseisen paperisen vaaliluettelon luvun voi korjata vaalipöytäkirjaan.

Vaalilautakunta, joka ei käytä sähköistä vaaliluetteloa, mutta käyttää tuloslaskentajärjestelmää, saa pöytäkirjalle vaalipäivänä äänestäneiden yhteismäärän laskentajärjestelmästä. Äänestäneiden miesten määrän tällainen vaalilautakunta laskee paperisesta vaaliluettelosta ja tallentaa pöytäkirjalle.

Vaalitietojärjestelmä > Vaalipöytäkirjajärjestelmä Vaalipöytäkirja K001

Vaalitietojärjestelmä > Äänestysalue- ja asiakirjavalinta > Vaalipöytäkirja 12.0.1

⚠ Vaalipäivänä äänestäneiden lukumäärä ei täsmää äänestyslippujen lukumäärän kanssa.
⚠ Lisää vaalilautakunnan selvitys äänestäjä- ja äänimäärien erosta.

i Ennakkoon äänestäneiden lukumäärä haettiin laskentajärjestelmästä.
i Ennakkoon äänestäneiden miesten lukumäärä haettiin äänioikeusrekisteristä.
i Vaalipäivänä äänestäneiden lukumäärä sekä vaalipäivän äänten lukumäärät haettiin laskentajärjestelmästä.

Vaali, vaalilautakunta ja avustajat   Saapuvillaolo   **Äänestäneiden ja äänten lukumäärät**   Huomautukset ja loppumerkinnät

Äänioikeutettujen lukumäärä
Vaaliluettelon mukaan äänestysalueella on äänioikeutettuja: Miehiä   Naisia   Yhteensä

Ennakkoon äänestäneiden lukumäärä
Ennakkoon oli vaaliluettelon mukaan äänestänyt: Miehiä   Naisia   Yhteensä

Vaalipäivän äänestyksen aloittaminen
Vaalipäivän äänestys aloitettiin kello 9. Vaalilautakunnan näytti läsnä olleille äänestäjille, että vaaliurna oli tyhjä, ja sulki uuman.
 Vaalilautakunta käytti sähköistä vaaliluetteloa.

Vaalipäivän äänestyksen päättäminen
Vaalilautakunnan julisti vaalipäivän äänestyksen päättyneeksi kello
Äänestysliput otettiin vaaliurnasta ja laskettiin niiden lukumäärä. Samoin laskettiin niiden henkilöiden lukumäärä, jotka vaaliluettelon tai äänioikeusrekisteriin (sähköiseen vaaliluetteloon) tehtyjen merkintöjen mukaan ovat käyttäneet äänioikeuttaan vaalipäivänä.

Vaalipäivänä äänestäneiden lukumäärä
Vaalipäivän äänestyksessä oli äänestänyt vaaliluettelon mukaan: Miehiä   Naisia   Yhteensä
(ennakkoon äänestäneitä ei lueta mukaan)

Äänestyslippujen lukumäärä
Vaaliummassa oli äänestyslippuja

Vaalilautakunnan selvitys äänestäjä- ja äänimäärien eroista

K001 Sähköisestä vaaliluettelosta haettu äänestäneiden määrä ei täsmää laskentajärjestelmästä haettuun äänimäärään

Kun vaalilautakunta sähköisen vaaliluettelon käytön lisäksi tallentaa vaalipäivän äänet tuloslaskentajärjestelmään, on mahdollista, että sähköisen vaaliluettelon mukaiset vaalipäivänä äänestäneiden lukumäärät poikkeavat tuloslaskentajärjestelmään tallennetuista äänimääristä. Tällöin pöytäkirjalle syntyy väistämättä ero vaalipäivänä äänestäneiden ja vaalipäivän äänestyslippujen lukumäärien välille. Vaalilautakunnan tulee kirjata selvitys erosta. Jos luvut myöhemmin tarkentuvat ja täsmäävät, selvitysikkunaan kirjoitettu teksti ei poistu automaattisesti, vaan käyttäjän tulee itse poistaa teksti, jotta se ei jää lopulliselle pöytäkirjalle.

Jos eron syy ei ole tarkasti tiedossa, selityskentässä olisi hyvä ainakin antaa arvio siitä, mistä ero voisi johtua. Pöytäkirjan täyttämistä voi kuitenkin jatkaa ilman selvitystäkin. Selvitysteksti tulostuu vaalipöytäkirjan viimeiselle sivulle omalle rivilleen otsikolla 'Vaalilautakunnan selvitys äänestäjä- ja äänimäärien erosta'. Mikäli selvitystä ei vaalipöytäkirjassa ole, vaalipiirilautakunta saattaa pyytää sitä jälkikäteen tarkastuslaskennan yhteydessä.

Hae vaalipäivänä äänestäneiden lukumäärät

Kun sähköisen vaaliluettelon käyttö on vaalipäivän päätteeksi kuitattu lopetetuksi, käyttäjän ei välttämättä tarvitse hakea vaalipöytäkirjaa uudestaan Äänestysalue- ja asiakirjavalinta -linkin kautta, mikäli hän on jo valmiiksi pöytäkirjalla, vaan hän voi käyttämällä painiketta 'Hae vaalipäivänä äänestäneiden lukumäärät' noutaa sähköisestä vaaliluettelosta vaalipäivänä äänestäneiden määrät.

Äänestyslippujen lukumäärä	
Vaaliurnassa oli äänestyslippuja	Lukumäärä <input type="text"/>
<hr/>	
Äänestyslippujen tarkastaminen ja järjestäminen	
Tarkastuksessa mitättömiksi katsotut äänestysliput erotettiin eri ryhmäksi. Niitä oli	Lukumäärä <input type="text"/>
Hyväksytyt äänestysliput järjestettiin ryhmiksi ehdokkaittain. Kunkin ryhmän äänestysliput laskettiin ja lukumäärät merkittiin pöytäkirjaan liitetyle lomakkeelle.	
Hyväksytyjä äänestyslippuja oli	Lukumäärä <input type="text"/>

Äänestyslippujen lukumäärä

Jos vaalilautakunta on tallentanut vaalipäivän äänet äänestyspaikalla tuloslaskentajärjestelmään, äänestyslippujen yhteismäärä haetaan tuloslaskentajärjestelmästä valmiiksi pöytäkirjalle eikä lukua voi pöytäkirjalla muuttaa.

Hae äänestyslippujen lukumäärät

Jos luvuissa on virheitä, ne on korjattava tuloslaskentajärjestelmässä, josta korjattu tieto haetaan uudestaan vaalipöytäkirjalle joko painikkeella 'Hae äänestyslippujen lukumäärät' tai avaamalla pöytäkirjan uudestaan. Jos vaalilautakunta ei ole tallentanut ääniä äänestyspaikalla, kentät ovat tyhjiä ja mitättömiksi katsottujen ja hyväksytyjen äänestyslippujen lukumäärät merkitään kentiin käsin.

Hyväksytyjen ja mitättömien äänestyslippujen summa ei täsmää äänestyslippujen yhteismäärän kanssa.

Järjestelmä tarkistaa, että käsin syötettyjen hyväksytyjen äänestyslippujen ja mitättömien äänestyslippujen yhteismäärä vastaa pöytäkirjalle merkittyä äänestysliput yhteensä -määrää eikä Jatka-painikkeella pääse eteenpäin ennen kuin luvut täsmäävät keskenään.

Äänestysliput pantiin päällykseen, joka suljettiin sinetöimällä. Päivämäärä Kellonaika

Äänestyslippujen laskennan lopetusaika

Kohtaan 'Äänestysliput pantiin päällykseen, joka suljettiin sinetöimällä' tulee merkitä päivämäärä ja kellonaika. Jos kohta jää tyhjäksi, järjestelmä antaa varoituksen puuttuvasta kellonajasta, kun vaalipöytäkirjaa merkitään valmiiksi.

Tuloslaskentajärjestelmän käyttö

Vaalilautakunta tallensi äänet suoraan tuloslaskentajärjestelmään.

Tuloslaskentajärjestelmän käyttö

Järjestelmä tekee merkinnän tuloslaskentajärjestelmän käytöstä automaattisesti, jos äänten tallennukset tuloslaskentajärjestelmään on tehnyt vaalilautakunnan käyttäjä. Käyttäjä ei voi itse lisätä tai poistaa merkintää. Merkintä pöytäkirjalle syntyy vasta, kun äänestysalueen äänet on vahvistettu ja pöytäkirjalle on noudettu äänestyslippujen lukumäärä joko painikkeella 'Hae äänestyslippujen lukumäärät' tai avaamalla pöytäkirja uudestaan.

Jos kesken äänten tallennuksen tulee tietoliikennehäiriö tai muu äänten tallennuksen loppuun viemistä estävä seikka, pöytäkirjalla ei silloin vielä ole merkintää äänten tallennuksesta äänestyspaikalla. Tällaisesta tilanteesta on hyvä tehdä merkintä kohtaan 'Huomautuksia vaalipäivän säännölliseen kulkuun vaikuttaneista seikoista sekä vaalilautakunnan mahdolliset lisäselvitykset'. Tällaisessa tilanteessa vaalilautakunnan tulee tallentaa ehdokkaiden saamat äänimäärät käsin liitelomakkeelle.

Saapuvilla olleet

Äänestyslippuja järjestettäessä ja laskettaessa saapuvilla olleiden vaaliasiamiesten ja vaalitarkkailijoiden nimet (Vaalil. 184 §; valtakirjat liitteenä)

Nimi

Poista

Uusi

Sivu 3 / 4

Saapuvilla olleet

Saapuvilla olleet -kohtaan merkitään äänestyslippujen järjestämisen ja niiden laskennan aikana mahdollisesti saapuvilla olleiden vaaliasiamiesten ja vaalitarkkailijoiden nimet. Uusi-painikkeella luodaan uusi kenttä nimen syöttämistä varten ja vastaavasti kenttä poistetaan Poista-painikkeella.

Huom. Tähän kohtaan ei kirjata enää uudestaan vaalilautakunnan jäseniä, heidän läsnäolonsa on kirjattu jo aikaisemmin pöytäkirjan Saapuvillaolo-välilehdelle.

3.5. Ns. pienten äänestysalueiden vaalipöytäkirjamerkinnot

Huom.! Tämä luku koskee vain niitä äänestysalueita, joiden osalta keskusvaalilautakunta on vaalisalaisuuden säilyttämiseksi tehnyt päätöksen laskea ennako- ja vaalipäivän äänet yhdessä.

3.5.1 Yhden äänestysalueen ennako- ja vaalipäivän äänet lasketaan yhdessä keskusvaalilautakunnassa

Äänestysalueen ennako- ja vaalipäivän äänet lasketaan yhdessä.
Valitse:

Keskusvaalilautakunta tuo ennakoäänestysliput vaalilautakunnalle tarkastettaviksi ja laskettaviksi.

Vaalilautakunta toimittaa vaalipäivän äänestysliput keskusvaalilautakunnalle tarkastettaviksi ja laskettaviksi.

Paluu Tallenna

Äänestyslippujen tarkastaminen ja järjestäminen
Tarkastuksessa mitättömiksi katsotut äänestysliput erotettiin eri ryhmäksi. Niitä oli Lukumäärä

Hyväksytyt äänestysliput järjestettiin ryhmiksi ehdokkaittain. Kunkin ryhmän äänestysliput laskettiin ja lukumäärät merkittiin pöytäkirjaan liitetyle lomakkeelle.

Hyväksytyt äänestyslippuja oli Lukumäärä

Äänestyslippuja ei tarkastettu vaalilautakunnassa (Vaalil 82.2 §). Niiden lukumäärä merkittiin kuitenkin tähän pöytäkirjaan.

Jos yhden äänestysalueen ennako- ja vaalipäivän äänet lasketaan yhdessä ja tallennetaan keskusvaalilautakunnassa, äänestyslippuja ei tarkasteta vaalilautakunnassa. Avatessaan vaalipöytäkirjan ensimmäistä kertaa vaalilautakunta tekee tästä merkinnän valitsemalla vaihtoehdon 'Vaalilautakunta toimittaa vaalipäivän äänestysliput keskusvaalilautakunnalle tarkastettaviksi ja laskettaviksi'. Tämä valinta lisää vaalipöytäkirjalle merkinnän kohtaan Äänestyslippuja ei tarkastettu vaalilautakunnassa (Vaalil 82.2 §).

Äänestyslippujen lukumäärä
Vaaliuurnassa oli äänestyslippuja Lukumäärä

Äänestyslippujen tarkastaminen ja järjestäminen
Tarkastuksessa mitättömiksi katsotut äänestysliput erotettiin eri ryhmäksi. Niitä oli Lukumäärä

Hyväksytyt äänestysliput järjestettiin ryhmiksi ehdokkaittain. Kunkin ryhmän äänestysliput laskettiin ja lukumäärät merkittiin pöytäkirjaan liitetyle lomakkeelle.

Hyväksytyt äänestyslippuja oli Lukumäärä

Vaalitietojärjestelmä > Vaalipöytäkirjajärjestelmä

Vaalitietojärjestelmä > Äänestysalue- ja asiakirjavalinta > Vaalipöytäkirja Laskentalomake 4 10.0.3

i Ei liitettä - ehdokkaiden saamat vaalipäivän äänet tarkastetaan ja lasketaan yhdessä ennakoäänten kanssa keskusvaalilautakunnassa.

Edellinen

Urnassa olleiden äänestyslippujen yhteismäärä ja vaalipäivänä äänestäneiden lukumäärä merkitään kuitenkin pöytäkirjaan. Vaalilautakunta ei täytä vaalipöytäkirjan liitelomaketta.

3.5.2. Yhden äänestysalueen ennako- ja vaalipäivän äänet lasketaan yhdessä vaalilautakunnassa

Äänestysalueen ennako- ja vaalipäivän äänet lasketaan yhdessä.

Valitse:

Keskusvaalilautakunta tuo ennakoäänestysliput vaalilautakunnalle tarkastettaviksi ja laskettaviksi.

Vaalilautakunta toimittaa vaalipäivän äänestysliput keskusvaalilautakunnalle tarkastettaviksi ja laskettaviksi.

Paluu Tallenna

Jos äänestysalueen ennako- ja vaalipäivän äänet lasketaan yhdessä ja keskusvaalilautakunta on päättänyt, että se tuo ennakoäänet vaalipäivän kuluessa urnaan vaalipäivän äänestyslippujen sekaan vaalilautakunnan laskettaviksi ja tarkastettaviksi, vaalipöytäkirjamerkinnot tehdään normaaleina vaalipäivän äänestäjien ja äänten lukumäärien merkintöinä, ainoastaan äänestyslippujen lukumäärä on normaalia suurempi.

Avatessaan vaalipöytäkirjan vaalilautakunta tekee ensimmäiseksi merkinnän äänestyslippujen tarkastamisesta ja laskemisesta vaalilautakunnassa valitsemalla vaihtoehdon 'Keskusvaalilautakunta tuo ennakoäänestysliput vaalilautakunnalle tarkastettaviksi ja laskettaviksi'.

Vertailu hyväksytyjen ja mitättömiksi katsottujen äänestyslippujen yhteenlasketun määrän ja äänestyslippujen kokonaismäärän välillä tehdään normaalisti ja äänestyslippujen kokonaismäärää verrataan ennakkoon ja vaalipäivän äänestäneiden yhteenlaskettuun määrään. Vaalipöytäkirjan liite täytetään normaalisti.

Vaalilautakunta kirjaa pöytäkirjan sivulle 4 kohtaan 'Huomautuksia vaalipäivän äänestyksen säännölliseen kulkuun vaikuttaneista seikoista sekä vaalilautakunnan mahdolliset lisäselvitykset' keskusvaalilautakunnan tuomien vaalikuorten määrän ja kellonajan, jolloin kuoret tuotiin sekä kuoret tuoneiden henkilöiden nimet.

Muuta äänestyslippujen laskentapaikka

Siltä varalta, että vaalilautakunta olisi epähuomiossa valinnut väärän vaihtoehdon eikä siten saisi oikeanlaista vaalipöytäkirjaa täytettäväkseen, näytöllä on painike Muuta äänestyslippujen laskentapaikka, jolla vaalilautakunta pääsee korjaamaan virheellisen valintansa ja saa sellaisen pöytäkirjan, joka kyseiseen tilanteeseen on oikea. Vaikka väärä valinta huomattaisiin vasta vaalipäivän iltana, jolloin pöytäkirjaa aletaan täyttää äänestäneiden ja äänten lukumäärien osalta, painikkeella saa vaihdettua oikeanlaisen pöytäkirjan ja kaikki aiemmin päivän aikana pöytäkirjalle viedyt tiedot säilyvät sellaisinaan.

3.5.3. Ennako- ja vaalipäivän äänet lasketaan yhdessä jonkin toisen äänestysalueen äänestyslippujen kanssa keskusvaalilautakunnassa

Äänestyslippujen tarkastaminen ja järjestäminen
Tarkastuksessa mitättömiksi katsotut äänestysliput erotettiin eri ryhmäksi. Niitä oli Lukumäärä

Hyväksytyt äänestysliput järjestettiin ryhmiksi ehdokkaittain. Kunkin ryhmän äänestysliput laskettiin ja lukumäärät merkittiin pöytäkirjaan liitetyle lomakkeelle.

Hyväksytyt äänestyslippuja oli Lukumäärä

Äänestyslippuja ei tarkastettu vaalilautakunnassa (VaaliL 82.2 §). Niiden lukumäärä merkittiin kuitenkin tähän pöytäkirjaan.

Jos äänestysalueen ennako- ja vaalipäivän äänet lasketaan yhdessä jonkin toisen äänestysalueen äänestyslippujen kanssa (äänestysalueliitos), äänestysliput tarkastetaan ja lasketaan aina keskusvaalilautakunnassa, joten tässä tapauksessa mitään valintaikkunaa ei vaalilautakunnan käyttäjälle tule. Vaalipöytäkirjalla on valmiina merkintä kohdassa Äänestyslippuja ei tarkastettu vaalilautakunnassa (VaaliL 82.2 §).

Äänestyslippujen lukumäärä
Vaaliurnassa oli äänestyslippuja Lukumäärä

Äänestyslippujen tarkastaminen ja järjestäminen
Tarkastuksessa mitättömiksi katsotut äänestysliput erotettiin eri ryhmäksi. Niitä oli Lukumäärä

Hyväksytyt äänestysliput järjestettiin ryhmiksi ehdokkaittain. Kunkin ryhmän äänestysliput laskettiin ja lukumäärät merkittiin pöytäkirjaan liitetyle lomakkeelle.

Hyväksytyt äänestyslippuja oli Lukumäärä

Vaalitietojärjestelmä > Vaalipöytäkirjajärjestelmä

Vaalitietojärjestelmä > Äänestysalue- ja asiakirjavalinta > Vaalipöytäkirja Laskentalomake 4 10.0.3

i Ei liitettä - ehdokkaiden saamat vaalipäivän äänet tarkastetaan ja lasketaan yhdessä ennakoäänten kanssa keskusvaalilautakunnassa.

Edellinen

Urnassa olleiden äänestyslippujen yhteismäärä ja vaalipäivänä äänestäneiden lukumäärä merkitään kuitenkin pöytäkirjaan. Vaalilautakunta ei täytä vaalipöytäkirjan liitelomaketta.

3.6. Huomautukset ja loppumerkinnät

Vaalitietojärjestelmä > Vaalipöytäkirjajärjestelmä

Vaalitietojärjestelmä > Äänestysalue- ja asiakirjavalinta > Vaalipöytäkirja 12.0.1

i Tiedot tallennettu.

Vaali, vaalilautakunta ja avustajat

Saapuvillaolo

Äänestäneiden ja äänten lukumäärät

Huomautukset ja loppumerkinnät

Käyttämättömien äänestyslippujen hävittäminen

- Vaalilautakunta hävitti kaikki käyttämättömät äänestysliput.
 Vaalilautakunta palautti kaikki käyttämättömät äänestysliput keskusvaalilautakunnalle.

Huomautuksia vaalipäivän äänestyksen säännölliseen kulkuun vaikuttaneista seikoista sekä vaalilautakunnan mahdolliset lisäselvitykset

Pöytäkirjanpitäjän allekirjoitus

Pöytäkirjanpitäjä allekirjoittaa dokumentin.

Loppumerkinnät

Pöytäkirjan tarkastaminen

- Pöytäkirja on luettu julki ja tarkastettu.

Vaalilautakunnan puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan allekirjoitus

Vaalilautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja allekirjoittaa dokumentin.

Vaalilautakunnan jäsenen allekirjoitus

Vaalilautakunnan jäsen allekirjoittaa dokumentin.

Liitteet

1. Lomake, johon vaalien tulos on merkitty (laskentalomake 4)

Sivu 4 / 4

Edellinen

Välitallennus

Esikatsele ja tulosta

Hae äänestyslippujen lukumäärät

Vaalipöytäkirjan liitteelle

Hae vaalipäivänä äänestäneiden lukumäärät

Valmis

K001 Vaalipöytäkirja – Huomautukset ja loppumerkinnät

Käyttämättömien äänestyslippujen hävittäminen

- Vaalilautakunta hävitti kaikki käyttämättömät äänestysliput.
- Vaalilautakunta palautti kaikki käyttämättömät äänestysliput keskusvaalilautakunnalle.

Käyttämättömien äänestyslippujen hävittäminen

Vaalipöytäkirjaan tulee tehdä merkintä siitä, mitä käyttämättä jääneille äänestyslipuille on tehty. Vaalilautakunta voi joko itse hävittää ne tai palauttaa äänestysliput muun vaalimateriaalin kanssa keskusvaalilautakunnalle. Oletusvalintana on 'Vaalilautakunta palautti kaikki käyttämättömät äänestysliput keskusvaalilautakunnalle', mutta valinnan voi vaihtaa tarvittaessa.

Huomautuksia vaalipäivän äänestyksen säännölliseen kulkuun vaikuttaneista seikoista sekä vaalilautakunnan mahdolliset lisäselvitykset

Huomautuksia vaalipäivän säännölliseen kulkuun vaikuttaneista seikoista sekä vaalilautakunnan mahdolliset lisäselvitykset

Vaalipöytäkirjaa pidetään koko vaalipäivän ajan ja siihen kirjataan kaikki normaalista vaalipäivän kulusta poikkeavat asiat ja vaalilautakunnan mahdolliset lisäselvitykset. Tähän kohtaan tulostuu myös Äänestäneiden ja äänten lukumäärät -välilehdellä vaalilautakunnan antama selvitys, jos äänestäneiden ja äänten lukumäärien välillä on eroa.

Pöytäkirjanpitäjän allekirjoitus

Pöytäkirjanpitäjä allekirjoittaa dokumentin.

Loppumerkinnät

Pöytäkirjan tarkastaminen

- Pöytäkirja on luettu julki ja tarkastettu.

Vaalilautakunnan puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan allekirjoitus

Vaalilautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja allekirjoittaa dokumentin.

Vaalilautakunnan jäsenen allekirjoitus

Vaalilautakunnan jäsen allekirjoittaa dokumentin.

Liitteet

1. Lomake, johon vaalien tulos on merkitty (laskentalomake 4)

Sivu 4 / 4

Loppumerkinnät

Pöytäkirjanpitäjän (Ville Virkailija) allekirjoitus
Pöytäkirjanpitäjä allekirjoittaa dokumentin.
Lisää allekirjoitus

Loppumerkinnät

Pöytäkirjan tarkastaminen
 Pöytäkirja on luettu julki ja tarkastettu.

Vaalilautakunnan puheenjohtajan (Elina Esimerkki) tai varapuheenjohtajan (Tero Testaaja) allekirjoitus
Vaalilautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja allekirjoittaa dokumentin.
Lisää allekirjoitus

Vaalilautakunnan jäsenen allekirjoitus
Vaalilautakunnan jäsen allekirjoittaa dokumentin.
Lisää allekirjoitus

Liitteet
1. Lomake, johon vaalien tulos on merkitty (laskentalomake 4)

Sivu 4 / 4

K001 Vaalipöytäkirja – Allekirjoitus-painikkeet Valmis-tilaisella vaalipöytäkirjalla

Vaalipäivän päätteeksi vaalipöytäkirjalle tehdään merkintä asiakirjan julkilukemisesta ja tarkastuksesta, kuitataan vaalipöytäkirja liitteineen valmiiksi ja allekirjoitetaan. Vaalipöytäkirja on mahdollista allekirjoittaa sähköisesti, mikä tarkoittaa käytännössä, että allekirjoittava henkilö on kirjautuneena VAT:iin ja painaa pöytäkirjalla olevaa allekirjoituspainiketta.

Pöytäkirjan tulee olla tarkastettu ja julkiluettu sekä merkitty valmiiksi, jotta allekirjoituspainikkeet tulevat näkyviin. Valmiiksi merkintä ja tieto sähköisistä allekirjoituksista tulevat näkyviin myös vaalipöytäkirjanäytön siniseen yläpalkkiin. Vaalipöytäkirjan tilaksi päivittyy 'Valmis (sähköisesti allekirjoitettu)'.

Liitteet-kohdassa on valmiina teksti 'Lomake, johon vaalien tulos on merkitty (laskentalomake 4).' Mikäli pöytäkirjaan liitetään muita dokumentteja, ne kirjataan tähän kohtaan.

3.7. Sähköisen vaalipöytäkirjan painikkeet

Vaalipöytäkirjan liitteelle -painike

Vaalipöytäkirjan viimeisellä välilehdellä on painike Vaalipöytäkirjan liitteelle, jolla käyttäjä pääsee siirtymään suoraan liitelomakkeelle.

Hae äänestyslippujen lukumäärät -painike

Painikkeella 'Hae äänestyslippujen lukumäärät' vaalilautakunta voi hakea vaalipäivän äänten lukumäärät tuloslaskentajärjestelmästä, jos vaalilautakunta on ne sinne tallentanut. Määrät saa haettua vaalipöytäkirjalle myös avaamalla vaalipöytäkirjan uudestaan navigointipolulta kohdasta 'Äänestysalue- ja asiakirjavalinta'.

Jos painiketta painetaan ennen kuin vaalilautakunta on tallentanut ja vahvistanut vaalipäivän äänet laskentajärjestelmässä tai jos vaalilautakunta ei tallenna vaalipäivän ääniä äänestyspaikalla, järjestelmä antaa tästä ilmoituksen.

Hae vaalipäivänä äänestäneiden lukumäärät -painike

Painikkeella 'Hae vaalipäivänä äänestäneiden lukumäärät' noudetaan sähköisestä vaaliluettelosta vaalipäivänä äänestäneiden määrät niillä äänestysalueilla, joilla on käytetty sähköistä vaaliluetteloa ja käyttö on kuitattu päättyneeksi. Vaalipäivänä äänestäneiden määrät saa haettua vaalipöytäkirjalle myös noutamalla vaalipöytäkirja esiin uudestaan navigointipolulta kohdasta 'Äänestysalue- ja asiakirjavalinta'.

Tietoja ei ole vielä saatavilla. Sähköistä vaaliluetteloä käyttävä vaalilautakunta saa pöytäkirjalle vaalipäivänä äänestäneiden lukumäärät, kun sähköisen vaaliluettelon käyttö on kuitattu lopetetuksi.

Ok

Jos painiketta painetaan ennen kuin sähköisen vaaliluettelon lopetuskuittaus on tehty tai vaalilautakunta ei käytä sähköistä vaaliluetteloä tai on keskeyttänyt sen käytön, järjestelmä antaa tästä ilmoituksen.

Edellinen Välitallennus Esikatsela ja tulosta

Hae äänestyslippujen lukumäärät

Vaalipöytäkirjan liitteelle Hae vaalipäivänä äänestäneiden lukumäärät Valmis

Valmis-painike

Viimeisellä välilehdellä olevalla Valmis-painikkeella vaalilautakunta merkitsee vaalipöytäkirjan ja samalla myös liitelomakkeen sisällöltään valmiiksi. Painike lukitsee sekä vaalipöytäkirjan että liitelomakkeen samanaikaisesti, eikä kummallekaan asiakirjalle voi enää syöttää mitään.

Näytön ylälaitaan tulee ilmoitus: *Olet kuitannut vaalipöytäkirjan valmiiksi.* Vaalipöytäkirjan tilaksi tulee tässä vaiheessa 'Valmis (ei sähköisesti allekirjoitettu)'. Tilatieto näkyy näytön sinisessä yläpalkissa.

Huom. Valmis-painiketta tulee painaa vasta siinä vaiheessa, kun

- sähköisestä vaaliluettelosta on haettu vaalipäivänä äänestäneiden lukumäärät, jos vaalilautakunta on käyttänyt sähköistä vaaliluetteloä ja kuitannut sen käytön lopetetuksi
- laskentajärjestelmästä on haettu vaalipäivän äänten määrät, jos vaalilautakunta on tallentanut ne laskentajärjestelmään
- kaikki muutkin tiedot sekä pöytäkirjalla että liitelomakkeella on täytetty.

Vaalipäivän äänestyksen päättämisen kellonaika puuttuu.
Vaalipäivänä äänestäneiden lukumäärä puuttuu.
Kellonaika, jolloin äänestysliput suljettiin päällykseen, puuttuu.

Paluu

Vaalipäivän äänestyksen päättäminen

Vaalilautakunnan julisti vaalipäivän äänestyksen päättyneeksi
kello

Äänestysliput otettiin vaaliurnasta ja laskettiin niiden lukumäärä. Samoin laskettiin niiden henkilöiden lukumäärä, jotka vaaliluetteloon tai äänioikeusrekisteriin (sähköiseen vaaliluetteloon) tehtyjen merkintöjen mukaan ovat käyttäneet äänioikeuttaan vaalipäivänä.

Vaalipäivänä äänestäneiden lukumäärä

Vaalipäivän äänestyksessä oli äänestänyt vaaliluettelon mukaan: Miehiä   Naisia   Yhteensä

(ennakkoon äänestäneitä ei lueta mukaan)

Äänestysliput pantiin päällykseen, joka suljettiin sinetöimällä.

Päivämäärä   Kellonaika

Jos vaalipöytäkirjalle on jäänyt kenttiä täyttämättä, Valmis-painikkeen painaminen antaa varoituksen puuttuvista tiedoista. Tällaisia kenttiä ovat mm. vaalipäivänä äänestäneiden lukumäärä, vaalipäivän äänestyksen päättämisen kellonaika ja äänestyslippupaketin sinetöimisen ajankohta. Myös vaalilautakunnan läsnäolojen puuttumisesta tulee varoitus, mikäli henkilöllä ei ole yhtään kellonaikaa kirjattuna. Paluu-painikkeen painamisen jälkeen sovellus siirtää käyttäjän kyseiselle välilehdelle ja näyttää punaisella ne kentät, joista tiedot puuttuvat. Jos vaalilautakunta ei varoituksesta huolimatta täytä puuttuvia tietoja, valmiiksi merkintää ei kuitenkaan estetä, jotta vaalipöytäkirja voidaan allekirjoittaa.

Edellinen

Esikatsela ja tulosta

Vaalipöytäkirjan liitteelle

Palauta muokattavaksi

Esikatsela ja tulosta -painike

Esikatsela ja tulosta -painike avaa PDF-muotoisen vaalipöytäkirjan näytölle. PDF-dokumentti sisältää kaikki ne tiedot, jotka on tallennettu käyttöliittymällä. Esikatsela ja tulosta -painikkeella vaalipöytäkirjaa tai sen liitettä voi tarkastella missä vaiheessa tahansa.

Huom. PDF-muotoinen vaalipöytäkirja tai vaalipöytäkirjan liite vaatii avautuakseen näytölle ponnahdusikkunoiden sallimisen käytettävässä selaimessa - ks. tarkemmin VAT-ohje 1, luku 3.2 Raporttien avaamiseen tarvittavat asetukset.

Edellinen

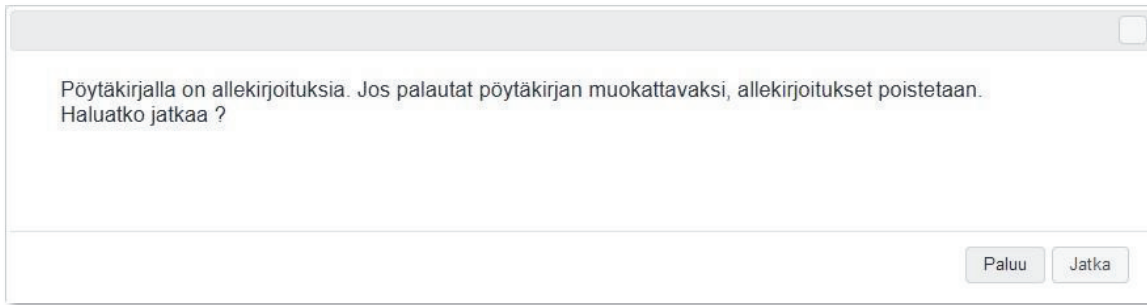
Esikatsela ja tulosta

Vaalipöytäkirjan liitteelle

Palauta muokattavaksi

Palauta muokattavaksi -painike

Jos vaalilautakunta huomaa vielä jotain, mitä pitää korjata joko pöytäkirjalla tai sen liitteellä, pöytäkirjan liitteen saa takaisin muokattavaan muotoon painikkeella 'Palauta muokattavaksi', joka on näkyvissä ainoastaan Valmis-tilaisessa pöytäkirjassa.

Mikäli pöytäkirjalla on jo yksi tai useampia sähköisiä allekirjoituksia, pöytäkirjaa palautettaessa takaisin muokattavaksi järjestelmä antaa tästä ilmoituksen. Allekirjoitukset poistuvat ja ne on tehtävä uudestaan, kun korjaus on tehty ja pöytäkirja kuitattu uudestaan valmiiksi.

Jos vaalipöytäkirja tulostetaan paperille vaalilautakunnassa ja tulostetulla pöytäkirjalla huomataan jälkepäin esimerkiksi pieni kirjoitusvirhe, sellaisen voi korjata tulostettuun asiakirjaan siististi käsin. Sen sijaan, jos vaalilautakunta on käyttänyt sähköistä vaaliluetteloa ja/tai tallentanut vaalipäivän äänet äänestyspaikalla, äänten ja äänestäjien määrät korjataan aina järjestelmässä ja tulostetaan korjauksen jälkeen pöytäkirja ja liite uudestaan. Äänestäneiden tai äänten lukumääriä ei saa korjata käsin tulostettuihin dokumentteihin.

4 Vaalipöytäkirjan liite (laskentalomake 4)

4.1. Vaalipöytäkirjan liitelomakkeella olevat tai sille täytettävät tiedot

Vaalipöytäkirjan liitteellä ilmoitetaan vaalien tulos äänestysalueella. Lomakkeen tulee sisältää äänimäärät ehdokkaittain, hyväksytyjen ja mitättömiksi katsottujen äänestyslippujen lukumäärät ja äänestyslippujen yhteismäärä.

Näiden lisäksi lomakkeelta tulee ilmetä ennakkoon ja vaalipäivänä äänestäneiden määrät miesten määrät eriteltynä. Europarlamenttivaaleissa eritellään lisäksi muut EU-kansalaiset. Lisäksi sillä äänestysalueella, jolle kirjataan ulkosuomalaisten äänestykset, eritellään myös ulkosuomalaiset yhteensä ja ulkosuomalaiset miehet.

Vaalipöytäkirjan liitteelle siirtyy tietoja sen mukaan, onko vaalilautakunta käyttänyt sähköistä vaaliluetteloa ja/tai tuloslaskentajärjestelmää:

- Vaalilautakunnalla, joka on onnistuneesti käyttänyt sähköistä vaaliluetteloa ja tallentanut äännet äänestyspaikalla tuloslaskentajärjestelmään, pöytäkirjan liite on valmis eikä sille tarvitse täyttää mitään.
- Vaalilautakunta, joka ei käytä tuloslaskentajärjestelmää mutta on onnistuneesti käyttänyt sähköistä vaaliluetteloa, saa liitteelle vaalipäivänä äänestäneiden lukumäärät sähköisestä vaaliluettelosta. Ehdokkaiden saamat äännet sekä mitättömiksi katsottujen äänestyslippujen yhteismäärän tällainen vaalilautakunta saattaa tiedoksi kunnan ilmoituskeskukselle/keskusvaalilautakunnalle, joka hoitaa tallennuksen tuloslaskentajärjestelmään. Vaalilautakunta merkitsee samat äänimäärät liitelomakkeelle.
- Vaalilautakunta, joka ei käytä sähköistä vaaliluetteloa, mutta käyttää tuloslaskentajärjestelmää, saa vaalipäivänä äänestäneiden lukumäärän sekä äännten lukumäärät liitteelle tuloslaskentajärjestelmästä. Ainoa liitteelle täytettävä tieto on vaalipäivänä äänestäneiden miesten määrä, ellei sitä ole jo kirjattu pöytäkirjan puolelle.
- Jos vaalilautakunta ei käytä sähköistä vaaliluetteloa eikä tuloslaskentajärjestelmää, täyttää se liitteen käsin. Pöytäkirjalle syötetyt tiedot tallentuvat automaattisesti myös liitelomakkeelle ja päinvastoin, liitelomakkeelle syötetyt tiedot tallentuvat vaalipöytäkirjalle asianomaisiin kohtiin.

Tietojen mahdollinen korjaaminen tapahtuu aina siellä, missä tiedot on ensimmäisen kerran syötetty järjestelmään.

- Jos vaalilautakunta on tallentanut äännet itse tuloslaskentajärjestelmään, liitelomakkeen äänimääriä koskevat luvut ovat liitteellä valmiina. Lukujen korjaaminen on mahdollista tallentamalla ne uudelleen tuloslaskentajärjestelmässä. Lukuja ei voi päivittää liitelomakkeella tai vaalipöytäkirjalla.
- Jos kyseessä on vaalilautakunta, joka ei tallenna paikallisesti vaalipäivän ääniä, se syöttää kaikki ehdokkaiden saamat äänimäärät käsin liitelomakkeelle. Jos hyväksytyjen ja mitättömien äänestyslippujen ja lippujen yhteismäärät on ensimmäisen kerran kirjattu vaalipöytäkirjalle, jolloin luvut ovat tallentuneet myös liitelomakkeelle, lukuja voi tarvittaessa korjata kummalla tahansa dokumentilla siihen saakka, kunnes liitelomakkeen Ehdokkaat-välilehdille on syötetty ehdokkaiden äänimääriä. Tämän jälkeen hyväksytyjen äänestyslippujen määrä voi korjaantua vain Ehdokkaat-välilehdillä tehdyillä ehdokkaiden äänimäärien muutoksilla ja mitättömien äännten määrää voi korjata vain liitelomakkeella.

Järjestelmä päivittää äänestyslippujen yhteismäärää hyväksytyjen ja mitättömien äänestyslippujen lukumäärien muutosten mukaan.

Huom.! Jos vaalilautakunta ei tallenna ääniä äänestyspaikalla laskentajärjestelmään, tulee luvut ilmoittaa keskusvaalilautakunnalle/ilmoituskeskukselle, jotta luvut tulevat tallennetuksi tuloslaskentajärjestelmään. Lukujen kirjaaminen vaalipöytäkirjan liitteelle ei siis yksin riitä.

The screenshot shows the 'Vaalitietojärjestelmä' (VAT) interface. At the top, it says 'Vaalitietojärjestelmä' and 'LASK102'. Below that, it says 'Vaalitietojärjestelmä > Vaalipöytäkirja'. There is a section titled 'Valitse' (Select) with four dropdown menus: 'Vaalipiiri' (Lapin vaalipiiri), 'Kunta' (Ranua), 'Äänestysalue' (001 - Ranua), and 'Asiakirja' (Vaalipöytäkirjan liite). At the bottom of this section, there are two buttons: 'Paluu' (Back) and 'Jatka' (Continue).

LASK102 Vaalipöytäkirjan liitteen valinta

Vaalipöytäkirjan liite löytyy samasta Äänestysalue- ja asiakirjavalinnasta kuin itse vaalipöytäkirjakin. Valitse valikosta Vaalipöytäkirjan liite.

The screenshot shows a navigation bar with two tabs: 'Ehdokkaat 2 - 8' and 'Äänestyslippujen ja äänestäneiden lukumäärät, yhteensä'. The 'Ehdokkaat 2 - 8' tab is selected.

K002 Vaalipöytäkirjan liitteen välilehdet presidentinvaalissa

The screenshot shows a navigation bar with four tabs: 'Ehdokkaat 2 - 99', 'Ehdokkaat 100 - 199', 'Ehdokkaat 200 - 270', and 'Äänestyslippujen ja äänestäneiden lukumäärät, yhteensä'. The 'Ehdokkaat 2 - 99' tab is selected.

K002 Vaalipöytäkirjan liitteen välilehdet europarlamenttivaaleissa

Käyttöliittymällä liitelomake on rakennettu vastaamaan ehdokasnumeroiden osalta paperista laskentalomaketta 4. Välilehtien määrä vaihtelee riippuen ehdokkaiden määrästä.

Paperisen liitelomakkeen (laskentalomake 4) ensimmäisellä sivulla olevat hyväksytyjä äänestyslippuja, mitättömiä äänestyslippuja sekä äänestyslippujen yhteismäärää koskevat kohdat löytyvät käyttöliittymältä omalta välilehdeltään Äänestyslippujen ja äänestäneiden lukumäärät, yhteensä.

4.2 Ehdokkaiden saamat äänimäärät liitelomakkeella

Ehdokkaat 2 - 8		Äänestyslippujen ja äänestäneiden lukumäärät, yhteensä	
		Äänet	
2	Aaltio	7	
3	Lindh	6	
4	Hyvönen	0	
5	Kivioja	31	
6	Virtamo	33	
7	Pihlman	29	
8	Saarela	0	

Sivu 1 / 2

K002 Vaalipöytäkirjan liite – Ehdokkaiden saamien äänten tallennussivut, kun vaalilautakunta on tallentanut äänet laskentajärjestelmään presidentinvaalissa

Ehdokkaat 2 - 99	Ehdokkaat 100 - 199	Ehdokkaat 200 - 270	Äänestyslippujen ja äänestäneiden lukumäärät, yhteensä								
Ehdno			2	3	4	5	6	7	8	9	
Äänet			0	0	0	31	0	28	0	0	59
Ehdno	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
Äänet	0	0	0	0	0	0	5	0	0	0	5
Ehdno	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	
Äänet	0	4	0	0	0	0	0	8	0	0	12
Ehdno	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	
Äänet	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ehdno	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	
Äänet	0	0	0	0	0	0	3	0	0	0	3
Ehdno	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	
Äänet	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ehdno	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	
Äänet	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Ehdno	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	
Äänet	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Ehdno	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	
Äänet	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ehdno	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	
Äänet	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
81											

Sivu 1 / 4

K002 Vaalipöytäkirjan liite – Ehdokkaiden saamien äänten tallennussivut, kun vaalilautakunta on tallentanut äänet laskentajärjestelmään europarlamenttivaaleissa

Jos vaalilautakunta on tallentanut vaalipäivän äänten lukumäärät tuloslaskentajärjestelmään, vaalipöytäkirjan liitelomakkeella on kaikki äänten määrät mukaan lukien ehdokkaiden saamat äänet ja äänestäneiden lukumäärät valmiina. Jos jonkun ehdokkaan äänimäärä tai mitättömien äänten määrä olisi virheellinen, korjausta ei voi tehdä liitelomakkeella, vaan korjaukset tehdään tuloslaskentajärjestelmässä. Korjaukset päivittyvät liitelomakkeelle, kun se avataan uudestaan Äänestysalue- ja asiakirjavalinnan kautta.

Ehdokkaat 2 - 8
Äänestyslippujen ja äänestäneiden lukumäärät, yhteensä

		Äänet
2	Aaltio	<input style="width: 50px;" type="text"/>
3	Lindh	<input style="width: 50px;" type="text"/>
4	Hyvönen	<input style="width: 50px;" type="text"/>
5	Kivioja	<input style="width: 50px;" type="text"/>
6	Virtamo	<input style="width: 50px;" type="text"/>
7	Pihlman	<input style="width: 50px;" type="text"/>
8	Saarela	<input style="width: 50px;" type="text"/>

Sivu 1 / 2

Paluu
Välitalennus
Jatka

K002 Ehdokkaiden saamien äänten tallennussivut, kun ääniä ei ole tallennettu laskentajärjestelmään presidentinvaalissa

Ehdokkaat 2 - 99
Ehdokkaat 100 - 199
Ehdokkaat 200 - 270
Äänestyslippujen ja äänestäneiden lukumäärät, yhteensä

	2	3	4	5	6	7	8	9			
Ehdno											
Äänet	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	0		
Ehdno	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
Äänet	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	0
Ehdno	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	
Äänet	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	0
Ehdno	30	31	32	33	34	35	36	37	38	39	
Äänet	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	0
Ehdno	40	41	42	43	44	45	46	47	48	49	
Äänet	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	0
Ehdno	50	51	52	53	54	55	56	57	58	59	
Äänet	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	0
Ehdno	60	61	62	63	64	65	66	67	68	69	
Äänet	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	0
Ehdno	70	71	72	73	74	75	76	77	78	79	
Äänet	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	0
Ehdno	80	81	82	83	84	85	86	87	88	89	
Äänet	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	0
Ehdno	90	91	92	93	94	95	96	97	98	99	
Äänet	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	<input style="width: 50px;" type="text"/>	0

Sivu 1 / 4

Paluu
Välitalennus
Jatka

K002 Ehdokkaiden saamien äänten tallennussivut, kun ääniä ei ole tallennettu laskentajärjestelmään europarlamenttivaaleissa

Vaalilautakunta, joka ei tallenna ääniä äänestyspaikalla laskentajärjestelmään, syöttää ehdokkaiden saamat äänimäärät liitelomakkeelle. Lomake on rakenteeltaan vastaavanlainen kuin laskentalomake 4, jolle ehdokkaiden saamat äänimäärät merkitään käsin. Sitä mukaa, kun vaalilautakunta tallentaa ehdokkaiden saamia äänimääriä Ehdokkaat-välilehdille, järjestelmä laskee äänestysalueen hyväksytyjen äänten yhteismäärää ajantasaisesti. Siirtyminen välilehdeltä toiselle samalla tallentaa edelliselle välilehdelle tehdyt merkinnät, joten äänimääriä tallentaessaan käyttäjä voi vapaasti liikkua välilehtien välillä syöttämässä äänimääriä eri ehdokkaille sen mukaan kuin on tarvetta. Muista että luvut tulee ilmoittaa keskusvaalilautakunnalle/ilmoituskeskukselle, jotta luvut tulevat tallennetuksi tuloslaskentajärjestelmään. Lukujen kirjaaminen vaalipöytäkirjan liitteelle ei siis yksin riitä.

4.3. Äänestyslippujen ja äänestäneiden lukumäärät, yhteensä -välilehti

Vaalipöytäkirjan liitteen viimeisellä välilehdellä eritellään hyväksytyjen ja mitättömien äänestyslippujen lukumäärät, äänestyslippujen yhteislukumäärä, sekä vaalipäivänä äänestäneiden lukumäärät.

Vaalilautakunnalla, joka käyttää sähköistä vaaliluetteloä ja tallentaa äännet äänestyspaikalla tuloslaskentajärjestelmään, pöytäkirjan liite on valmiiksi täytetty. Tämä luku koskeekin suurimmaksi osaksi niitä vaalilautakuntia, jotka eivät tallenna vaalipäivän ääniä tuloslaskentajärjestelmään.

The screenshot shows a web interface with a tab labeled 'Ehdokkaat 2 - 8' and a sub-tab 'Äänestyslippujen ja äänestäneiden lukumäärät, yhteensä'. Below the sub-tab, there is a section titled 'Äänestyslippujen lukumäärät' containing three input fields: 'Hyväksytyt äänestysliput', 'Mitättömät äänestysliput', and 'Äänestysliput yhteensä'.

K002 äänestyslippujen lukumäärät presidentinvaalissa

The screenshot shows a web interface with three tabs: 'Ehdokkaat 2 - 99', 'Ehdokkaat 100 - 199', and 'Ehdokkaat 200 - 270'. The 'Ehdokkaat 200 - 270' tab is selected, showing a sub-tab 'Äänestyslippujen ja äänestäneiden lukumäärät, yhteensä'. Below the sub-tab, there is a section titled 'Äänestyslippujen lukumäärät' containing three input fields: 'Hyväksytyt äänestysliput', 'Mitättömät äänestysliput', and 'Äänestysliput yhteensä'.

K002 äänestyslippujen lukumäärät europarlamenttivaaleissa

Vaalilautakunta, joka on tallentanut äännet tuloslaskentajärjestelmään, saa näihin kenttiin luvut suoraan tuloslaskentajärjestelmästä.

Vaalilautakunta, joka ei käytä tuloslaskentajärjestelmää, täyttää luvut lomakkeelle. Järjestelmä laskee hyväksytyjen äänestyslippujen yhteismäärän automaattisesti sen mukaan, mitä Ehdokkaat-välilehdille on syötetty. Jos myös mitättömiä äänestyslippuja on, käyttäjä kirjaa niiden määrän, jolloin Äänestysliput yhteensä -summa kasvaa mitättömien äänestyslippujen määrällä ja luvut tallentuvat myös vaalipöytäkirjalle asianomaisiin kohtiin.

Jos hyväksytyjen ja mitättömien äänestyslippujen lukumäärä on jo aiemmin täytetty vaalipöytäkirjalle, ovat luvut liitteellä näkyvissä.

Vaalipäivänä äänestäneiden lukumääriä eritellään vaalista ja äänestysalueesta riippuen eri tavoin.

Äänestäneet	Yhteensä	
	Kaikki	Miehet
Ennakkoon äänestäneet	473	231
Vaalipäivänä äänestäneet	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Sivu 2 / 2

[Edellinen](#) [Vaalipöytäkirjaan](#) [Välitalennus](#) [Esikatsela ja tulosta](#) [Valmis](#)

K002 Vaalipäivänä äänestäneet presidentinvaalissa

Presidentinvaalissa jokaisella äänestysalueella eritellään vähintäänkin vaalipäivänä äänestäneiden kokonaislukumäärä ja vaalipäivänä äänestäneiden miesten lukumäärä.

Äänestäneet	Suomessa asuvat suomalaiset		Ulkosuomalaiset		Yhteensä	
	Kaikki	Miehet	Kaikki	Miehet	Kaikki	Miehet
Ennakkoon äänestäneet	535	235	13	7	548	242
Vaalipäivänä äänestäneet	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Sivu 2 / 2

[Edellinen](#) [Vaalipöytäkirjaan](#) [Välitalennus](#) [Esikatsela ja tulosta](#) [Valmis](#)

K002 Vaalipäivänä äänestäneet presidentinvaalissa, ulkosuomalaisten äänestysalue

Lisäksi joka kunnassa on yksi niin kutsuttu ulkosuomalaisalue, johon kuuluvat mahdolliset äänioikeutetut ulkosuomalaiset. Tällaisella äänestysalueella eritellään vaalipäivänä äänestäneet ulkosuomalaiset yhteensä ja äänestäneiden ulkosuomalaisten miesten lukumäärä. Jos kunnassa on vain yksi äänestysalue, se on automaattisesti ulkosuomalaisalue.

Äänestäneet	Suomessa asuvat suomalaiset		Muut EU-kansalaiset		Yhteensä	
	Kaikki	Miehet	Kaikki	Miehet	Kaikki	Miehet
Ennakkoon äänestäneet	235	122	0	0	235	122
Vaalipäivänä äänestäneet	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Sivu 4 / 4

Edellinen   Vaalipöytäkirjaan   Välitallennus   **Esikatselue ja tulosta**

Valmis

K002 Vaalipäivänä äänestäneet europarlamenttivaaleissa

Europarlamenttivaaleissa joka äänestysalueella eritellään vaalipäivänä äänestäneet Suomessa asuvat suomalaiset yhteensä sekä miesten lukumäärä, lisäksi eritellään muut EU-kansalaiset yhteensä ja miesten lukumäärä.

Äänestäneet	Suomessa asuvat suomalaiset		Ulkosuomalaiset		Muut EU-kansalaiset		Yhteensä	
	Kaikki	Miehet	Kaikki	Miehet	Kaikki	Miehet	Kaikki	Miehet
Ennakkoon äänestäneet	259	120	5	3	1	1	265	124
Vaalipäivänä äänestäneet	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Sivu 4 / 4

Edellinen   Vaalipöytäkirjaan   Välitallennus   **Esikatselue ja tulosta**

Valmis

K002 Vaalipäivänä äänestäneet europarlamenttivaaleissa, ulkosuomalaisten äänestysalue

Ulkosuomalaisalueella eritellään lisäksi yhteislukumäärä sekä miesten lukumäärä vaalipäivänä äänestäneistä ulkosuomalaisista.

Kaikissa yllä olevissa esimerkkikuviissa vaalipäivänä äänestäneiden kentät ovat tyhjinä. Vaalilautakunnasta riippuen niissä on lukuja valmiina joko kokonaan tai osittain.

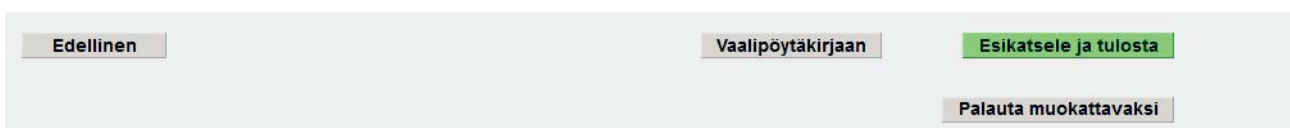
- **Vaalilautakunta, joka on käyttänyt sähköistä vaaliluetteloa ja tuloslaskentajärjestelmää:** vaalipäivänä äänestäneiden lukumäärät, miehet eriteltyinä, ovat kentissä valmiina.
- **Vaalilautakunta, joka on käyttänyt sähköistä vaaliluetteloa, mutta ei tuloslaskentajärjestelmää:** vaalipäivänä äänestäneiden lukumäärät, miehet eriteltyinä, ovat kentissä valmiina.
- **Vaalilautakunta, joka on käyttänyt tuloslaskentajärjestelmää, mutta ei sähköistä vaaliluetteloa:** vaalipäivänä äänestäneiden yhteislukumäärä on valmiina. Vaalipäivänä äänestäneiden miesten lukumäärät vaalilautakunnan tulee laskea paperisesta vaaliluettelosta. Ulkosuomalaisalueella ulkosuomalaisten äänestäneiden yhteislukumäärä on valmiina, mutta miesten lukumäärä on laskettava paperisesta vaaliluettelosta. Europarlamenttivaaleissa muiden EU-kansalaisten yhteislukumäärä ja miesten lukumäärä tulee laskea paperisesta vaaliluettelosta ja merkitä sen mukaisesti liitteelle.

4.4. Liitelomakkeen painikkeet

Liitelomakkeen viimeisellä välilehdellä on painike Vaalipöytäkirjaan, jolla käyttäjä pääsee siirtymään suoraan takaisin pöytäkirjaan, jos jotain pitää siellä vielä muuttaa.

Viimeisellä välilehdellä on myös Valmis-painike, jolla vaalilautakunta kuittaa liitelomakkeen valmiiksi, mikäli sitä ei ole tehty jo vaalipöytäkirjalla. Asiakirja muuttuu tilaan, jossa sen tietoja ei enää voi päivittää.

Jos vaalilautakunnan pitää vielä täyttää tai korjata jotain, liitelomakkeen ja samalla myös pöytäkirjan saa takaisin muokattavaan muotoon painikkeella Palauta muokattavaksi, joka näkyy ainoastaan Valmis-tilaisella liitelomakkeella.

Liitelomaketta voi tarkastella PDF-muodossa missä vaiheessa tahansa painamalla Esikatsele ja tulosta -painiketta.

5 Vaalipöytäkirjan allekirjoitus ja lopputoimet

5.1. Vaalipöytäkirjan allekirjoitus

Kun vaalipöytäkirja ja sen liite ovat lopullisia ja merkitty valmiiksi, pöytäkirja allekirjoitetaan pöytäkirjan oikeellisuuden vahvistamiseksi. Allekirjoituksista tulee löytyä kaikki kolme lain vaatimaa allekirjoitusta:

- pöytäkirjanpitäjän allekirjoitus
- vaalilautakunnan puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan allekirjoitus ja
- yhden muun vaalilautakunnan jäsenen allekirjoitus.

Allekirjoitusten on oltava nimenomaan kyseisissä vaalilautakunnan tehtävissä toimivien henkilöiden allekirjoitukset. Vaalilautakunnan kokoonpanoon näihin tehtäviin merkityt nimet näytetään allekirjoitusosiossa pöytäkirjanpitäjän ja vaalilautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan allekirjoituskohdissa.

Vaalipöytäkirja - VALMIS (Ei sähköisesti allekirjoitettu)
Lapin vaalipiiri - Kemi - 001 - Sauvosaari

K001 Vaalipöytäkirja valmiiksi merkinnän jälkeen

Valmiiksi kuittauksen jälkeen allekirjoita vaalipöytäkirja sähköisesti tai vaihtoehtoisesti tulosta se käsin allekirjoitettavaksi Esikatselle ja tulosta -painikkeella.

Vaali, vaalilautakunta ja avustajat Saapuvillaolo Äänestäneiden ja äänten lukumäärät **Huomautukset ja loppumerkinät**

Käyttämättömien äänestyslippujen hävittäminen

- Vaalilautakunta hävitti kaikki käyttämättömät äänestysliput.
 Vaalilautakunta palautti kaikki käyttämättömät äänestysliput keskusvaalilautakunnalle.

Huomautuksia vaalipäivän äänestyksen säännölliseen kulkuun vaikuttaneista seikoista sekä vaalilautakunnan mahdolliset lisäselvitykset

Pöytäkirjanpitäjän (Ville Virkailija) allekirjoitus

Pöytäkirjanpitäjä allekirjoittaa dokumentin.

[Lisää allekirjoitus](#)

Loppumerkinät

Pöytäkirjan tarkastaminen

- Pöytäkirja on luettu julki ja tarkastettu.

Vaalilautakunnan puheenjohtajan (Elina Esimerkki) tai varapuheenjohtajan (Tero Testaaja) allekirjoitus

Vaalilautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja allekirjoittaa dokumentin.

[Lisää allekirjoitus](#)

Vaalilautakunnan jäsenen allekirjoitus

Vaalilautakunnan jäsen allekirjoittaa dokumentin.

[Lisää allekirjoitus](#)

Liitteet

1. Lomake, johon vaalien tulos on merkitty (laskentalomake 4)

Sivu 4 / 4

[Edellinen](#)

[Esikatsela ja tulosta](#)

[Vaalipöytäkirjan liitteelle](#)

[Palauta muokattavaksi](#)

K001 Vaalipöytäkirja valmiiksi merkinnän jälkeen

Pöytäkirjanpitäjän (Ville Virkailija) allekirjoitus
Pöytäkirjanpitäjä allekirjoittaa dokumentin.
Ville Virkailija 26.09.2023 09:02 - Allekirjoitettu vaalitietojärjestelmässä
[Lisää allekirjoitus](#)

Loppumerkinnät

Pöytäkirjan tarkastaminen
 Pöytäkirja on luettu julki ja tarkastettu.

Vaalilautakunnan puheenjohtajan (Elina Esimerkki) tai varapuheenjohtajan (Tero Testaaja) allekirjoitus
Vaalilautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja allekirjoittaa dokumentin.
Elina Esimerkki 26.09.2023 09:00 - Allekirjoitettu vaalitietojärjestelmässä

Vaalilautakunnan jäsenen allekirjoitus
Vaalilautakunnan jäsen allekirjoittaa dokumentin.
Henna Henkilö 26.09.2023 09:02 - Allekirjoitettu vaalitietojärjestelmässä

Liitteet
1. Lomake, johon vaalien tulos on merkitty (laskentalomake 4)

Sivu 4 / 4

[Edellinen](#) [Esikatsela ja tulosta](#)
[Vaalipöytäkirjan liitteelle](#) [Palauta muokattavaksi](#)

K001 Valmis sähköisesti allekirjoitettu vaalipöytäkirja

Pöytäkirjanpitäjä(t), vaalilautakunnan puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja vähintään yksi jäsen kirjautuvat vuorotellen vaalitietojärjestelmään, avaavat vaalipöytäkirjan ja allekirjoittavat sähköisen vaalipöytäkirjan painamalla Lisää allekirjoitus -painiketta vaalipöytäkirjanäytöllä asianomaisessa kohdassa. Painikkeen painaminen hakee henkilön nimen tunnistautumistiedoista pöytäkirjalle ja lisää allekirjoituksen ajankohdan nimen perään.

Pöytäkirjanpitäjät ovat vaalilautakunnan jäseniä tai varajäseniä, joten sama henkilö voi allekirjoittaa sekä pöytäkirjanpitäjän että jäsenen ominaisuudessa tai pöytäkirjanpitäjän ja puheenjohtajan tai varapuheenjohtajan ominaisuudessa. Pöytäkirjanpitäjien allekirjoituksia voi olla enimmillään kaksi ja allekirjoitettavia jäseniä voi olla kolme. Puheenjohtajan/varapuheenjohtajan allekirjoitus -kohtaan tulee ainoastaan jommankumman allekirjoitus.

Vaalipöytäkirja - VALMIS (Sähköisesti allekirjoitettu) Lapin vaalipiiri - Kemi - 001 - Sauvosaari

Huolehdi siitä, että kaikki kolme allekirjoitusta lisätään vaalipöytäkirjalle, jotta se muuttuu tilaan Valmis (Sähköisesti allekirjoitettu) ja on siten valmiina vaalipiirilautakunnan tarkasteltavaksi ja tulostettavaksi tarvittaessa. Jos yksikin allekirjoitus vaadittavista kolmesta puuttuu, vaalipöytäkirja jää tilaan 'Valmis (Ei sähköisesti allekirjoitettu)', ja vaalipiirilautakunta odottaa silloin tulostettua paperista asiakirjaa, jossa on vaadittavat kolme allekirjoitusta.

Mikäli vaalipöytäkirja jostain syystä palautetaan takaisin muokattavaksi, kaikki digitaaliset allekirjoitukset poistuvat samalla ja pöytäkirja tulee allekirjoittaa uudestaan valmiiksi merkinnän jälkeen.

5.2. Vaalipöytäkirjan tulostaminen

Merkintä pöytäkirjan julkiluvusta ja tarkastuksesta sekä tarvittavat allekirjoitukset voidaan tehdä myös yksinomaan paperille tulostettuun PDF-muotoiseen pöytäkirjaan. Asiakirjat suljetaan kirjekuoreen, joka sinetöidään ja liitetään äänestyslippujen mukaan.

Sovi keskusvaalilautakunnan kanssa, onko pöytäkirjaa ja sen liitettä tarve tulostaa paperille.

Sisällys

Henkilökohtaisten VAT-varakirjautumistunnusten rekisteröintiohje	2
1.1 Henkilökohtaisten VAT-varakirjautumistunnusten rekisteröiminen vaalitietojärjestelmään.....	3
1.2 Henkilökohtaisten VAT-varakirjautumistunnusten päivittäminen vaalitietojärjestelmässä	7
1.3 Kirjautuminen VAT-varakirjautumistunnuksilla vaalitietojärjestelmään	10
1.3.1 Kirjautuminen henkilökohtaisilla varakirjautumistunnuksilla vaalitietojärjestelmään	10
1.3.2 Salasanan resetointi sähköpostilinkillä tai tekstiviestinä toimitettavalla vahvistuskoodilla	12
1.4 Toimintaohjeita ongelmatilanteita varten	17
1.4.1 Unohtunut salasana.....	17
1.4.2 Linkki salasanan vaihtamiseksi ei tule sähköpostiin.....	17
1.4.3 Salasanan vaihtaminen tekstiviestillä ei onnistu.....	17
1.4.4 SMS-koodi ei tule tekstiviestinä kirjautumisvaiheessa.....	17
1.4.5 Vaalituen yhteystiedot muita ongelmatilanteita varten	17

Henkilökohtaisten VAT-varakirjautumistunnusten rekisteröintiohje

Varakirjautumismenetelmä on varotoimi Suomi.fi-kirjautumiseen (pankkitunnukset, mobiilivarmenne, sähköinen henkilökortti) kohdistuviin palvelunestohyökkäyksiin. **Varakirjautumistunnuksia käytetään vain vaalituen ilmoittaessa siitä erikseen.**

Varakirjautumisjärjestelmä toimii siten, että jokainen VAT-käyttäjä rekisteröi itse omat varakirjautumistunnuksensa. Varakirjautumistunnusten rekisteröinti edellyttää sähköpostiosoitetta, puhelinnumeroa, sekä aktiivisia käyttöoikeuksia vaalitietojärjestelmään. **Rekisteröinti tulee tehdä hyvissä ajoin ennen vaalitehtävien alkua, mieluiten ensimmäisen VAT-kirjautumiskerran yhteydessä.** Rekisteröitymisen voi tehdä tuotanto- tai koulutusympäristössä, kunhan kyseisen ympäristön käyttö on alkanut.

Jos varakirjautumistunnukset on rekisteröinyt jo eduskuntavaaleissa 2023, rekisteröintiä ei tarvitse tehdä uudelleen, mutta tiedot tulee tarkastaa. Jos rekisteröinnin on jo tehnyt, näkyy rekisteröintisivulla teksti: ”Olet jo rekisteröinyt varakirjautumistunnukset käyttöösi. Voit tarvittaessa muokata tietojasi alla.”

Varakirjautumistunnusten rekisteröinnin aikataulu	
Ajankohta	VAT-käyttäjät
Hyvissä ajoin	Keskusvaalilautakunnat
Ennen 21.12.2023 ja 10.5.2024	Helsingin vaalipiirilautakunnan VAT-käyttäjät
Ennen 9.1.2024 ja 14.5.2024	Ennakoäänestyksen kenraaliharjoitukseen osallistuvat VAT-käyttäjät
Ennen 11.1.2024 ja 16.5.2024	Sähköisen vaaliluettelon ja laskennan kenraaliharjoitukseen osallistuvat VAT-käyttäjät
Ennen ennakoäänestyksen alkua 17.1.2024 ja 29.5.2024	Ennakoäänestyksen vaalitoimitsijat
Ennen vaalipäivää 28.1.2024 ja 9.6.2024	Vaalipiirilautakuntien VAT-käyttäjät, vaalilautakuntien mahdolliset VAT-käyttäjät, kunnan ääntenkirjaajat, sekä vaalipiirin ääntenkirjaajat

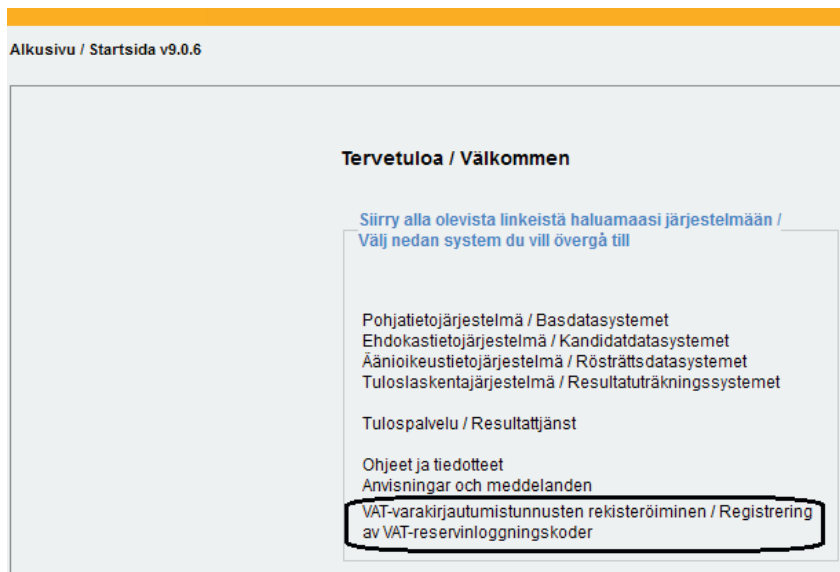
1.1 Henkilökohtaisten VAT-varakirjautumistunnusten rekisteröiminen vaalitietojärjestelmään

The screenshot shows the header "Vaalitietojärjestelmä / Valdatasystemet" and the main heading "VAT-varakirjautumistunnusten rekisteröiminen / Registrering av VAT-reservinloggningskoder". Below the heading, there are two lines of text: "Et ole vielä rekisteröinyt Vaalitietojärjestelmän varakirjautumistunnuksia. Voit rekisteröityä nyt tai myöhemmin." and "Du har ännu inte registrerat dina reservinloggningskoder av Valdatasystemet. Du kan registrera dig nu eller senare." A red box highlights the link "Siirry rekisteröintiin / Gå till registrering". Below the link, it says "Rekisteröidy myöhemmin / Registrera senare".

Varakirjautumistunnukset rekisteröidään vaalitietojärjestelmässä. Kirjautu vaalitietojärjestelmään osoitteessa <https://vat.om.fi> käyttäen pankkitunnuksia, mobiilivarmennetta, tai henkilö- tai virkakorttia.

Jos et ole vielä rekisteröinyt varakirjautumistunnuksia, vaalitietojärjestelmä kehottaa rekisteröintiin. Valitse "Siirry rekisteröintiin / Gå till registrering". Jos valitset "Rekisteröidy myöhemmin / Registrera senare", siiryt vaalitietojärjestelmän etusivulle.

The screenshot shows the header "Alkusuvi / Startside v9.0.6" and the main heading "Tervetuloa / Välkommen". Below the heading, there is a link "Siirry alla olevista linkeistä haluamaasi järjestelmään / Väij nedan system du vill övergå till". Below the link, there is a list of links: "Pohjatietojärjestelmä / Basdatasystemet", "Ehdokastietojärjestelmä / Kandidatdatasystemet", "Äänioikeustietojärjestelmä / Rösträttsdatasystemet", "Tuloslaskentajärjestelmä / Resultatuträkningsystemet", "Tulospalvelu / Resultattjänst", "Ohjeet ja tiedotteet", "Anvisningar och meddelanden", and "VAT-varakirjautumistunnusten rekisteröiminen / Registrering av VAT-reservinloggningskoder". A black box highlights the last link.

uVAT001 Alkusuvi

Vaalitietojärjestelmän etusivulta varakirjautumistunnusten rekisteröintiin pääset klikkaamalla linkkiä "VAT-varakirjautumistunnusten rekisteröiminen / Registrering av VAT-reservinloggningskoder".

Alkusuvi > Rekisteröityminen

Rekisteröityminen:

Henkilötunnus

Etunimi

Sukunimi

Salasana *

Vahvista salasana *

(Vähintään kahdeksan merkkiä)

Sähköposti *

Vahvista sähköposti *

Puhelinnumero *

Vahvista puhelinnumero *

(Tekstiviestikoodin vastaanottamista varten puhelinnumeron on oltava kansainvälisessä muodossa ilman etu- (+, 00) ja välimerkkejä, esim. 358401234567)

Olen tutustunut [rekisteriselosteeseen](#) ja jatkamalla hyväksyn tietojeni tallentamisen järjestelmään.

uVAT009 Rekisteröityminen

Näytölle avautuu rekisteröitymislomake. Lomakkeen kaikki kentät ovat pakollisia. Syötä tiedot erittäin huolellisesti ja alla olevien ohjeiden mukaisesti. **Väärin annetut tiedot voivat estää järjestelmään pääsyn varakirjautumistunnuksilla.** Puhelinnumeron ja sähköpostiosoitteen oikeellisuus on tärkeää, sillä kirjautuminen vaalitietojärjestelmään vahvistetaan sähköposti- tai tekstiviestinä saadulla vahvistuskoodilla.

Henkilötunnus, etunimi ja sukunimi saadaan kirjautumistiedoista, eivätkä kentät ole muokattavissa.

Salasana

Salasanan on oltava vähintään kahdeksan merkkiä pitkä. Tarvitset salasanaasi vaalitietojärjestelmään kirjautumiseksi, jos varakirjautuminen kytketään vaalien aikana päälle. Vaalituki suosittelee käyttämään tietoturvasyistä pitkää salasanaa. Salasanaa ei tule tallentaa selaimen muistiin, vaikka selain sitä ehdottaisi.

Säilytä salasanaasi huolellisesti, äläkä koskaan luovuta salasanaasi muille. Oikeusministeriö tai vaalituki eivät kysy salasanaasi!

Ohjeita hyvän salasanan tekemiseen löydät mm. Kyberturvallisuuskeskuksen verkkosivuilta:

<https://www.kyberturvallisuuskeskus.fi/fi/ajankohtaista/ohjeet-ja-oppaat/pidempi-parempi-nain-teet-hyvan-salasanan>

Vahvista salasana

Vahvista salasanasasi kirjoittamalla se uudelleen.

Sähköposti

Anna sähköpostiosoitteesi. Sähköposti voi olla henkilökohtaisessa käytössä tai työkäytössä. Muilla ei saa olla pääsyä samaan sähköpostiin, älä siis tallenna esimerkiksi kunnan vaalisähköpostiosoitetta. **Varmista, että sinulla on pääsy sähköpostiosoitteeseen vaalien aikana.**

Vahvista sähköposti

Vahvista sähköpostiosoitteesi kirjoittamalla se uudelleen.

Puhelinnumero

Anna matkapuhelinnumerosi kansainvälisessä muodossa ilman etu- (+, 00) tai välimerkkejä. Esimerkiksi puhelinnumeron 0401234567 muoto on **358401234567**.

Puhelinnumero voi olla henkilökohtainen matkapuhelinnumerosi tai työpuhelinnumerosi. Älä käytä yleisiä (esimerkiksi kunnan vaihteen) puhelinnumeroita. **Varmista, että syöttämäsi puhelinnumero on käytössä vaalien aikana ja että saat tarvittaessa luettua siihen tulevat tekstiviestit vaalien aikana.**

Vahvista puhelinnumero

Vahvista matkapuhelinnumerosi kirjoittamalla se uudelleen.

***

Tarkasta vielä huolellisesti, että kaikki syöttämäsi tiedot ovat oikein ja paina Jatka-painiketta. Siirryt seuraavaksi vahvistamaan rekisteröinnin.

Jatkaessasi vahvistat tutustuneesi rekisteriselosteeseen ja hyväksyt tietojesi tallentamisen järjestelmään. Rekisteriselosteeseen pääset klikkaamalla rekisteriselosteeseen-tekstiä. Rekisteriselosteeseen löydät vaalit.fi-sivuilta suomeksi osoitteesta <https://vaalit.fi/rekisteriselosteet> ja ruotsiksi osoitteesta <https://vaalit.fi/sv/registerbeskrivningar>.

Alkusivu > Rekisteröitymisen vahvistaminen

Rekisteröitymisen vahvistaminen.

Sinulle on lähetetty vahvistuskoodi ilmoittamaasi puhelinnumeroon 358401234567. Syötä koodi.

SMS-koodi (6 merkkiä):

uVAT010 Rekisteröinnin vahvistaminen

Siirryt rekisteröitymisen vahvistamiseen. Saat tekstiviestinä kuusinumeroisen koodin, jolla vahvistat rekisteröitymisen. Näet näytöllä puhelinnumeron, johon SMS-koodi lähetettiin. Tekstiviestin sisältö on seuraavanlainen: "SMS-koodi / SMS-kod 123456". Tekstiviestin lähettäjäksi on merkitty Vaalituki. Tekstiviestiin ei tule vastata.

Syötä tekstiviestillä saamasi numerosarja SMS-koodi (6 merkkiä) -kenttään ja paina Rekisteröi. Vasta tämän jälkeen tietosi tallentuvat järjestelmään.

Alkusuvi > Rekisteröityminen

i Rekisteröinti onnistui. Voit palata etusivulle.

Rekisteröityminen:

Henkilötunnus	XXXXXX-XXXX
Etunimi	Timo
Sukunimi	Testaaja
Sähköposti *	timo@esimerkki.fi
Vahvista sähköposti *	timo@esimerkki.fi
Puhelinnumero *	358401234567
Vahvista puhelinnumero *	358401234567

(Tekstiviestikoodin vastaanottamista varten puhelinnumeron on oltava kansainvälisessä muodossa ilman etu- (+, 00) ja välimerkkejä, esim. 358401234567)

Olen tutustunut [rekisteriselosteeseen](#) ja jatkamalla hyväksyn tietojeni tallentamisen järjestelmään.

uVAT009 Rekisteröityminen – rekisteröityminen onnistui

Jos syöttämäsi SMS-koodi oli oikein, järjestelmä ilmoittaa, että rekisteröityminen onnistui. Tämän jälkeen siirry vaalitietojärjestelmän etusivulle klikkaamalla painiketta Palaa etusivulle.

1.2 Henkilökohtaisten VAT-varakirjautumistunnusten päivittäminen vaalitietojärjestelmässä

uVAT001 Alkusuvi

Jos haluat tai jos on tarvetta muuttaa varakirjautumistunnustietojasi, kirjaudu vaalitietojärjestelmään osoitteessa <https://vat.om.fi> käyttäen pankkitunnuksia, mobiilivarmennetta tai henkilö- tai virkakorttia. Onnistuneen kirjautumisen jälkeen tulet vaalitietojärjestelmän aloitussivulle. Sinulle näkyy käyttöoikeuksiesi mukainen näkymä etusivusta. Päivittääksesi VAT-varakirjautumistietojasi klikkaa vaalitietojärjestelmän etusivulla linkkiä "VAT-varakirjautumistunnusten rekisteröiminen / Registrering av VAT-reservinloggningskoder."

Salasanan vaihtaminen

uVAT009 Rekisteröityminen

Painamalla Vaihda salasana -painiketta saat näkyviin kentät uuden salasanan syöttämiseen.

Alkusuvi > Rekisteröityminen

i Olet jo rekisteröinyt varakirjautumistunnukset käyttöösi. Voit tarvittaessa muokata tietojasi alla.

Rekisteröityminen:

Henkilötunnus

Etunimi

Sukunimi

Uusi salasana *

Vahvista uusi salasana *

(Vähintään kahdeksan merkkiä)

Sähköposti *

Vahvista sähköposti *

Puhelinnumero *

Vahvista puhelinnumero *

(Tekstiviestikoodin vastaanottamista varten puhelinnumeron on oltava kansainvälisessä muodossa ilman etu- (+, 00) ja välimerkkejä, esim. 358401234567)

Olen tutustunut **rekisteriselosteeseen** ja jatkamalla hyväksyn tietojeni tallentamisen järjestelmään.

Syötä uusi salasana Uusi salasana- ja Vahvista uusi salasana -kenttiin. Salasanan on oltava vähintään kahdeksan merkkiä pitkä. Salasanaa ei tule tallentaa selaimen muistiin, vaikka selain sitä ehdottaisi. Vaalituki suosittelee käyttämään tietoturvasyistä pitkää salasanaa. Ohjeita hyvän salasanan tekemiseen löydät mm. Kyberturvallisuuskeskuksen verkkosivuilta: <https://www.kyberturvallisuuskeskus.fi/fi/ajankohtaista/ohjeet-ja-oppaat/pidempi-parempi-nain-teet-hyvan-salasanan>

Paina Jatka-painiketta ja vahvista tietosi SMS-koodilla vastaavasti kuin rekisteröinnin yhteydessä, ks. tämän rekisteröintiohjeen luku 1.1.

Vahvistettuasi tietosi SMS-koodilla vanha salasanasi ei enää toimi, vaan uusi salasana on korvannut sen.

Sähköpostiosoitteen päivittäminen

Näet näytöllä aiemmin tallentamasi sähköpostiosoitteen Sähköposti- ja Vahvista sähköposti -kentissä. Muokkaa osoite molempiin kenttiin oikeaksi ja syötä tämän jälkeen salasanasi Salasana- ja Vahvista salasana -kenttiin.

Huom.! Voit antaa aiemmin tallentamasi salasanan tai antaa uuden salasanan. Jos annat uuden salasanan ja vahvistat sen, aiemmin tallentamasi salasana ei enää toimi.

Paina tämän jälkeen Jatka-painiketta ja vahvista tietosi SMS-koodilla vastaavasti kuin rekisteröinnin yhteydessä, ks. tämän rekisteröintiohjeen luku 1.1.

Puhelinnumeron päivittäminen

Näet näytöllä aiemmin tallentamasi puhelinnumeron Puhelinnumero- ja Vahvista puhelinnumero -kentissä. Syötä uusi puhelinnumero molempiin kenttiin muodossa 358401234567 ilman etu- (+, 00) ja välimerkkejä. Esimerkiksi puhelinnumeron 0401234567 muoto on **358401234567**.

Syötä tämän jälkeen salasanasi Salasana- ja Vahvista salasana -kenttiin. **Huom.!** Voit antaa aiemmin tallentamasi salasanan tai antaa uuden salasanan. Jos annat uuden salasanan ja vahvistat sen, aiemmin tallentamasi salasana ei enää toimi.

Paina Jatka-painiketta ja vahvista tietosi SMS-koodilla vastaavasti kuin rekisteröinnin yhteydessä, ks. tämän rekisteröintiohjeen luku 1.1.

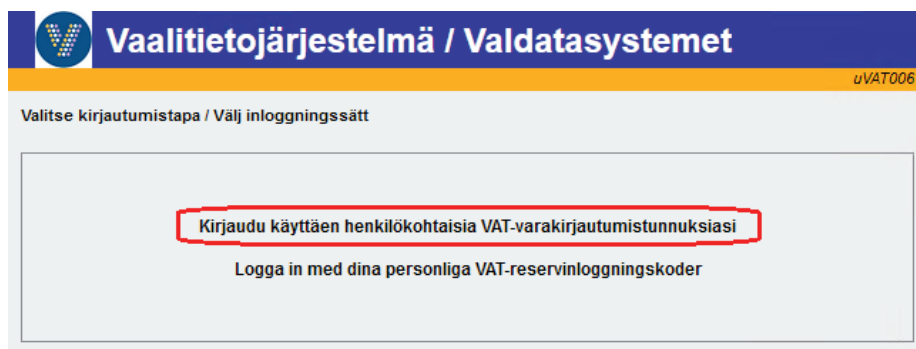
1.3 Kirjautuminen VAT-varakirjautumistunnuksilla vaalitietojärjestelmään

Huom.! Tämän luvun ohjeita käytetään vain, jos vaalituki tiedottaa vaalien aikana varakirjautumistunnusten käyttöönotosta.

1.3.1 Kirjautuminen henkilökohtaisilla varakirjautumistunnuksilla vaalitietojärjestelmään

Tämä kirjautumismenetelmä on käytössä vain poikkeustilanteessa. Varakirjautumistunnusten käyttöönotosta tiedotetaan erikseen. Normaalitylanteessa vaalitietojärjestelmään kirjaudutaan Suomi.fi-tunnistautumisen avulla käyttäen verkkopankkitunnuksia, mobiilivarmennetta tai henkilö- tai virkakorttia.

Kirjautuminen VAT-varakirjautumistunnuksilla edellyttää, että olet rekisteröinyt omat VAT-varakirjautumistunnukset aiemmin, ks. tämän rekisteröintiohjeen luku 1.1.

uVAT006 Valitse kirjautumistapa – Henkilökohtaiset VAT-varakirjautumistunnukset

Siirry osoitteeseen <https://vat.om.fi> ja klikkaa linkkiä Kirjaudu käyttäen henkilökohtaisia VAT-varakirjautumistunnuksiasi.

Kirjautuminen – käyttäjätunnus ja salasana

Eteesi avautuu kirjautumissivu. Kirjautumissivun kieli riippuu selaimesi asetuksista. Voit vaihtaa kielen klikkaamalla kirjautumisikkunan oikeassa yläreunassa olevaa kielipainiketta ja valitsemalla haluamasi kielen.

Anna henkilötunnuksesi ja salasanasi. Salasana on se, jonka olet tallentanut vaalitietojärjestelmään VAT-varakirjautumistunnusten rekisteröimisen tai päivittämisen yhteydessä. Jos haluat kirjautumiseen vaadittavan vahvistuskoodin tekstiviestillä, valitse Kirjautuminen (SMS). Jos haluat vahvistuskoodin sähköpostiin, valitse Kirjautuminen (email). Jos olet unohtanut salasanasi, ks. tämän rekisteröintiohjeen luku 1.3.2.

Save login for om.fi?

Username
XXXXXX-XXXX

Password
••••••

Show password

Save Don't save

Huom.! Selain saattaa ehdottaa kirjautumistietojen tallentamista selaimen muistiin. **Tietoja ei tule tietosuojasystä tallentaa.**

Suomi v

XXXXXX-XXXX

Syötä vahvistuskoodi

123456

Kirjautuminen Peruuta

« Paluu kirjautumistavan valintaan

Kirjautuminen – vahvistuskoodin syöttäminen

Jos valitsit kirjautumisen SMS-koodin avulla, saat tekstiviestin siihen matkapuhelinnumeroon, jonka olet tallentanut vaalitietojärjestelmään VAT-varakirjautumistunnusten rekisteröimisen tai päivittämisen yhteydessä. Tekstiviestin sisältö on seuraavanlainen: "SMS-koodi 123456". Tekstiviestin lähettäjäksi on merkitty Vaalituki. Tekstiviestiin ei tule vastata.

Jos valitsit kirjautumisen sähköpostin avulla, saat viestin siihen sähköpostiosoitteeseen, jonka olet tallentanut vaalitietojärjestelmään VAT-varakirjautumistunnusten rekisteröimisen tai päivittämisen yhteydessä. Sähköpostiviestin sisältö on seuraavanlainen: "Vahvistuskoodi 123456". Sähköpostiviestin lähettäjäksi on merkitty vaalitietojärjestelmä@om.fi. Sähköpostiviestiin ei tule vastata.

Syötä pelkkä kuusinumeroinen koodi Syötä vahvistuskoodi -kenttään ja klikkaa Kirjautuminen-painiketta.

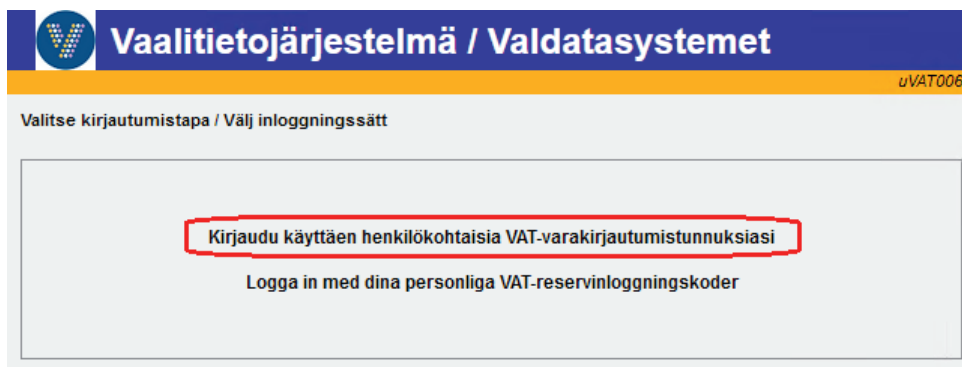
uVAT001 Alkusivu – kirjautuminen onnistunut

Onnistuneen kirjautumisen jälkeen tulet vaalitietojärjestelmän etusivulle ja näet käyttöoikeuksiesi mukaan valittavissa olevat osajärjestelmät.

Voit nyt jatkaa vaalitietojärjestelmän käyttöä normaalisti.

1.3.2 Salasanan resetointi sähköpostilinkillä tai tekstiviestinä toimitettavalla vahvistuskoodilla

Mikäli olet unohtanut salasanasi, voit resetoida salasanasi joko sähköpostiin tilattavan linkin tai puhelimeen tekstiviestinä toimitettavan vahvistuskoodin avulla. **Huom.!** Mikäli varakirjautumista ei ole kytketty päälle, salasanan päivittäminen tapahtuu tämän rekisteröintiohjeen luvussa 1.2 kuvatulla tavalla.

uVAT006 Valitse kirjautumistapa – Henkilökohtaiset VAT-varakirjautumistunnukset

Siirry osoitteeseen <https://vat.om.fi> ja klikkaa linkkiä Kirjaudu käyttäen henkilökohtaisia VAT-varakirjautumistunnuksiasi.

Suomi v

Kirjautuminen

Henkilötunnus

Salasana

[Unohditko salasanan?](#)

Kirjautuminen (SMS)

Kirjautuminen (email)

Unohtuneen salasanan vaihtaminen

Paina Unohditko salasanan? -linkkiä.

Suomi v

Unohditko salasanasiasi?

Henkilötunnus

[← Palaa kirjautumisnäytölle](#)

Lähetä (email)

Lähetä (SMS)

Syötä käyttäjätunnuksesi, niin lähetämme ohjeet kuinka luoda uusi salasana.

Unohtuneen salasanan vaihtaminen – anna henkilötunnus

Anna henkilötunnuksesi. Jos haluat linkin sähköpostiin, valitse Lähetä (email). Jos haluat vahvistuskoodin tekstiviestillä, valitse Lähetä (SMS).

Salasanan resetointi sähköpostilinkin avulla:

Suomi v

Kirjautuminen

 Saat pian sähköpostiviestin jossa lisäohjeet.

Henkilötunnus

Salasana

[Unohtitko salasanan?](#)

Kirjautuminen (SMS)

Kirjautuminen (email)

Unohtuneen salasanan vaihtaminen – siirry sähköpostiin

Jos valitsit Lähetä (email) -vaihtoehdon, saat ilmoituksen, että sähköpostiisi on lähetetty lisäohjeet salasanasi vaihtamiseksi. Sähköposti lähetetään siihen osoitteeseen, jonka olet tallentanut vaalitietojärjestelmään VAT-varakirjautumistunnusten rekisteröimisen tai päivittämisen yhteydessä. Tarkasta sähköpostiisi saapuneet viestit. Viestin lähettäjä on vaalitietojarjestelma@om.fi ja sen otsikko on ”Resetoi salasanasi”. Älä vastaa viestiin tai yritä lähettää siihen muitakaan viestejä.

Resetoi salasanasi Postilaatikko x

 Vaalitietojärjestelmä <vaalitietojarjestelma@om.fi>
-> minä ▾

Joku teki pyynnön muuttaa Vaalitietojärjestelmä tilin tunnuksiasi. Jos se olit sinä itse, siirry alla olevasta linkistä tunnuksen resetointiin.

[Linkki tunnuksen resetointiin](#)

Tämä linkki vanhenee 5 minuutin kuluttua.

Jos et halua resetoida tunnuksiasi, sivuuta tämä linkki jolloin mitään ei muuteta.

Unohtuneen salasanan vaihtaminen - sähköposti

Yllä olevassa kuvassa on esimerkki siitä, miltä sähköpostiin tuleva viesti näyttää. Paina viestissä olevaa Linkki tunnuksen resetointiin -linkkiä.

Unohtuneen salasanan vaihtaminen – anna uusi salasana

Linkki avautuu verkkoselaimeen. Anna uusi salasana ja vahvista se syöttämällä se uudelleen. Salasanan on oltava vähintään kahdeksan merkkiä pitkä. Vaalituki suosittelee käyttämään tietoturvasyistä pitkää salasanaa.

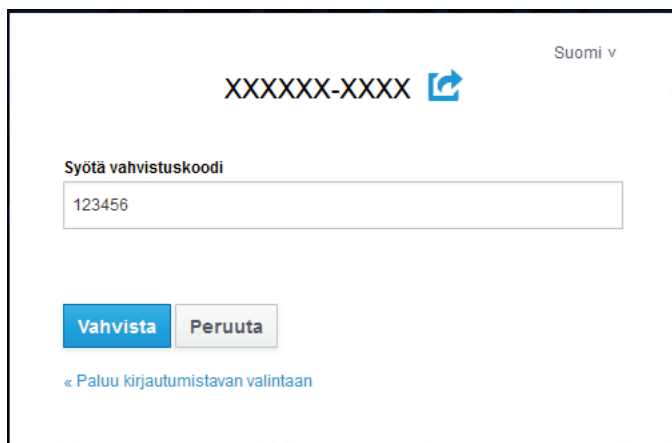
Ohjeita hyvän salasanan tekemiseen löydät mm. Kyberturvallisuuskeskuksen verkkosivuilta:

<https://www.kyberturvallisuuskeskus.fi/fi/ajankohtaista/ohjeet-ja-oppaat/pidempi-parempi-nain-teet-hyvan-salasanan>

Paina lopuksi OK-painiketta. Salasanasasi on nyt päivitetty ja siirryt vaalitietojärjestelmän etusivulle.

Salasanan resetointi tekstiviestinä toimitettavan vahvistuskoodin avulla:

Jos valitsit unohtuneen salasanan resetoinnissa Lähetä (SMS)-painikkeen, saat tekstiviestin siihen matkapuhelinnumeroon, jonka olet tallentanut vaalitietojärjestelmään VAT-varakirjautumistunnusten rekisteröimisen tai päivittämisen yhteydessä. Tekstiviestin sisältö on seuraavanlainen: "SMS-koodi / SMS-kod 123456". Tekstiviestin lähettäjäksi on merkitty Vaalituki. Tekstiviestiin ei tule vastata.

Syötä pelkkä kuusinumeroinen koodi Syötä vahvistuskoodi -kenttään ja klikkaa Vahvista-painiketta.

Suomi v

Päivitä salasanasi

 Sinun täytyy vaihtaa salasanasi.

Uusi salasana

Vahvista salasana

OK

Unohtuneen salasanan vaihtaminen – anna uusi salasana

Anna uusi salasana ja vahvista se syöttämällä se uudelleen. Salasanan on oltava vähintään kahdeksan merkkiä pitkä. Vaalituki suosittelee käyttämään tietoturvasyistä pitkää salasanaa.

Ohjeita hyvän salasanan tekemiseen löydät mm. Kyberturvallisuuskeskuksen verkkosivuilta:

<https://www.kyberturvallisuuskeskus.fi/fi/ajankohtaista/ohjeet-ja-oppaat/pidempi-parempi-nain-teet-hyvan-salasanan>

Paina lopuksi OK-painiketta. Salasanasi on nyt päivitetty ja siirryt vaalitietojärjestelmän etusivulle.

1.4 Toimintaohjeita ongelmatilanteita varten

1.4.1 Unohtunut salasana

Mikäli Suomi.fi-kirjautuminen on käytössä, vaihda salasanasi tämän rekisteröintiohjeen luvun 1.2 mukaisesti. Mikäli Suomi.fi-kirjautuminen on poissa käytöstä ja vaalituki on tiedottanut varakirjautumistunnuksiin siirtymisestä, vaihda salasanasi tämän rekisteröintiohjeen luvun 1.3 mukaisesti.

1.4.2 Linkki salasanan vaihtamiseksi ei tule sähköpostiin

Linkki salasanan vaihtamiseksi tulee siihen sähköpostiosoitteeseen, jonka olet tallentanut vaalitietojärjestelmään VAT-varakirjautumistunnusten rekisteröimisen tai päivittämisen yhteydessä. Mikäli sähköpostia ei näy saapuneissa viesteissä, tarkista myös sähköpostin roskapostikansio.

Mikäli sähköpostiosoitteesi on vaihtunut tai se on tallennettu vaalitietojärjestelmään virheellisesti, se pitää vaihtaa tämän rekisteröintiohjeen luvun 1.2 mukaisesti. Päivittäminen onnistuu vain normaalitilanteessa eli silloin, kun Suomi.fi-kirjautuminen on käytössä.

Salasanan vaihtaminen on mahdollista myös tekstiviestillä toimitettavan vahvistuskoodin avulla tämän rekisteröintiohjeen luvun 1.2 mukaisesti.

1.4.3 Salasanan vaihtaminen tekstiviestillä ei onnistu

Salasanan vaihtamiseen tarvittava vahvistuskoodi tulee tekstiviestinä siihen puhelinnumeroon, jonka olet tallentanut vaalitietojärjestelmään VAT-varakirjautumistunnusten rekisteröimisen tai päivittämisen yhteydessä. Mikäli puhelinnumerosi on vaihtunut tai se on tallennettu vaalitietojärjestelmään virheellisesti, se pitää vaihtaa tämän rekisteröintiohjeen luvun 1.2 mukaisesti. Päivittäminen onnistuu vain normaalitilanteessa eli silloin, kun Suomi.fi-kirjautuminen on käytössä.

1.4.4 SMS-koodi ei tule tekstiviestinä kirjautumisvaiheessa

SMS-koodi tulee siihen matkapuhelinnumeroon, jonka olet tallentanut vaalitietojärjestelmään VAT-varakirjautumistunnusten rekisteröimisen tai päivittämisen yhteydessä. Tarkasta sekä henkilökohtainen puhelinnumerosi että mahdollinen työmatkapuhelimesi. Mikäli matkapuhelinnumerosi on vaihtunut, se pitää vaihtaa tämän rekisteröintiohjeen luvun 1.2 mukaisesti. Päivittäminen onnistuu vain normaalitilanteessa eli silloin, kun Suomi.fi-kirjautuminen on käytössä.

1.4.5 Vaalituen yhteystiedot muita ongelmatilanteita varten

Oikeusrekisterikeskuksen vaalituki palvelee sähköpostitse: vaalituki@om.fi

Puhelinnumero akuuteissa tapauksissa: 029 566 5609

